

Emil Hakl
PRAVIDLA SMĚŠNÉHO CHOVÁNÍ

Ti, co říkají, že je jim všechno fuk, těm to fuk není... protože ti, kterým to fuk je, ti to neříkají.

Henri de Toulouse-Lautrec

První část:
Jdi vejš!

1) Cesta symbolů je nebezpečná, protože je snadná a svůdná.

Kdo to napsal, na to si právě zaboha nemůžu vzpomenout. Jeden z té hromady autorů, jejichž spisy se letos prohrabávám. Sedím na zadním sedadle méganu, řítíme se k Lounům. Řídí Murgy, vedle něj se zubí Rulpo. Tak se mi představil – Rulpo. Spodní část jeho ostře řezaného obličejě vyplňuje širokánský apriorní úsměv pro všechny a pro všechno, a za tím úsměvem je podivně neurčitý člověk.

„Tak co?“ culí se na mě.

„Ale jo,“ říkám.

„Cejtíš, jak se to blíží?“ vtahuje sykavky. „Uvědomuješ si to? Cejtíš to? Takový to sss – aaa?“ snaží se mi sdělit nějakou svoji adrenalinovou nebo jakou zkušenost.

„Něco jo,“ připouštím.

„A co?“

„Že by nejspíš bylo pozdě, chtít se na to teď vybodnout.“

„Stanou se i takový pády,“ cení chrup, „ale když to nedáš, budeš si připadat jako sračka, a to přece nechceš, ne?“

„Hhh,“ říkám.

Vidí, že ze mě víc nedostane, tak se otáčí, nasazuje sluchátka, ozařuje svým úsměvem vozovku a noří se do pravidelného tikání.

2) Nahmatávám v kapse bundy oblýskanou náprsní tašku po strýci.

Strýc byl celoživotní frajer, výtvarník-samouk, vnímal svět jako zátiší s nedojedenou snídaní. Zvláště rád maloval zabijačky, precizně vyvedené prasečí půlky, vyvržená břicha, vály s kouřícími jelity. Občas i řezníka, ale z toho jenom čepici, týl a záda, lidi neuměl. Potil se u toho, vymačkával z

tub na paletu barevné červy, míchal je špachtlí, bafal kubánské cigarety a funěl. Zatímco teta vláčela děti nahoru dolů po kolonádě a cpala do nich oplatky, aby nemusela přihlížet, jak jí strýc sviní kvartýr. Dědictví, které po sobě zanechal nejbližším, čítalo osmadvadesát olejomalb, zástup věřitelů a dvě až tři nemanželské děti. Mně jeho prkenice slouží jako taška poslední záchrany, doklady, bankovky, žiletky, motouz, balení 1,0 mg neurolu pro případ nečekané psychické zátěže a tablo stilnoxu. Kdyby mě osud donutil spát v kanále. Na těch prvních pár dní.

Vyloupávám a polykám jeden neuro. Miligram je prd, strkám pod jazyk raději ještě půl druhého.

3) Mijíme město Louny.

Za posledními domy se otevírá kraj sopečných kuželů. Vrchy a kopce, vrchy a kopce. Směřujeme k nejbližšímu z nich. Hora se přibližuje. Modř strání přechází v nazelenalou šed', ta v našedlou zeleň. Tyčí se nad námi jako lysá tříhrbá Golgota.

Po svazích se ženou stříbřité vlny, vítr češe trávu. Odbočujeme k ní, projíždíme přílehlou obcí, motáme se, pleteme, couváme, vracíme se, popojíždíme, parkujeme a vypínáme zapalování.

Kluci vytahují z kufru rozměrný batoh. Chytáme ho ze dvou stran a vydáváme se pěšinou vzhůru. Stoupáme k sedlu. Pot mě pálí v očích. Rozkvetlé pampelišky se mají k odkvetlým zhruba jedna ku jedné.

Murgy i v nejprudším svahu naprázdno krauluje, tu udělá kotoul, tam ujde pár metrů po rukou. Sluchátky vybavený Rulpo vyluzuje vysoký bzukot, zpívá kleštěneckým falzetem a rozhoupává bágel.

V nestřežené chvíli strkám pod jazyk zbylou půlku neurolu. S kým jsem se to, doboha, scuknul.

4) Jsme nahoře.

Poskakují tu spousty červeno-modro-zeleno-oranžově oděných lidiček. To už mě taky kurtují do popruhů. Připevňují mi na záda jakýsi šustivý tuhý polovak, načež se v něm hrabou. Cloumají s ním. Rozprostírají špagáty. Do rukou mi dávají řidičky, Murgy je nazývá řidičky. Na hlavu dostávám absurdně vyhlížející přilbu. Žádají mě o mobil, berou mi ho, dávají mi ho k uchu. Rulpo mi přístroj přichycuje pomocí leukoplasti k lícní torbě. Fest přitlač, ukazuje Murgy. Křížem, ták. Ať to drží. To je vono. Přes to mi ještě nasazují velké žluté brýle.

Celkem je mi to fuk. Z toho, co mi v rámci instruktáže vykládali, nemám v hlavě ani ň. Paměť to rozšmelcovala. Chová se letos jako mixér.

Jsem plný jemně perlivé informační kaše. Což je podle všeho přirozená reakce na řůy románů, novel, monografií, encyklopedií, eseju, životopisů a jiného šperkosloví, na nepřetržitý příval četby, kterou se snažím vytěsnit veškerý volný čas přibližně od Vánoc.

Murgy mi uděluje rady. „Víš, vo čem mluvím,“ ujišťuje se, „vnímáš mě?“

„Nu jasnu,“ říkám s tváří staženou lepicí páskou.

Mezitím si s někým potřásá rukou, s dalším si podává obě, na jiného mává. Dělá široké úkroky sem i tam. Dává tím najevo, že je správnej kluk. Mhouří divé oči do slunce. Je v tom.

„Slyšíš mi?“ skřehotá.

„Ju,“ odpovídám.

„Takže! Vymákneš proud, jak jsem ti říkal, ustředíš ho, budeš se v něm držet, jasný. Dáš, co to pude, a pak ven, jak jsem ti říkal. Jasný, hjú? Najdeš plac, vyklesáš.“

5) Kývu, rozhlížím se.

Pihovatí třaslaví komárce, oprsklé kancelářské rebelky, zvěsky utahané trojnásobné matky, mátoživé doktorandky, nejrůznější rampiči, rovní hoši, šéfici, mariňáci, potulní róninové, kapucíni, vyznavači Wu-Tang Clanu, blbové jako odlití z rudé gumy, rtuťovití adoranti věčného mládí s obarvenými vlasy. Všichni chtějí do vzduchu. Jeden dokonce v bachratém kostýmu sluněčka sedmítečného.

Čumím na ně a usmívám se. Vypadám jako jeden z nich. Děj se vůle. Účet za telefon součást dárku asi nebude, to mi ale může být buřt. Můj osud se podle všeho láme.

Rozkládají padák na zem *do pokličky*. Strkají mě čelem k hlubokému táhlému svahu.

„Votoč se,“ chce telefon.

Otáčím se. Rulpo se zběsile hihňá, Murgy dělá ty svoje úkroky. Zahlédnu, jak se věc nade mnou zdvihá, nadouvá, jak se naplňuje. Jak rozevívá obrovitou prázdnou náruč.

„Couvni!“ káže mi mluvítka. „Teď se votoč! A di!“

Napřed to se mnou chce jenom nezávazně sklouznout, pak mě to utrhne od země a táhne vzhůru. Basta.

„Hned levou! K sobě! Levou! Tahěj!“

To mi zdůrazňovali, to je fakt. Táhnu levou, točím doleva. Jako v tanku, říkali mi.

„Ehé, ehehé,“ povídám.

„Doleva! Ta-hěj!“

„Hóó,“ povídám, „jsem tu!“

„Seš na kraji! Hra-chůj,“ radí chrastítko. „Krumy tože, ve! Ta-héj!“
Přitáhnu levou. Daří se, horizont se srovná, stromy se srovnají,
zaparkovaný aut'áček se narovná.

6) Visím na uzounké šlupce, ke které mě poutá síť tenkých šňůrek.

Kdyby bylo nejhůř, mám záložku. Za něco se trhne, vyletí padáček nebo co
a je to.

„Hataáj, vá! Při-brz-dí!“ volá na mě medvěd z Potkali se u Kolína.

„Jak?“ říkám.

„Voběma k so-bě!“

Zkusím to. Houpanec, ještě jeden.

„Ubér!“ ječí.

Táhnu znovu, lehce.

„Ta, táj!“ raduje se. „O je vonó! É!“

Houževnatý kur v mokré hrudní kleci, jehož kvokání mi otevřelo cestu
na tento svět, se zvolna uklidňuje. Lokomobila zpomaluje. Tep přechází do
normálu. Konečně asi zabral ten neurol. Stilnox jsem k němu přidávat
neměl, to mi bylo jasné, už když jsem ho v obavách, že neurol nefunguje,
polykal.

„Vidiš to, a držku sis neumyl,“ říká Murgy, nejspíš ale ne mně,
protože mě vzápětí povzbuzuje: „Jó! Pokračúj, šohááj! Di véjš! Je to
výzvá!“

Přede mnou se třepetají špičky botek. Před nimi, či spíš za nimi a
kolem nich svítí okrem a sienou pálenou d'áblův kraj, do dále jdoucí
pahrbkatina. Řídce chundelaté vyšedlé lesíky. Vesničky přilepené k patám
tmavých skal jako hnízda ploštic.

„Pedro Kramenec, nekecé!“ praská mluvítka, až mě svědí
eustachovka. „Pocem, ty výtečníku, co to máš za modél?“

Moje pozornost se soustřeďuje na průhlednou píd'alku, pohybující se
po mém koleni. Neúprosně jednoduchá lezoucí hračka, požerák propojený
hadičkou s řítí. Živoucí hlad.

Pomalou na to přicházím. Ideální je na nic nesahat. V případě potřeby
mírně potáhnout. Vlastně na tom nic není. Letím.

7) Letím, poněvadž jsem potkal Murgyho.

Tedy spíš on mě. Namířil na mě raťafákem na Letenském náměstí a řekl:
„Znám tě.“ „Já tebe ne,“ opáčil jsem. „Jak bys moh, když tě znám z fotky,“
na to on. Popravdě mě moc nezajímalo, z jaké fotky mě může znát
šlachovitý kostroun po třicítce s kšiltovkou v prima úhlu. On si to však

nehodlal nechat ujít. „No přece!“ plácl se do stehen. „Nó! Přecé! Ch! Chá!“ volal a vlčí oči mu svítily. Moje literární ambice, říkal jsem si, ty v tom budou. Stážovat po Evropě, jezdit po veletrzích a žebrat o granty netoužím, ale když za mnou přijdou s foťákem, podržím jim, a rád. Jedině pravidelné sebeprznění v médiích mi nabízí šanci, že to, co tady vytukávám, si po mně přečte dobrých sto lidí. Odpověď na otázku, k čemu je mi to dobré, neznám.

„Šoháj!“ zaječel Murgy jako pominutý, bouchl mě do zad a všichni se k nám otočili. Zašli jsme totiž mezitím do baru jménem Fraktál. Na vysokých židlích u vysokých stolků pokuřovaly vysoké, uhrančivé zbarvené holky. Hladké rajky s henovými chvosty, co si k sobě připouštějí jen podobně vyšňořené samce. „Je to vóón, šoháj!“ ukazoval na mě. Otočily hlavu mým směrem. Bylo zřejmé, že jsem pro ně neviditelný. Jeho vnímaly, ale jejich nebyl, na to byl moc popsáný. Vyfoukly dým a odvrátily se.

Pravda je, že se moje tvář šklebí z poutačů na nádražích, z billboardů podél dálnic. Jako Švejk, jako Franz Josef I. a do třetice jako polopříčetný moravský šohaj. Zajímalo ho, jak se k tomu jeden dostane, že je všude. Jestli to jde přes agenturu nebo co. Vypověděl jsem, jak onehdy holky z inzerce („Holky z inzerce, skvělej název pro kapelu,“ podotkl Murgy) sháněly jednoho z těch stárnoucích herců, co se nabízejí jako štetky pod viaduktem. Prosily ho, aby jim prodal obličej na focení, sdělily mu cifru, on žádal nulu navíc, ony znejistěly, on zavěsil. „Za ty peníze prodám hubu z fleku!“ zařičel jsem v návalu sociální zloby, jak se tak křičívá. „Fakt?“ otočily se. „Třeba desetkrát!“ hulákal jsem. „Fakt?“ zopakovaly, „myslíš to vážně?“

„Tak co, vid’“, řekl jsem Murgymu. „Moh jsem si vybrat – ztratit tvář před ženskejma, nebo sám před sebou.“

Murgy přikývl a zavřel oči. Když je opět otevřel, popsal jsem mu akt focení. Uhlažený maskér mi nalepil na nos devótní bramboru, oškrábal tupým strojkem strniště, hlavu mi celkově nalakoval a napudroval na růžovo. Tečkováním vyrobil strniště nové. Já seděl v kopřivové uniformě, pod ní nacpány dva polštáře. Smrad čpavku, puch líčidel, přetopeno. Vzápětí si mě převzal unavený věčný rocker s foťákem a řval na mě: „Hodně blbej seš, hodně blbéj! Blbej seš uplně! Tak se tak tvař! Švéjk! Blbej úsměv! Eště blbější, tó je vono! A jak držíš ty berle, drž je normálně! Palec! Takhle snad něco přece držíš, ne!“ Chtěl, abych nepoužíval vratiprst, základní znak primátů. Načež mě předělali na moravského vinaře. „Ejchuchů! Eště víc, ejchuchů! Žárovku šroubuj! Hujujů!“ Pak na Františka Josefa, mocnáře. „Zatáhni mi tu vanu, seš aristokrat! Nežereš! Seš přísnej! Mrač se na nás! Bojíme se tě!“ Každé hnutí doprovázela kostymérka, štípala mě přes kalhoty do stehen, ometala smítka, stále něco podkasávala a špendlila. Cítil jsem silné přání odejít. Jenže co v Nuslích v

licousech, s vrásčitým latexovým ksichem? S šavlí po boku? A tak jsem držel. Skončilo to až večer. Příjemně jsme se během toho ožrali. Fotograf pil rovnou z láhve, mně nalila rekvizitářka, aniž se ptala, jacka danielse do okousaného hrnku, do něj brčko. Brčko mi zastrčila pod knírem do úst. Měli praxi. Vysál jsem obsah jako lyšaj květ. Rekvizitářka mi nezúčastněně dolila.

Murgy se smál, jako když brousí sklo. Tak nějak abrazivně. Známe tohle rychlé letectvo. Z toho, co se říká, se nestřílí. Dole klapě čelist a nad ní se převaluje balón blaženého ticha. Takže když nadhodil, že je příznivec paraglidingu, dokonce bývalý instruktor, v klidu jsem kýval.

8) „Drž se v proudu!“ káže mi mluvítka.

„A jak ten proud najdu?“ ptám se.

„Seš v něm! Buď v něm!“

Všude se tu pohybuje množství tvorů, malých, větších, rychlých, pomalých, krouživých, třepetavých, opeřených i holých. Oblaka komárů a šídel, pápěří a mušek, sršňů, motýlků, plátěných sportůků, pestře malovaných dopravníků i vysoko patrolujících surově tvarovaných oblud nesoucích taktické zbraně. Pod tím spousty kroužících padáků a plachtůků a jiných plácadel se zavěšenými lidskými egypty.

Jedinec si tady nahoře rázem líp uvědomí, do jaké míry jsou jeho možnosti po všech osách přesahovány. První housle hraje jako vždy sebelítost. Dojetí z vědomí vlastní malosti, jak na tu vlastní malost nebyt pyšný. Jakkak se s ní trochu nepochlubit. Jakkak se neopájet plechovým hlasem médií, jak spolu s nimi neřvat, že přítomnost je pro nás absolutně nepřijatelná. Že ji chceme předělat. Tady někde jsou kořeny vši naděje, lásky a víry a s nimi spřažených režimů, postupů a figlů, sodom a gomor, všech možných -izmů. Jak se nazývá to, co se děje konkrétně s námi, nevíme. Názvy začnou kreativci vymýšlet až den poté. Cíl však je nadále tentýž – zdokonalit člověka. Opravit ho, dodělat. Dotáhnout. Vsadit mu třetí oko. Zatím to nikdo nepřežil. Ale něco na tom bude. Co se jeden nakváká, aby se zavděčil, co se jeden nabrečí, naprosí. A posluchači se smějí, jiní se z neznámých příčin až třesou nenávistí. Nikdo si nemůže být jist, jestli nedělá už jenom prachspřestého šaška. Do toho záblesky vědomí, co chtít víc. Zapoj se a podlehni. Nebraň se tomu. Basy a vejšky. Jdi vejš.

Letím.

Fjú. Míjím plastovými plachtami pospravované střechy. Zešikma přelétám nad kravínem. Vraky kombajnů, bordel. Proti mně se šine táhlý svah, tam sebou šikovně žahnout, možná bych i přežil. Jsem ale moc vysoko. Nevím, jak dolů.

Navíc mě kašpar lakuje, že to teď teprve začíná: „Uvolni sé! Bud' v tóh! Uží si tó!“

9) „Švejek byl gut,“ žd'uchl mě Murgy ve Fraktálu do prsní kosti, „ale mě dostal do kolen ten šohaj s demižónem, já su totiž z Valmeza!“

„I když já bych jim teda na takovou prudu nekejv,“ dodal, „je trapný vidět svůj ksicht všude.“

Zkusil jsem mu objasnit, že to bylo míněno jen jako menší fórek pro kamarády. Domníval jsem se, že půjde nejvýš o inzerát do týdeníku. Nikdo mi neprozradil, že z toho bude billboardová kampaň po celé republice, protože je to pro České dráhy. „A co kámoši, reagovali?“ zajímal se Murgy. Přiznal jsem, že moc ne, zato se ozvali všichni, kterým jsem dlužil nějaký obnos. Čurák je v balíku, mysleli si, prodal jsi tlamu, dobře ti tak, sypej! Čili jsem ve výsledku rozdál třikrát víc, než mi po dlouhých průtazích zaplatili.

Když do baru dorazil Rulpo, musel jsem historku zopakovat. Smáli se, smáli. Pak se zasmáli tomu, jak se smáli. Potom je rozchechtávaly ještě trosky nějakých dalších rovin. Kdy máš narozky, ptali se mě. Koncem března, já na to, proč? Tak to ber jako vopožděnej dárek k narozkám, řekli, skvěles nás pobavil! Znáš paraglajd? A hned mě proškolili. Kreslili mi na rub táčku, co a jak. Když popisovali, jaké je letět, klepaly se jim pačmáky. Nemůže se nic stát, drmolili, je to v pohodě, v nejhorším máš záložku. Načež se nemohli trefit hnáty plnými chrastících náramků do rukávů vlastních bund. Jakmile se jim to podařilo, podali jsme si ruce přehmatem přes palec. Dal jsem Murgymu z falešné slušnosti číslo na pevnou linku, kterou beztak skoro nikdy nezvedám.

Když telefon zvonil, cucal jsem moldavský koňak, který jsem víceméně náhodou koupil v zapadlé večerce v Sodoměřské od ospalé holčiny s ruským přízvukem, k čemuž jsem poslouchal Screamin' Jay Hawkinse.

A tak jsem to z přebytku biochemické vstřícnosti zvedl. Řekl, že nechce slyšet, že jsem si to rozmyslel. Ať neseru. Ať letím. Že nic lepšího nezná. Plnit si tímhle způsobem takzvané sny. Skok padákem, let balónem. Běžte s tím do řiti, to jsem mu měl povědět. Já si žádný sen plnit nechci, ne takhle pitomě. Kdežto já mu místo toho srdečně poděkoval.

10) Díky čemuž teď můžu sledovat, jak se mezi strmými čedičovými kužely rojí trendaři s pestrými křídýlky.

Někteří nesou na zádech vrtuli v drátěném koši, jiní mají na klíně připoutané dětičky. Připomíná to středověkou představu ráje. Afriku, jak ji znal ze svých halucinací zazděný řeholník. Hemžení brundibárů. Bál fakírů. Zásilku vzorků z onoho světa. Cosi neskutečného. Neskutečně krásného. Krásného až k zblití.

„K zblití,“ jsem omylem vyhrkl nahlas.

„Né!“ leká se medvěd na hranici slyšitelnosti, má strach o svůj aparát.

„Po-ly-ké! Neblí, šo-háj! Máš žvékačku? Žvéké!“

„Nebój, né,“ chlácholím mobil, přilepený bolestivě ke tváři.

„Kde sééš?“ přeje si vědět.

Dole plyne dlouhatánský remíz, ploty, maringotky. Po trávníku utíká děcko, pod trikem se míhají pokaděné bílé kejtíčky. A už k němu kvačí rozkymácená sádelnatá zombie ženského pohlaví. Plesk, záhlavec. Na stromořadí plynule navazuje labyrint dusivých rumišť. Chlap láme suché větve. Až sem dolétnou ostré dřevěné výstřely. Vidím mravence šlapajícího na kole, na řídítkách dvě nacpané igelitky. Nejistě se spouští po betonce k bytovkám pod kopcem. Jsem nějak nízko, zdá se.

„Nevim,“ říkám.

„Tyve, tý holce je zle jak psovi a ty přemejšlíš, esli to na tebe nehraje?“ vykládá zase někomu jinému.

„Kde sééš, šoháj?“ obrací se opět na mě.

„Nevim.“

„A co vidíš?“

Vidím řecká písmena větrolamů, stejnosměrný kyv topolů. Lavor vedle lavoru, hukot, dutí, překotné prolínání vařících se mračen. Babylónské věže kumulů. Rozervaná znělcová kupa ve tvaru spícího mamuta opodál by eventuálně mohla být Bořeň, jenže k čemu je mi Bořeň, když nevím, z jaké strany na ni koukám.

„Kopce a topoly,“ odpovídám.

„Vidíš startoviště?“ zajímá se, čímž asi míní Ranou.

„Ne.“

„Tak uží prúd! Ustřed' hó! Pust' tó! Di véjš! Nespí!“

11) Řidičky třímám, pravda, asi malinko křečovitě.

Povolím je a vida – v dáli se modrá okraj města Loun, kde jsem byl dvě léta vojínem. První rok obyčejný bigoš, druhý štábní krysa, písař, poněvadž jsem měl maturitu. Vlastně neměl, tu jsem dodělával až po vojně, tak jak to? Kdoví. Z nějakého důvodu mě učinili písařem. A tak jsem zíral z okna kasáren ponejvíc právě směrem sem, k trojitému vrcholku Rané.

Vrch Raná se nachází vlevo za mnou.

Nějak divně se tu točím.

Louny... Kam se asi poděl patologicky pohledný velitel roty, zakletý do zarážející podoby s Deanem Reedem (viz google)? Kde je konec nepatřičnému hezounovi, poručíku Nikolaji Mňukovi? Který stál s dalekohledem na věži bévépéčka uprostřed smrčiny, na sobě fungl nové bílé maskáče, na hlavě prudce prohnutou brigadýrku řečenou esesačku, a sošně se rozhlížel, oslněn dojmem, že řídí boj? Zatímco my vojcové lokali v křoví za terénní dunou slivovici a pálili slepými, až se sypal sníh z větví? Kde je Mňuk, který poté zhodnotil cvičný den slovy: „Vyslovuji vám pochvalu, znělo to dobře!“

Kam se ztratil nadpraporčík s obličejem čtrnáctidenní mrtvoly, věčně postrádající prachy na chlast? Který nikdy neodkládal velké černé brýle, jelikož měl trvale rozbitou tlamu od záložáků? K smrti rád jim totiž znepríjemňoval život, ačkoli dobře věděl, že si na něj ti jinak hodní fotři počkají a že ho, ač neradi, zkopou. Co dělá dneska tento skřet, o němž se vědělo, že se mu podařilo zašmelit kulomet i s bednou nábojů? Zbraň se obratem našla, neb z ní místní Kubánci vystříleli v zášlehu náhlé karibské radosti dvě stovky ostrých střel k podzimmímu Měsíci. Do noci trvalo, než je strachy mrtvá Veřejná bezpečnost megafonem uprosila, aby opustili střechu ubytovny.

Co pohledávali v lůně Českého středohoří Kubánci? Obývali sídliště, mařili čas v textilce a vytloukali nevidaně brutálním stylem hospody. Říkalo se, že to jsou Castrovi ostrostřelci, co se podle Hlasu Ameriky vypařili do neznáma po nasazení v Angole. Šoupli je k nám, aby vychladli, do sychravé země plné vyčpělých duchů. Záměr měl logiku, ale zjevně nevyšel.

Kde je nařvaný kapitán Neplech? Který hlasitě bulil, když se loučil s rotou na nádraží, odkud nás odvážel vlak navěky pryč, do civilu? Který mi ječel, oděnému do ležerní kožené bundičky a záplatovaných džínů, zoufale do tváře: „Vojáku! Já vás měl rád, a vy ste v civilu živel! Chuligán! Jak ste mi to moh udělat, doboha! Mám chuť vás eště zavřít! Víte za co! Mlčte!“

Murgyho stoupavý proud mě vynáší výš a výš. Louny mám jak na dlani – oparem zamžené střechy, kostel, pár komínů.

„A-kúúj!“ povykuje odkudsi Murgy. „Kam letíš, šo-háj?“

„Furt nahoru,“ odpovídám.

12) Kde je Východňár s býčí postavou, Konštanc Hrubý?

Četař, jehož nutkavým koníčkem bylo vhodit do rozpálených piliňáků v útvarové dozorně hrst samopalových nábojů, jejichž rány vzápětí dělaly vše živé? Opakovaná vyšetřování vážla v mrtvém bodě. A Konštanc se dál plížil nocí k domku dozorny, ukrýval kyklopské tělo v kvetoucích šerících a čekal, až se dočkal. Dozorčí důstojník, zvaný *velkej kuň*, se otráveně

vydal na obhlídku, Konštanc vnikl do budky, šoupl nadílku do kamen a byl fuč. Bum! Buch! Brruch! Postupně nadělal blbce ze všech, kdo se přes den pokoušeli narušovat jeho snivý zakarpatský klid.

„Švé-jk! Pra-vá! K so-bě!“

„No jó,“ říkám.

Tahám pravou doprava, jako v tanku.

Kde je zlý plukovník Grabský? V jehož kanceláři jsme po nocích já a jeden kluk z Bubenče, písáň jako já, zapojovali načerno drženou gibsonku a hráli přes důstojníkovu rádio tichounký rokenrol? Jednou odemkl dlouho po půlnoci obávaný plukovník dveře své kanceláře a byl natolik překvapen dvěma pomačkanými vojáky bez čepic a bez opasků, vydrnkávajícími přes poctivý ruský reproduktor jeho přístroje Kraftwerky, že vyštěkl: „Volno, pokračujte!“, sebral ze stolu desky a vypadl.

Uvidíme se v base, konstatovali jsme s Bubenečákem a šli jsme spát. Nazítří o nás však plukovník, zvyklý říčet, dokud se oběť nepodělá buněčnou hrůzou, nezavadil pohledem. Naopak, tvářil se zvláště spokojeně. Všechny tím vyděsil. „Dozorčí, který si neuhlídá dozornu, zaslouží na místě zastřelit, hod’ tam stakan,“ řekl rozklepanému *velkému koni*, na něhož předešlou noc dopadla Konštancova pomsta, a nalil mu vodku.

„Pra-vó,“ drnčí mi ve sluchovodu. „Pra-vó! Pra-vó!“

13) Kam zmizel politruk se zrzavou koňskou hlavou?

Jenž dával vojákům rozkazem, aby mu vařili kávu, pak si je předvolal a sděloval jim, že ví, že mu ji vařili z lógru sušeného na topení, aby si prisvojili peníze svěřené jim na nákup kávy čerstvé. Kde je ta podivínská svině, které vojíni kupovali kafe ze svého, aby nešli bruchet, dneska? Arci že někde tady, v kanceláři na radnici. Zná se s kdejakou vší, bere úplatky, podplácí, škodí, chlastá a vzpomíná.

Kde jsou základáci, co si strčili na stráži hlaveň do úst? Jaký měli důvod? Vyletí vědomí z hlavy zároveň s kulkou? Sídí vůbec v hlavě?

Kde jsou regulovčící, vmáčknutí během nočního poplachu hbitě couvajícími bévépěčkem do sněhu? Vypadali netknutě, jen nežili. Co zbylo po všech, kterým jsem coby písáň vyplňoval na stroji formulář *Výdej výstroje do rakve: 1 pár polobotek hnědých, 1 pár ponožek zelených, 1 košile vycházková, 1 kravata vycházková, 1 sako vycházkové, 1 lodička?* Arci že nic. A jak to bylo zvláštní, rezné, nové! Pach karbolu a nafty!

„Kruč to,“ nabádá mě hlas z dálav. „Krchni chten, h! Horu!“

Potáhnu levou, pravou, pustím, zhoupnu se a je klid. Spousta klidu. Hlavně neusnout.

Louny. Co ještě bylo? Kdo tam ještě byl? „Vojáku, ožralú děvku za pičus držál, a teď ti ruka trase, bassza meg! Nechrňáj mi tu, a budos kurva életbe!“ Kdo to řekl? To řekl major Bognár.

Píďalka se mi mezitím stačila přemístit na rukáv. Nabírám ji na prst a cvrnkám dolů. Padá do keřů na úpatí středně velkého pahorku.

„Ne-ta-hé,“ chce po mně hlas. „Drž tó, chlapé! V klidú!“

14) Kam se poděla Hafina?

Kamarádka ze základky, která za mnou zčistajasna přijela po půl roce z Prahy? Která proseděla pátek, sobotu a kus neděle v kavárně na náměstí a pila čaj za čajem, dokud jsem nedostal vycházku? Aby mě pak bezodkladně povalila na plácku v křoví za kasárnami a zbavila mě panictví? Protože už nemohla číst moje dopisy plné holedbání, s kolika ženskými jsem kdy co měl? Která si za mnou zvykla přijíždět o víkendech, abychom spolu devastovali pokaždé jiný pokoj v hotelu vedle kostela svatého Mikuláše? Pokojík jsme vždy znovu potrhali a zakrváceli. Kdoví z čeho a proč jsme pořád krváceli?

Kde je Hafina, vymodlené dítě starších rodičů? Chulejmanka a bosorka, jedináček? Poddajné rty, umíněné oči a neústupné ego? Na nohou v zimě v létě tenisky a kožené tyrolácké kraťasy? Nebylo snadné se s ní shodnout. Dělal všechno po svém. Rádi jsme se pohybovali na hraně, sekali po sobě, hledali citlivá místa. Ona s daleko větší přesností. To se mi právě líbilo. Jí možná taky. Neměla to se mnou lehké, ale nakonec mě naučila, jak dát uniknout křiku z těla. Nedám na řeči o čákrách, ale z její pánve vycházel přímočarý sálavý žár. Mocnost, která uměla řídit můj mozek.

Mohl jsem se tím svým novým objevem udávit. Začalo mi to tím celé dávat smysl. Pro tohle se tedy kdekdo ničí, ponižuje, vyhazuje majetky. Morduje, zbavuje soudnosti. Ano, to za to stojí! Ohni, ke mně půjd'!

S blížícím se koncem vojny jsem se za ní naučil lézt přes plot, navlečen v hrubém rozporu s regulemi do civilu, tajně chovaného na dně plechové skříňky. Plouhali jsme se kolem Ohře, přihlíželi jsme, jak se valí. Jak se pod splavem obracejí černé větve.

„Co když nejsem ten, za koho mě považuješ?“ odhodlal jsem se jí jednoho dne zeptat v přítmí koženkového boxu vinárny v uličce pod hradbami. Byl jsem trochu zpožděný, jiní měli v mém věku děti.

„Nevím,“ odvětila, „ale jsem si jistá, že nejsem ten, za koho mě považuješ ty.“

Zbytek večera mlčela nad ryzlinkem jako Pýthie. Byla zvyklá upadat do tranzu, bloudit doupaty vyhynulých němých tvorů. Mně se mohl mozek rozskočit nejistotou. Klíčily v něm série nejbizarnějších podezření. Když

jsme dorazili druhou sedmičku, probrala se, upřela na mě zornice a s úžasem řekla: „Hochu, ty mě máš fakticky rád, to nedělej.“

A sypali jsme do hotelu. Tam jsem o pár hodin později oproti záměru usnul. Začínalo svítat, když jsem Hafině lepil hubana pod ucho a běžel ulicí Beneše z Loun, ulicí Pražskou, proběhl uličkou Bezejmennou a uháněl pěkně spodem a zadem kolem cukrovaru k erárním budovám. Mé milé orvané džíny se pode mnou jen míhaly. Když jsem přecházel křižovatku pod kasárnami, zhaslo veřejné osvětlení. Následoval rizikový úsek. Rovný plechový plot, silnice. Po chodníku proti mně kráčel Neplech, kapitán. Vytočený jak d'as, že ho vytáhli z postele kvůli hovadině. Plochou tvář pod čepicí plnou nachových fleků. Šel jsem mu, zadýchán, vstříc. Utéct nebylo kam. Mě obzvlášť dusíval často a rád. Řvával mi zblízka do ksichtu: „Vy jste nejen ostuda roty, vy jste moje osobní ostuda! Držte hubu a nebud'te drzej! Třicetkrát směr garáž číslo šest a zpět, klusem!“ Minuli jsme se. V ostríci u krajnice hlasitě cvrkal cvrček. Jaro 1981. Po několika krocích jsem nevydržel. Ohlédl jsem se. Stojí, kouká na mě. Zná mě, bohajeho! Kde mě viděl, civila! Nepoznává. Neví. Otáčí se a v předklonu pochoduje k bytovkám.

„Mi-chur-váj,“ volá Murgy. „Bud' v tóml!“

„Jó,“ odpovídám, „dyť sém.“

15) Rvali jsme na sobě trika, vykusovali si jazyky, vyvraceli klouby, rozdírali nervy, ale přiblížit k sobě jsme se nedokázali.

Jak taky, ve dvaceti. Já se to nenaučil ani nikdy potom. Kdoví, jestli první ostrý vztah nevytváří precedens, model, podle něhož pak jede průměrný heterosexuál až do konce svých dnů. Hafina se v tom směru neomezovala a chodila zároveň s Terezíí. Táhli jsme to ve třech. Několikrát si ji s sebou přivezla do Loun, Terezii. Na komtesu jsem nesměl ani dýchnout, byla odmítavá a bílá a cynická jako smrt. Kovaná frigidka. Víc socha než ženská. Půlku noci věnovala Hafina mně, půlku jí. Třetí ležel vedle v pokoji, drtil startky v popelníku, špicoval uši a hryzl ret. Apartmá jsme brávali dvě, pokud možno sousední, kvůli decentní výměně. Míval jsem podezření, že to s ní bere nějak víc do hloubky. Se mnou nikdy tak dlouho a zarputile nevrzala.

Kašli na to a bud' normální, kozo, míval jsem chuť říct ráno při snídani té její kudlance, Terezii. Ale neřekl jsem, protože mi začínalo docházet, že přepjatost je součást procesu. Že jde především o ni. O drakonickou mateřskou hrdost, schopnou rozdrtit vše, co se zdá být neslučitelné s jejím latentním klonem. Uvědomil jsem si, že se nemám co cukat. Že jsem jen cvičná oběť. Brnkačka, na které se učí přibrušovat si

čelisti. Chci spát, jsem totálně nasraná, zmatená, voníš, smrdíš. Já tě tak miluju. Víš co, di k šípku.

„Ehéé! Dolů! Chr-sěj!“ hýká na mě odkudsi čepičář.

Hafina. Po návratu z vojny jsem za ní ještě nějaký čas brousil. Měla kamrlík u jedné báby v Kyjích, v cihlovém domku za olámaným polem. Od vlaku se šlo kukuřicí plnou havranů, nebe bylo nízké jako betonový strop. Potili jsme se v mokré černé posteli, oddychovali. Cimra voněla olejem a terpentýnem. Oba jsme trpěli výtvarnými sklony, skicák v podpaží neustále. Všecko jsme hned čmrkali a zachycovali. Uhlem, tužkou, temperou. Figury, hlavy, kostelní věže, nedopité sklenice, poházené hadry. S věcností, která mě uváděla v úžas, se kdykoliv svlékala a nechávala mě, ať se snažím převést na papír zprávu o jejím nenasytném těle. O závrtné křivce jejích zad. K tomu nám hrál z vinylu Spirituál kvintet. Já tou dobou čerstvě žral Clash a Joy Division, nemohlo to vydržet. Věděl jsem, že mě brzy vyplivne, a chystal jsem se jí to s úšklebkem odpustit. Budoucnost se chvěla před námi jako bazén plný starších a zkušenějších živočichů. Bylo třeba sebrat odvalu a skočit mezi ně. Ona skočila a já se díval, jak plave pryč. Co to je, říkal jsem si, týká se mě to, nebo netýká?

Kam se poděla, někde asi žije. Mně bylo v březnu padesát, jí je tím pádem dvaapadesát.

Kloužu neviditelnými dolinami a zase z nich vylétám jak po namydleném plechu. Vzduch sviští, botky se přede mnou třepají.

„Evé, sěš! Klesěj! Pod' už vén!“ chce po mně kontrolor.

„Jó,“ říkám.

16) Nechce se mi.

Rád bych ještě drkotal zuby pod kusem hadru a dělal dvěma pošahancům dálkově řízený větroň. Mám sto chutí letět až k těm horám, co se modrají na západě. Až nad dýmající Most, Duchcov, Osek, nad sirné žábry Litvínova. Až tam, kde podhůří oddechuje uprostřed zlatobílých dýmů, valících se z kadidelnic energetického průmyslu. Nad blikající levandulový vaterland. Nad nestvůrná hovna měst.

Zírat. Té zálibě jsem obětoval snad až moc času. Slušná řádka vztahů vykrvácela na jejím oltáři. Mnohokrát jsem slyšel, jak se láme smutňoučký Titanik, jak troubí: Seš fajn, hodněs mi toho dál, ale nešlo tó, dyť víš, tak ahóój.

Naposled loni v prosinci. Proto se teď prohryzávám knihovnou, proto polykám cizí slova. Proto se navlékám do vetších, starým potem a plesnivinou čpících larev cizích příběhů, abych přehlušil praskání ve vlastní rozvodné skřini. Lepší Chaim Potok, než pach škvařící se bužírky na patře. *Co máme, nemáme vlastně, jelikož se z toho netěšíme, a co*

nemáme, máme, neboť přání je už cílem, říká možná Šíma, možná Voskovec, možná Klíma.

Rošády založené na protikladech, co s nimi. Jenom naplano vytěžují procesor.

Proč se raději neoddat pozorování. Stačí se držet uvnitř. Hledět z nitra skleněné koule. Sledovat show probíhající v nestálém, expandujícím já. V já, šířícím se jako jaderný výbuch. Žhnoucí pomeranč a kolem ohnuté břízy, kutálející se autobusy.

Jsou tu se mnou i jiní, ale ti jsou daleko. Když se povede fajn večer a je prima zábava, zahlédnu, jak se od nich směrem ke mně ohýbají břízy a kutálejí autobusy. V tu chvíli podléhám iluzi, že jsem šťasten.

„Pod' ven úž!“

„Už jdú,“ říkám.

17) Nic jiného mi ani nezbývá.

Vítr nemá tah. Jako bych se vznášel ve vlašné vodě. Vzápětí mě rozráží zima. Pořád letím. Zívám, až mi praská v lebce. To ten stilnox, do řiti. Do řiti řiťoucí. Pořád letím. Nevím, kde je nahoře a kde dole. Nebe i země vypadají jako dvě parami nasáklé, mlhou zahalené duté polokoule. Dvě zrcadlové krajiny. K jedné z nich patřím, jenže ke které. Slunce je každopádně přímo přede mnou. Mírím k němu, chci se zorientovat, nadechnout.

A zespoda se ke mně blíží zubatá, o které nevím. Rozkročené železné sloupy, dráty. Letím rovnou do nich. Vysoké napětí. Chyba. Žil jsi. Šlus. Pouštím řidičky. V mozku cítím jasný zášleh jsoucnosti, třeštivé, brnivé, smrtelně ostré.

Přelétávám nad prověšenými svazky hučících vodičů. Myslel jsem, že jsem v nich, a ony, mrchy, bručí pořádný kus pode mnou. Ani bych se nestačil leknout. Odplivuji si. Slina teče po brýlích.

„Kde sěš, šoháj,“ opakuje telefon pořád dokola.

Rád bych mu něco odpověděl, ale nic mě nenapadá.

18) Chrastí to, praská, sviští.

Není signál. Možná kiksla baterka. Nebo to vzdali. Nasedají do auta, odjíždějí a lámou si hlavu, jaké vymyslet alibi, když je tu vidělo tolik svědků. Jak dát ode mě ruce pryč dřív, než se tu někde rozflákám.

Co teď. Zkusit najít proud, vystoupat co nejvýš a vydržet v něm. Jak dlouho? Pás inverze nad západním obzorem začíná žloutnout, fialovět. Brzy padne tma. Bude kosa. Prd uvidím. Zmrznu jak drozd, rozmlátím se o

skálu, zapletu do drátů. Amatérský letec nalezen v Ohři. Pokus o noční let dopadl tragicky. Paraglidista zachycen věží lounského kostela.

V kapse pod popruhem mě tlačí hranatý externí disk plný klipů, literárních pokusů, dat a fotek. Mnohé takového rázu, že bych nebyl rád, kdyby podle nich měli identifikovat moje tělo.

„Jáj! Mám t'á!“ drnčí mi v sluchovodu. „Vidim t'á! Ťukni se do hlavýý!“

Přitáhnu ruku s řidičkou k hlavě, dotknu se palcem přilby, zatočím se jako káča, jakž takž srovnávám.

„Chá! Tyjá! No jasněé!“

„Tak jo,“ říkám. „Co mám udělat?“

„Vyklesej, krouží! Beksájd, šoháj!“

Kroužím tedy. Kroužit je snadné – tahá se za řidičku, dokud ruka nezdřevění. Jenom ten náklon občas překvapí. Řepkové pole přespříliš zazáří.

„Pomalúú, urvá! Drž tó!“

Blíží se moment, kdy budu muset přistát. Republika má deset miliónů dvě stě tisíc, tím pádem má denně narozeniny osmadvacet tisíc lidí. Dají si pár dvojek, zařvou si, vzájemně se poprskejí a nazdar. Jedině já se je chystám oslavit tak, že si zpřerážím hnáty. S dvouměsíčním zpožděním navíc.

„Drž tó! Proti větrú!“

„Neřvi na mě furt,“ polykám sliny, „dyť bych moh bejt tvuj fotr!“

„Cožé?“

„Nic.“

„Tak nepyskuj a tóč!“

19) Mám sto chutí ještě apon přeskočit louku, obletět tamten kopec.

Oddálit to. Jsem už ale nízko. Nízko. Rudozem se přibližuje. Škrtám podrážkou o úhor, kecnu do brázdy, překlopím se hubou do louže a vyřízeno.

Jsem zase tady. Tahám vzdouvající se polyester k sobě, aby ho nenapadlo ještě něco zkoušet. Po nedaleké mezi dusá řada jezdců na koních, v čele prošedivělý bonviván v žokejce, ten jediný se o mě oře pohledem. Zažloutlý bíbr se samým despektem prohne do podkovy. Obsah jeho knihovny bych znát nechtěl. Za ním se natřásá v sedle houfec holek. Poslední z nich intenzivně žvýká a je tak nádherně pitomá, až se jí z toho protáčejí panenky.

Rád bych se vyvlékl z postroje. Hledám, kde se to rozepíná. Zároveň se pokouším odvodit z tvaru nejbližších pahorků, kde nebo poblíž čeho se nacházím. Magmatické kupy a kopky kolkolem, rozkotané hrady, rzivé

aleje, chmelnice, sila, zbytky vesnic, zhovadile obrovité chladičí věže. Výbušně nasvícený vulkanický plenér, žíhaný stíny letících mračen. Území obývané nepřetržitě od doby kamenné. Viditelnost nejméně šedesát kilometrů.

Než se stačím rozkoukat, už se kouří ze silnice. Už po mně blýská skly rozjeté autíčko, už odbočuje na rozbahněnou polní cestu. Už Murgy práská dveřmi a spěchá ke mně.

„Kunda párek,“ soptí, „víš, kde máš pravou? Tak proč taháš levou, když říkám pravou! Naháníme tě vokolo všech těch kopců jako blbci, pičo! Příště poslouvej, co ti druhej říká!“

Zajít do bijáku, jet vlakem na výlet, projít se, stavit se u někoho, probrat s ním běžná témata, s jiným jen tak sedět pod tisem v koutě letní restaurace, mlčet a foukat kouř ke hvězdám. Sem tam přivinout nějakou tu skeptickou kristýnu, pak se tomu společně zasmát. Tak bych to viděl, žádné příště.

Murgy mi pomáhá s odkurtováním. Zběhle odcvakává jednu přezku po druhé. Na krku se mu houpe pentagram. Rovnáme šňůry, balíme. Chce vědět, jestli se mi to líbilo. Jestli a jak. Nemám slov, a tak se na něj aspoň ze všech sil směju. Nevydrží to a připojí se, dostává chechtáka. Neumí se zlobit – šťastná dravčí nátura. Řehní se, chláme, chrochtá, točí, houká, láme se v pase. Smějeme se, až se kácíme. Rulpo vyskakuje z auta a okamžitě se přidává.

20) Cestou domů zastavujeme na rozlehlé pusté návsi, jejíž zadní části vévodí třpytící se vietnamská tržnice.

V mezírkách mezi hromadami zboží se z nitra stánků usmívají trpěliví obchodníci. Na asfaltu postává skupina asijských dětí. Bledé černoooké panenky na nás vědoucně hledí a cumlají jakýsi pokroucený suchý lusk. Na rohu domu s částečně vytlučenými okny nervně poblíkává neónový nápis BAR. Jdeme tam.

Uvnitř prázdno, jen pár porůznu sedících ztroskotaných středočeských rastafariánů. Nejvrásčitější z nich na nás míří prstem. Jeho bradu pokrývá nelidsky husté smolně černé strnisko, připomínající povrch drátěného kartáče. V okoralé ještěří tlamě svírá slepičí nožku. Plynulým pohybem ukazováku naznačuje, kde by mohlo být naše místo. Sedáme si ke stolku v koutě. Guru s ďábelskou čelistí nás ještě šest až osm vteřin probodává nesmlouvavým ukazovákem, pak usíná. Slepičí nožka je pravděpodobně vyhaslá šlukovka. V protějším koutě se krčí párek kostnatých osmdesátiletých cyklistů v oranžových elastácích a vše pozoruje zdánlivě vyděšeným, ve skutečnosti však lačným pohledem. Přesouvají pozornost od bodu k bodu, jako by byli jedna bytost.

Číšník s melírovým ježečkem na zpocené kulaté lebce přistupuje k našemu stolu a dívá se do zdi. Objednávám si lahvové pivo s honosným názvem Svijanský Kníže, kluci si dávají jahodový džus, hodně ledu. Vykládají si o nějakých svých kamarádkách.

„Já jí povídám: Tě jenom vidim a už mi stojí péro, věříš mi to? A vona mi řekla: Mně by taky stálo, kdybych náky měla.“

„A?“

„Co a?“

„Bylo něco?“

„Jak to mám vědět, ve. Asi něco jo, myslim byla i pěkná.“

„Pěkná jak vopice, jo, hé.“

„Se říká vo šeredný.“

„Pěkná jak vopice se říká.“

„Se neříká.“

„Si kuř, že jo.“

„Řiká se... Ty vole, co se říká? Já ted' nevím.“

„Se uvolni.“

„Jak se mám uvolnit, když vim, že se chci uvolnit?“

„Časem se uvolní každej.“

„Až na ty, co jsou v čim dál větší křeči.“

„Lidi jsou blbě nastavený.“

„Je to boj. Cvičíš eště?“

„Hod'ku denně systémem co ruka, to činka, činka je zdrobnělina pro Čínu, hé, není čas, makám jako šroub.“

Nějakou dobu se přetlačují, kdo z nich vydržel delší dobu nejíst. Pět dní, vynáší první. Slabota, já tejdén, přebíjí druhý. Jo, jenže já v Maroku skoro jedenáct dní, rozpomíná se první. V Maroku maj eště hnusnější bagety než u nás, praví druhý. A je to super pocit, shodují se, nejíst. Vyčistit trakt, zbavit se jedů.

„Hada žrals?“ zkouší jeden.

„Jo. Krajtu.“

„Krajtu, jo...“

„Krajtu v zelenym kari, a jak dobrou. Voni je tam chovaj na maso stejnym stylem jako u nás prasata.“

„Kde?“

„V Thajsku. Co grilovaný housenky?“

„Skvělý. Pražený štíři taky, akorát si je předtim nesmíš prohlížet. Když se ale vrátím do Čech, pokaždý mě posedne smetanová žravost,“ svěřuje se Rulpo. „Žeru smetanu ve všech podobách.“

„Je to tvuj život,“ soudí Murgy. „Ale v masovejch produktech tiká bomba, víš to.“

„Kdo mluví vo mase, říkám smetanu.“

„Mluvim vo produktech, co se vyráběj masově – chleba zabíjí, rohlíky zabíjej. Dám příklad.“

„Dej,“ vybízím ho.

Jde o můj jediný vklad do rozpravy. Začínám totiž tušit, jak mě vnímají – jako někoho, kdo si sám sebe neváží. Zatímco oni si sebe váží. Je v nich zvláštní směs slušnosti a chladu, v těchhle třicetiletých. Co v nás bylo zkřivené, je v nich už rovné. A co v nás bylo rovné, není v nich už vůbec.

Protáčí se to ale čertovsky rychle, hošani. Středně rozesraný mladší muž, středně rozesraný starší muž, v čem se liší? Starý nevnímá sám sebe jako střed metropole. Začíná být doma na ještě přijatelné, ale přece jenom periférii. Je z něj, aniž vytáhl paty z Prahy 2, najednou venkovan. Ošlehaný rezident, zachmuřený optimista. Pozorovatel. Naslouchá a srovnává. Mají na něj vliv vzpomínky, to je celý krám.

Cesta symbolů je nebezpečná, protože je snadná a svůdná. Kdo to, sakra, napsal?

21) Murgy dává příklad.

„Zelená frakce v italský vládě razí politiku Ne geneticky manipulovanej m plodinám! Jenže co se ukázalo? Že lidi z tý frakce zamlčujou výsledky výzkumů, který jasně říkaj, že nemodifikovaná kukuřice není schopná se ubránit škůdci zavíječovi, proti kterému se původně modifikovala.“

„Upřesni to,“ žádá Rulpo.

„No, když ten zavíječ tu pšenici napadne, voslabí jí tak, že se vona následně neubrání invazi jistý toxický houby.“

„Předtims mluvil vo kukuřici, teď zas vo pšenici.“

„Myslím furt kukuřici. Jo, a pozor! Toxiny, který táá houba vylučuje, jsou fest karcinogenní, takže voni tím svym ekopostojem akorát chčijou lidem na hlavu! Valej jim do budky, že bojujou vo jejich zdraví, a zatím táá houba je stokrát horší riziko, než veškerý modifikace!“

„A co je teda lepší?“

„To právě nemáš šanci se dozvědět, a už vůbec ne včas. Stejný jako se ženskou – jak je ňáká pěkná a tó, a chytrá, tak je jistý, že to přehání s práškama, lítá v hovnech a dvakrát tejdně brečí na psychině.“

„Tim myslíš Čambalu?“

„Tu mám akorát tak na háku.“

„Hh. A co voni s tou kukuřicí chtěj dělat?“

„Nic, přes aplikovanou ekologii tečou miliardy, ve.“

„A proč ty výzkumy teda někam nepověsej, ať si to každej přečte a uvědomí?“

„To jednak není to samý, a druhak jim to lidi z té vládní frakce oficiálně zatrhlí, aby mohli dál třískat love na biopotravinách. Proč by je jinak propagovali.“

„Jako já je kvůli Taliánům dlabat určitě nezačnu. Víš, jak jsou hnusný a drahý?“

„Vím moc dobře, poněvač já je jim.“

„Kvůli čemu?“

„Kvůli sobě.“

„Co třeba?“

„Základ je etruská polívka – římskej hrách, žitný zrnó, žlutej hrách, bio cibule, špalda. Akorát že mě dva litry vyjdou skoro na kilo.“

„Jak to chutná?“

„Supa.“

„Sem si myslel, že je Čambala v klidu.“

„Je to normální kůča.“

„Dyt's jí žral, ne?“

„Jí víc zajímá, jak moc se užíráš ty. Když vona šílí, musíš šílet stejně nebo víc. Když se hodíš jakž takž do pohody, vokamžitě jí zkroutí úzkost, že jí málo supportuješ. Tak začne vyvádět. Začne dělat, jak je divoká a nezávislá, tím pádem další průsery. Nutí tě to řešit.“

„Fuj, to znám.“

„Jinak je to ale fajn ženská, tak držíš. A jak držíš, tak je ti jasnější a jasnější, že na tohle nemáš, vid', protože to nemá šanci bejt lepší. Ví, že když udělá bugr, všeccko posere, jenže ho stejně udělá. Čím dýl to drží na uzdě, tím je to pak horší. Hele, a jednou ráno s ní sedíš u čaje, pohoda, klid, ty na ní koukneš, chceš jí říct něco pěknýho, a najednou to v tobě prdne jako guma.“

„Game over, to poznaj ve vteřině.“

„Jo.“

„A hned to dostaneš vyžrat.“

„To at' si vyžere někdo jinej.“

„Někdo konkrétní?“

„Nevim, seru jí na hrob.“

„Hele – jedna matka si stěžuje druhý, že se její syn taky dal na nějaký ty meditace. A ta druhá jí říká: No ale tak snad pořád lepší, než kdyby jenom tak seděl a mlčel...“

„Ten je gut.“

„Ty vado, ale kámo, nepřipadá ti, že se už delší čas bavíme jak dvě vyjebaný palice?“ leká se Rulpo.

„Normální lidi dávaj normální řeč,“ soudí Murgy. „Vyjebaný palice jsou spíš ty, co mlčej.“

Mlčím a upijím svijany, tak jako tak mě přestali brát na vědomí. Buď to je jejich systém, naučit někoho lítat a odzívout ho, nebo jsem nesplnil

nějaké jejich očekávání. To spíš. Mysleli, že se mnou bude sranda, a já do sebe lámu neurolog. Sedím a čumím. Kšiltovku nemám, šohaje neudělám, Švejka ani omylem.

Cesta symbolů je nebezpečná, protože je snadná a svůdná. A zvláště snadná a svůdná je pro lidi s živou představivostí, kteří nejnějněji mohou upadnout v omyl. Z čeho to je? Kdo to mohl napsat?

22) Do promaštěné látky vchodového závěsu se zvenci zamotává čísi tělo.

Notnou chvíli do ní zevnitř ždůchá a plácá. Nakonec zpoza opony vypadne vysoký plešoun v růžové košili a zděšeně hlásí, že venku zřejmě dostal nějaký cizinec infarkt, jestli by někdo nezavolał záchranku.

„Na to tu nejsme zařizený,“ dí pingl s melírem.

Na osazenstvo v lokále nicméně padá stín nevole. Plešoun nám narušil automatickou pohodičku. Každý z nás je kratince konfrontován s tím, co se z něj časem stalo. Stačí na chvíli polevit, a hned každý vidí, kolik špíny v sobě nastřádal. Výjimku tvoří vrásčitý guru, prohlízející si s naprostým zaujetím vlastní dlaně lemované notnou dávkou blýskavých prstenů.

Mlčím s nimi, mobil vybitý.

Muž se otáčí a mizí.

Murgy šoupe čapku do týla, vstává a vychází za ním ven. Po delší době se vrací a usedá zpátky na místo.

„Co?“ ptá se Rulpo, rád, že má parťáka zpátky.

„Dvakrát jsem to vobešel, nikde nic.“

Dávají se znovu do řeči. Roztácejí ten svůj bubínek a hrabou a jedou.

Beru ze stojanu časopis, listuju jím. *Rusko je ve válce s Gruzii*, to by Stalin čubrněl. *Třetina Němců si z nostalgie schovává matky*. Ne matky, nýbrž *marky*.

Žádám o další pivo.

Na velkoplošné obrazovce nad barem běží publicistický pořad. Tmavovlasý školák ve studiu vyrovnaně, ba poutavě vykládá, jak naplánoval zabití spolužačky, se kterou pár měsíců předtím chodil, měli se rádi. Proč jste jí to! skáče mu do řeči hysterický redaktor. Byla nuda, říká kluk a zahleděn do sebe vzpomíná na ten nápad. Praštil ji trubkou, nestačilo to, tak jí něco uřízl. V lese za sídlištěm. Pak uřízl ještě něco. Kousek, co se mu líbil, si nechal, zbytek zahrabal do listů. Hned ho chytili. A za to si ho teď vyspídovaný pohůnek s kočkovitou tváří podává. Ptát se na fakta není schopen, ta mu ten kluk srozumitelně popsal sám od sebe. Redaktor v odpověď poulí bulvy a blekotavě řve, potoky potu se mu hrnou po líci. Co ty rodiče, ryčí. Nevím, odpovídá kluk. Je na něm vidět, že se nedokáže vcítit, nicméně si uvědomuje, že skutečnost, že sedí u stolu s touhle osobou

a svítí na něj reflektory, je už nedílná součást trápení, které mu nastává. Jak ste to moh udělat, jak ste to moh udělat, krouží mediální bestie dál po obvodu své virtuální zeměkoule. Přitom mu to ten kluk celou dobu říká. Smrtelná nuda, nic víc.

23) Sedáme do méganu, boucháme dveřmi.

Opouštíme obec. Ač je květen, Murgy zapíná topení. Pěkně naplno. Rulpo strká disk do přehrávače a vytáčí hlasitost na max. Vnitřek vozu vyplňuje přeboostrované dusání. *Aisha*, odříkává afektovaně ponurým hlasem zpěvák. *We've only just met and I think you ought to know, I'm murderer, babies need blood.*

Kolem se míhají nonstop rulety, benzínky, kluby, country saloony, prázdná večerní hřiště, ploty, břízy, zbořeniště, násypníky, haldy, vyhřezlé strojírenské haly, plápolající kontejnery, zdi plné falešných prorocství. Alej osaměle močících opilců. Hloučky Jugošů. Basy a vejšky.

V mozku mi pozvolna bledne přeexponovaný otisk vrchoviny. Roztavená měď kopců, nachový vzduch, černé razítko slunce. Rukama mi probíhají série samovolných záškubů. Šlachy brní, palce směšně vibrují. Nejsou zvyklé vzdorovat trvalému tahu v horní polosféře.

Huch, to je vedro.

„Bolej tě hendky aspůň?“ povykne Rulpo.

„Čěče, a jak!“ křičím, vděčný mu za to, že mě oslovil.

„Taky máš možná úžeh, hehé,“ řehtá se. „Vona se ta řípa pod helmou někdy solidně zahřejé!“

Něco na tom je, trochu se mi to houpe. Na nebi před čelním sklem se vzmáhá do výše přísvit hlavního města. Obrovitá rotující medúza, tápající žahavými vlákny diskoték, blikající korálky přistávajících airbusů. Kouř, skřípot a lomoz. Tam je náš domov. Nevyměnili bychom jej za nic.

Vyhazují mě ve čtvrt na jedenáct kousek za Uhelným trhem. Nazdar a díky, říkáme si, naposledy se na sebe zubíme.

Při průchodu tržnicí si kupuji čínský maxipomeranč, geneticky zmanipulované pomelo v oranžové síťce, kus za šest pěttek. Pomeranč, meloun, melodie, pole, opel, pel, lem, love, elohim. Co by ne, když to lidi berou všema deseti. Nejsem sám, kdo se těší, až to giga ovoce začne zbavovat celofánu, slupek, obalů. Trpělivě ho rozmontovávat, rozebírat citrusovou stavebnici. Až se dobere dužniny, která nemá daleko k živému masu.

24) Cesta symbolů je nebezpečná, protože je snadná a svůdná, tane mi na mysli s novou naléhavostí na eskalátoru metra.

A zvláště snadná a svůdná je pro lidi s živou představivostí, kteří nejnějněji mohou upadnout v omyl a také to tak podat jiným. Ano! Není nic snadnějšího, než něco vykládat symbolicky. Ano, přesně tak... A také to tak podat jiným. Kdo to napsal, je to vlastně fuk. Teď je to moje informace, zacházet s ní dál musím sám.

Na nástupišti podzemní dráhy na Můstku málem vrážím do slepé. Proplétá se mezi cestujícími a pod slunečními brýlemi jí září vytrvalý úsměv. Skoro jako ten Rulpův. Souměrná útlá blondýna, jen trochu žlutozubá. „Vodpusťte,“ říká nahlas a zřetelně: „Vodpusťte mi, vodpusťte.“ A švihá lidi bílou hůlkou přes lýtka. S rozmachem. Hlavně ženy a dívky.

Nástupiště je zaplněno zrůzněnými, vyduchlými, zdeptanými, pokřivenými i dočista zvlčilými zjevy. Okounějí, trčí, popocházejí, promenují se, předvádějí svoje ozdoby, úspěchy i krachy. Kroutí rypáky, žádají si pozornost. Mnozí skandují do telefonků. Chlubně vykřikují pojmy jako deregulace, navýšení, rozpočet, marže, mesič, pekyč, běh na dlouhou trať, záměry magistrátu.

Hledět na ně se smíchem v duši, co jiného mi zbývá. Přestat se ofrňovat. Být tady doma. Přijmout společný kód. Být jako oni. To jest mimo jiné naučit se taky fest nenávidět. Jedno koho. Přestat se stydět za to nevraživé lejno, věčně visící od prdele, aspoň tedy nám, Pražákům.

V Londýně, v Mnichově a obecně tím směrem se mi to nezdálo být o moc veselejší. Jenže tam ten rozpad zvládají s tím svým nadhledem, s noblesou. S důstojností dějin, které za něco stály, něco znamenaly. Kdežto nám tady na okraji je jakákoliv noblesu cizí. Takže nám nezbyvá, než pár etap přeskočit a přijmout status nezajímavé kolonie bez potenciálu rovnou.

25) Slepá to mezitím obešla a bere to z opačné strany.

Mizí a zase se zjevuje mezi sloupy. Šup a šup. Slečinky odskakují. Načesané makůvky se vyjeveně otáčejí. Některé zasyčí, jiné vylekaně mlčí. Naducané dcery Nipponu se naopak, vycepovány skrytou kamerou, za všech sil chichotají.

Vlhký vzduch vanoucí z tlamy tunelu je cítit vápenitou sirobou a něčím zkaženým. Táhlé houslové tóny podzemí se mísí se vzdáleným rachotem a hřměním míjejících se souprav. Z krasových krápníků rašících mezi kabely odkapává rezavá voda.

Vedle mě zevlují dvě gymnazistky v mikínách. „Mnó, já si natru celý tělo kokosovým máslem,“ medituje jedna, „nehty si potru kokosovým olejem, mnó, a uvidim...“ Spolužačka přikyvuje, pohazuje emo patkou a odesílá esemes.

Postižená se blíží. Je za námi.

Šup, dostává ta s tím máslem. Jahoj! Pěkně, cha! Hůlka je ocelová, pružná!

Šup, dostávám místo té druhé já.

„Au,“ povídám.

„Vodpusťte,“ hlásí dívčina mým směrem s blaženým úsměvem. „Vodpusťte mi, vodpusťte.“

Vzápětí se hbitě vyhýbá okraji rámu s billboardem. Hranu eskalátoru rovněž míjí s naprostou jistotou.

Cívím za ní, zaskočen tím, jak hluboce jí v ten moment rozumím.

Druhá část:

Pravidla směšného chování

1) Koruny akátů jsou obaleny světélkující duhou.

Rozespálí chodci se vynořují z amfiteátru stínů a zase se v něm ztrácejí. Občas kolem předuní tramvaj. Uvnitř visí na tyčích obrovští netopýři a podřimují. Sedí tam strašidelné bezbarvé opice, šťárají se v nose a dýchají na sklo.

Je mlha, sedm ráno. Scházím dolů Korunní třídou, jdu Rumunskou, v Bělehradské nastupuji do jedenáctky. Procházím vozem dozadu, opírám se zády o vodorovnou tyč. Za vydatného drhnutí brzd se vůz spouští do Nuselského údolí. Popojíždíme končinou probouzejících se prodejen, tržnic, frců, fitek a jiných šejdíren. Plazíme se pod kopcem Bohdalcem, uháníme ulicí U Plynárny. Míjíme kotlinu odstavovacího nádraží naplněnou vyhořelými železničními vagóny.

Konečná. Praha-Spořilov. Čtvrť zpustlých sadů a omšelých pětiletkových paneláků. U jednoho z nich tlačím kloubem prostředníku na zvonek s vybledlým nápisem. Po dlouhé době se v matném skle vchodových dveří zhmotní otcův stín.

„No, pod' dál,“ říká.

Stoupám za ním. V jeho pachové stopě je cosi nového. Poslední léta to nepřehání s mytím, což chápu. Taky už lezu do vany, jenom když se chystám mezi lidi. A najednou je cítit kolínskou, deodorantem, nějakou chemií.

Shrnutý koberec, ulemtaná televize, na ní drobnými mincemi naplněná béžová dámská lodička. Haldy složek, výstřižků, pořadačů, paperbacků, encyklopedií, vinylů, krabic, lékovek, ohryzků. Veškeré kolmé plochy jsou polepeny plakáty s jeho oblíbenou zpěvačkou. Z nedovřené skříně září pestrá změť šlí. Šle má otec parádní, měňavě stříbrozelené, rudo-černě

proužkované, modré se žlutými puntíky, hrubě tkané olivové, jedny pěknější než druhé.

„Jak pojedem?“ ptá se.

„Tágem.“

„Taxikáři jsou, chch, drahý.“

„To nevadí.“

„Mně bude za rok osumdesát.“

„Jak to souvisí?“

„Mám malej důchod.“

„Přece se nebudem mlátit autobusem, volám tágo.“

„Za jak dlouho může přijet?“

„Za pár minut.“

„Tak eště nevolej, musim se přesvědčit, jestli mám všecko.“

Hrabe se ve dvou kabelách. Jednu beru já, druhou on. Scházíme po schodech, jdeme podél domu. Pletivem řadových balkónů prosvítají polámané židle, koloběžky.

Stojíme na rohu, čekáme. Ranní mlha dávno ustoupila slunci. Terénní vlna nad ruinou záběhlického zámku září čerstvým světlem. Vítr fičí, kandelábry salutují, kvete zlatý déšť. U obrubníku brzdí fabia. Pomáhám otci s usazením. Nedaří se nám složit dovnitř nohy. Chlap u volantu si nás prohlíží ve zpětném zrcátku.

Vystupujeme u brány, za vratnicí studujeme rozcestník. Nehledáme A2, A3 ani A5, hledáme G3. Vyšlapaná dlažba nás vede mezi budovami. Obcházíme granitově šedý barák, vcházíme dovnitř, hlásíme se na ústředně. Usedáme v přízemí u dveří s nápisem PŘÍJEM. Občas se otevrou, je vysloveno jméno, někdo se zvedne, vstoupí, po jisté době vyjde a odchází jako ve snách.

Jdu k automatu pro dvě kafe. Otec přendává horký kelímek z ruky do ruky, třaslavě usrkává.

„Poslední léta mám pořád chuť na sardinky,“ povídá.

„A jíš je?“

„Jim je. Heled', klidně mě tu nech a běž, to může trvat dlouho.“

„Já počkám.“

„Tak jo.“

Sedíme, mlčíme.

Dveře se otevrou, hlas řekne příjmení.

„Počkáš tady?“ ubezpečuje se.

Kývu, že ano. Čekám.

Uvnitř zní tlumený hovor.

Otec vychází, v ruce tištěný blanket, sedá si.

„Mám nádor v tlustým střevě,“ oznamuje, „za pět dní mě budou operovat. Tak teď hlavně, aby to dobře dopadlo.“

Vyplňuje formulář. Hrot tužky se vznáší nad kolonkou: *O průběhu léčby chce být pacient informován lékařem: a) v plném rozsahu, b) v omezeném rozsahu, c) nechce být informován.*

Zaškrtnává b).

Ujímá se nás sanitář, připomínající zlého muže z němé grotesky. Má i to enormně zježené obočí, i ty rantly pod očima. Jdeme za ním ze schodů, do schodů, zastavujeme u dveří s číslem 7. Muž je otevírá. Na postelích řada ležáků, napojených na různé hrazdy a baňky. Tatík to vidí. Zastavuje se, otáčí. Viditelně ho napadá, že by bylo lepší vzít roha, dokud to jde. Vchod však tarasí celým tělem sanitář. Jde tedy k volnému lůžku a jaksi poslušně, oficiálně na něj usedá.

Ptám se, jestli něco nepotřebuje. Říkám, že ho navštívím. Odpovídá, ať nechodím, že to zná, že ho budou tahat po vyšetřeních, ať přijdu až pak. Ať zavolám doktorce Junkiánové, doktorka Junkiánová, napiš si číslo. Píšu si.

Na dvoře švitoří ptáci. Ze sklepa budovy hluše rachotí čerpadlo, kompresor, ventilátor, nějaký agregát.

2) V podvečer usedám k notebooku, stejně jako většina spoluobčanů.

Potřebujeme se zbavit pocitů. Sedám do křesla, spařím si jazyk čajem a jdu taky do toho. Projedu oblíbené položky, fóra, otevřu textový dokument, chvíli ťukám, opírám se, prohlížím si rozpraskanou krajinu stropu. Vlasové trhliny v malbě jsou oblity řečištěm světlejších proužků. Vlákna pavučin tančí v zahřátém vzduchu. Zmítají se, rytmicky vlají.

Otec asi teď dělá to samé. Kouká do stropu a snaží se vyrovnat s probíhající skutečností. Na kterou se jeden nepřipraví, ani kdyby poctivě přečetl a vstřebal všechny ty Zenové hole a jiné návody, jak žít. Tatík navíc žádné hole nikdy nečetl, zajímají ho jiné obory, motolice, vrtulice, škrkavky, olihně, migrace ptactva, dějiny dobývání vzduchu, superstruny, pulzary, kvazary, oškubané detektivky a alkoholické bláboly E. A. Poea. V osmdesáti hltá četbu jako zjednaný. K tomu dojíždí tramvají ze Spořilova do Strašnic dělat dědu vnučce Míše. Protože já se u nich neukážu. Já sedím doma a potím žluč do notebooku.

Dneska ale zavírám krám, беру gatě, zhasínám a jdu ven. Jen tak, na obhlídku čtvrti. Na Jiřáku mrknu oknem do kasina, obsluha nahoře bez, divná věc. Kdoví, možná otisk středověkého třeštění, karnevalů, saturnálií. Jenže na těch brala účast honorace i otroci, kdežto tohle jsou jenom otroci. A že jich tam je. Zátylky se lesknou, dorota roznáší stejky.

Jdu dál. ARCHA CITY REALITY – můj oblíbený nápis. Rozněcuje fantazii, a zároveň dává sílu ji utnout.

Jdu dál. Před kostelem ke mně přibíhá vysoký pes a líže mi na střídačku obě dlaně. Zdá se, že má jedno oko modré a druhé hnědé, ale při tomhle osvětlení to není jisté.

„Chceš banána, nebo dudlíka?“ řičí z okna kuřácký alt. „Banána nemáme, tak dáme dudlíka!“

Jdu dál. Za chodu vyťukávám pár čísel. Všichni volaní právě hovoří. Vyměňují si drby, zatracují nové české filmy, domlouvají srazy, návštěvy, výlety. A mně, kurva, nezavolá nikdo.

V zahradní restauraci v Riegerových sadech si dávám desítku. Vzduch je prosycen čoudem, omladina se štětí, psi samým štěstím skáčou do výšky, metají kozelce.

V kapse mi vrká mobil, vida.

„Ahó, Vlád'a,“ hartusí mluvítka. „Koukám, žes volal, potřebovals něčó?“

„Chtěl jsem tě akorát pozdravit, sedim v Mlíkárně a je tu celkem klid, neskočíš na jedno?“

„Du.“

Vzápětí se mezi keři proplétá padesátník ve flísce, směje se jako netopýr, tiskne mi ruku dinosauřím stiskem.

„Pustit si Viridianu a k tomu si dát fazole z konzervy, do nich křenovou pastu, nic lepšího jsem dlouho nezažil,“ povídá. „Koukám, že sis koupil nový boty.“

„To jsou ty starý,“ říkám, „akorát jsem si je vyčistil.“

3) Volám doktorce Junkiánové.

Hovoří mělce a překotně, každou větu zakončí jakoby náznakem vzlyku. Sotva jí rozumím. Výkon byl časově náročný, vše proběhlo normálně, mělo by se to začít zlepšovat, musíme být trpěliví. Zřejmě je nucena tohle zaklínadlo drmolit dvakrát do hodiny. Leklým tónem mi navrhuje, že se na něj mohu přijet podívat, pokud chci.

V předsínce JIPky se snažím vtěsnat do pláště, nohy nasouvám do předimenzovaných gumových korábů. V místnosti řada lůžek, na každém jeden nebožák způli zakrytý lajntuchem. Otce nevidím. Ten to není, tamto je asi ženská, pod oknem napuchlá bledá larva, tak znovu. Proti mně fialový pořez, vedle rozřezaný kluk, za ním nějaká rozmáčknutá myš. Tohle že by byl on? Ten promodralý kolos přímo přede mnou?

Jdu blíž a vidím, že ano. Před týdnem decentně opelichaný štíhlý švihák tu leží dvakrát větší, než kdy byl. Z nosu a z úst mu vede drenáž. V žilách jehly, na holé hrudi modřiny, sondy, fleky od jódu. Chybí mu knír. Z prázdných úst vyvěrá nepřetržitě prsní chrčení. Oči jsou potažené hnědou mázdrou. Hledí na mě.

Nakláním se k chrčícím ústům. Slyším vzdálený ropot, kvílení, též se tam ozývá jakési klepání. Jako když podruhoa sekyrka ťuká do soušky v ztraceném lese. Následuje dlouhatánské krknutí.

„Hosehád, hetě uidim,“ říká o dvě oktávy níž než obvykle.

„Taky tě rád vidim,“ povídám. „Máš hlas jako Frankenstein.“

„Ho? Acho cho?“

„Máš hlas jak Frankenstein,“ hlásím mu do ucha.

Statná zdravotní sestra se po nás káravě ohlíží.

„Já *chem* Frankenchtein, hochch,“ chrčí ústa. „Hoghumich? Vhali mi huby. Nevích, kde mám huby?“

„Voni ti je schovali,“ říkám.

„Cham?“ ptá se popuzeně.

„Neboj, voni ti je vrátěj.“

„Ať mi je daj hned!“

Ani si neuvědomím, že ho držím za ruku. On to nejspíš taky nevnímá.

„Ches s Hankou?“ ptá se.

„Rozešli jsme se.“

„Chuli tobě, jako dychky.“

„Hm.“

„Vche plyne.“

„Co říkáš?“

„Vche plyne, čácht pevně, zbytek kapalně, ch, ch, ch.“

„Pan doktor se nesmí smát,“ napomíná nás hromovým hlasem statná zdravotnice.

„To jo,“ říkám ztišeným hlasem, „a člověk aby žil.“

„Já bych rád echtě hyl,“ šeptají otcova ústa znetvořená oholením kníru, který by sám od sebe jakživ nesundal.

„Dyt' budeš,“ povídám, „neboj.“

Jeho tmavé rty se křivě, nedůvěřivě usmívají. Zavírá oči. Je unavený. Noří se zpátky do sebe.

4) Při druhé návštěvě se znovu nemůžu vynadivit tomu, jak je spící tatík rozložitý.

Nesportovec, knihomol, vinárenský vysedávač má najednou tělo jako indián. Širokánské plece, ruce v pěst. A ty pěsti má ořechovány. Na koncích paží má dvě tlusté bakule obvazů, omotané leukoplastí. Stojím nad ním a snažím se tomu porozumět.

Z předsínky nás sleduje nevýrazná paní v baloňáku. Rovná si zasponkovaný drdol, jde k nám. Na rozdíl ode mě ho poznává hned. Stoupá si z druhé strany postele.

„Já jsem Magdaléna,“ říká směrem k otci. „Vy jste syn, já vim, my už se viděli, myslíte, že nás vnímá? Ivánku, to jsem já, slyšíš mě?“

Víčka mu cuknou. Vyklápí na nás mázdrou potažené žlutohnědé reflektory, dlouho zaostřuje.

„Jak che máte?“ říká.

„To jsem já, Magda.“

„Já mychlim vy voba jak che máte, proto hykám vy.“

„Tady jde spíš o to, jak se máš ty,“ mňouká paní.

„Blbě, to vidích.“

„A proč máš, Ivane, zafačovaný ruce?“

Pohne hlavou, že neví.

„Nechceš napít?“

Pohne hlavou, že chce. Podebírám mu pravicí podivně lehkou lebku, z níž vpředu bláznivě trčí řídká peřej vlasů, následek mnohaletého zvyku česat si patku. Dávám mu do úst brčko, držím sklenici. Sosá jako motýl.

V předsáli se pohybuje hřmotná zdravotnice. Odemyká skříň, vytahuje jakési kleště kombinované s hustilkou, klade je na táč. Vystrkuje na mě hranatou zadnici.

„Proč jste mu zafačovali ty ruce?“ ptám se tiše.

Přestává šramotit, rovná se.

„Pral se s náma,“ říká. „Chtěl jít pryč, todle mám od něj,“ ukazuje mi oko, poznamenané řádným monoklem.

„Von to tak nemyslel,“ povídám.

„Já vim, že ne.“

„A mohli byste mu je zase rozvázat?“

„Až ráno,“ hlaholí a odnáší táč. „A ta pani ať si veme plášť, to je předpis.“

Vracím se k posteli, podávám paní plášť. Ta se do něj snaží zastrčit buřtíkovité paže. Otec na ni nechápavě hledí. Potom stočí zrak ke mně. Dělá mu to námahu.

„Můžeš mi hýct, hde chem?“ heká.

„V Thomayerce.“

„Ale hde? Chde je ten hochtroh?“

„Jakej ostrov?“

„Hádnej hochtroch, hde je Krchkej lech?“

„Les je támhle,“ mířím prstem nad jeho hlavou.

Snaživě tím směrem stáčí oči.

„Nechtojí tam muflon?“ ptá se.

„Ne.“

„Voni tam chou.“

„Já vim.“

„Chci ti řícht,“ huhlá, „že chem tady chám.“

„Kde seš sám?“ ptám se.

„Chou tady che mnou japonchký cherti,“ snaží se vyslovovat. „Chou tady japonchký čerti, hchch.“

Z koutku oka se mu vykutálí velká řídká slza. Čekám, až steče. Otírám ji ubrouskem. Paní mu z druhé strany rytmicky hladí ruku.

Před pavilónem usedáme na lavičku, narychtovanou v místě, kde většina odcházejících pocítí slabost v kolenou. Paní vytahuje z kabelky dámský doutníček, zapaluje si, hovoří. Pak mluvím já, ona naslouchá. Upírá na mě vnímavý, jasně šedý zrak. A co vy? ptá se a vyfukuje dým napudrovaným nosem, jak se vám daří? Normálně, odpovídám, pracovně. Jde to. Detaily ji nezajímají, čemuž jsem rád. Vypadal bych jako otcův nepodařenec, zkrachovanec, levoboček. Inteligentní diskutérky, od těch dál. Hned si člověka zařadí.

Japonský čerti, říkám si, co to může bejt? Bludy anestézie, sny? Ďasové vyrojivší se v labyrintu dosluhující duše? Zplodiny prožitého?

„Řekli vám aspoň, proč má ty ruce tak zafačovaný?“ ptá se paní.

„Má rozpíchaný žíly, aby si je nedřel.“

„Já si spíš myslím, že se s nima pral,“ říká a láme nedokouřené cigáro o okraj lavičky.

5) Při příští návštěvě si mě bere lékař s pečlivě oholenou vačnatou tváří plnou jemných vrásek stranou.

Sděluje mi dikcí zkušeného herce, že otcovy ledviny to vzhledem k věku vzdávají, plíce potřebují pomoc dýchače. Srdce sice pracuje pravidelně, ovšem srdcem všeho je psychika, což je právě problém. Zdá se, že mozek nezareagoval dobře na pooperační stav a je poškozen. Nevíme, do jaké míry. Mám se však připravit na možnost, že pokud *pan doktor*, uctívá rutinně otcův titul, překoná komplikace, bude téměř jistě odkázán na trvalou péči. Protože ta psychika může být poškozena.

Děkuji mu za deklamační výkon, srovnatelný s kvalitami mistra Zdeňka Štěpánka v roli Jana Husa, a vracím se k otcovu lůžku.

Ruce má už zase rozfačované, volně ložené. Hledí na mě.

„Cho hykal?“ funí.

„Že to bude dobrý.“

„Hdy?“

„Brzo.“

Chytám ho za ruku. Kůži má jemnou jako macarát. Z otevřených úst občas vylétne mručivé říhnutí. Mžourá. Panenky se mu ztěžka překulují. Vidím, jak mu to pořád ujíždí někam dovnitř, do sebe, kde zuří zmatené vzpomínky, bublají vývody a řvou střevní šelmy.

„Mě ndrch, vypadáme jach buheranti,“ chrochtá. „Cho ted' dělách? Píchech?“

„Jo,“ říkám.
„Doufám, že ne zachch vo mně.“
„Vo tobě už ne.“
„Já umhu,“ povídá.
„Prosímtě, co bys.“
„Já vim, he jo.“
Dívá se na mě. Vrtím hlavou. Držím ho za tu ruku.

6) Doma otevírám láhev moldavského koňaku koupeného u dívky s ruským přízvukem ve večerce v Sudoměřské.

Nalévám si, uléhám na koberec. V duchu vidím otce, jak leží podepřen polštáři vedle v pokoji. V tomhle zavšiveném kutlochu, v téhle sluji, ze které jsem měl už dávno vysmahnout. Kohoutky tečou, bojler kape, okna netěsní, nestihnu ani vymalovat. Vidím se, jak mu vařím špagety, jak ho jimi krmím. Jak se mu lepí na bradu. Jak sedím u pelesti a čtu mu Vraždy v ulici Morgue. Jak využívá každé příležitosti k zoufalému útěku, protože ve mně vidí čerta. Utírat mu prdel a mýt ho, na to si snad zvyknu.

Zvoní telefon, volá moje sestra. Třese se jí hlas. Hlas se jí třese odjakživa. Odjakživa ne, kdysi se uměla řehtat, až padala na zem. Vymýšlela spontánní písničky, sekýrovala barbíny, nebezpečně přesně plivala bonbóny.

„Sedím u táty, je v bezvědomí, vypadá hrozně,“ kuňká. „Prosímtě, Honziku, přijed' sem, nebo se zblázním.“

„Byl jsem tam před dvěma hodinama.“

„A byl při sobě?“

„Jo.“

„Řikal něco?“

„Byl celkem v klidu.“

Ze sluchátka zní otcovo nekonečné říhnutí.

„Přijed' sem, já nevím, co mám dělat.“

„Sed' a mluv na něj.“

„Já asi vomdlim.“

„Nevomdliš, projdi se, dej si kafe a mluv na něj.“

„Tak jo.“

Dolévám si. Moldavský koňak má o poznání složitější dojezd než druhdy jeho chuťový soudruh gruzíňák. Jsou z něj cítit vlaky nahnilých hrozin, žluklé ořechy, kربول, slaný prach orientu. Nazývá se Kijaževskij dub, vinětu zdobí dub a pět zlatých hvězd.

Telefon, neznámé číslo: „Thomayerova nemocnice, Plemeňáková, prosím vás, jste bratr paní -kšové? Paní nám tady ztratila vědomí, mohl byste si pro ni přijet?“

Jedu.

„Vaše sestra je v sesterně,“ říká zdravotní sestra, „na konci chodby doleva.“

Dřepí u okna, drží kelímek s kávou z automatu, je šedožlutá.

„Já ho nemůžu vidět,“ říká.

„Tak proč sem furt jezdiš, vodpočiň si, zejtra tu budu já. Neboj, voni ho z toho dostanou.“

„Já tomu nevěřím,“ brečí.

Dávám jí kapesník.

„Běž se tam na něj podívat,“ vzlyká, „já ten pohled nesnesu.“

Základní ženský chvat, přenesení zodpovědnosti na libovolného samce, který je v dosahu.

Hledím na něj. Nic nesnesitelného na něm není. Takhle spokojeně se netvářil, co pamatuju. Ten pajdavý chlap v umaštěné čepici, co chodil pozorovat k Hameráku ježky, už ovšem v tomhle těle není. Ten odešel.

Dívám se a stojím, moje role zde. Pak vezu sestru taxíkem do Strašnic. Z hrudi ozdobené pistáciovým fiží se jí derou hlučné mlaskavé vzlyky. Drožkář si mě s despektem prohlíží v zrcátku.

7) Další den mi lékař s pečlivě oholenou lící sděluje, že otce přesunuli z JIPky na ARO.

Zní to líp než JIP, pro otce to ale velký sukces není. Vzhledem k délce výkonu došlo k narušení funkcí. Upadl jim do komatu a neprobouzí se. Víc mi k tomu poví vedoucí oddělení MUDr. Puchvaldek.

Bloudím komplexem budov. Všude pobíhají vitální laborantky, spěchají zmalované sestry, občas se vznáší lékař, ve tváři odstup od všeho a od všech. Uhýbám vozíkům se zasmrádlými ležáky, tlačеныmi opálenými junáky v kocovině.

ARO je vyšúrovaná šerá místnost, k jejíž stěně je přistavena řada katafalků. V každém leží jak ve vatičce jeden bezbarvý potápěč, do kterého proudí ze všech stran pomocí drénů a dýchacích trubic šťáva.

Tatík spočívá na krajním. Zpod nosu mu vedou lehké průsvitné hadice. Nitkovitě, pisklavě nasává. Doktor Puchvaldek, stojící po mém boku, mě diskrétně informuje, že je zde možno na ležícího hovořit. Pacient to sice nevnímá, my si alespoň myslíme, že ne. Je však ještě mnoho otázek, na které věda nedokáže uspokojivě odpovědět. Pokud trvá možnost, že jsou některé receptory dosud v činnosti, je naše povinnost pokoušet se je stimulovat. Nejnepatrnější podnět může znamenat zlepšení. Takže mluvit na pacienta je velmi vhodné. Na tématu nezáleží, mohu hovořit i o úplně banálních záležitostech.

8) Dřepím tedy na židli vedle postele a hovořím.

Po vyčerpání běžných témat nevím, kudy dál. V kapse mě tlačí hranatý externí disk napěchovaný fotkami, dokumenty, klipy, smlouvami. Hovořím tedy o nich. Líčím otci obsah svého úesbéčka. Chválím planetární mlhoviny IC 418, NGC 7293, IC 4406, NGC 6543, velebím objekt Monocerotis, srdce prázdnoty, melancholický grál, z něhož se slabší povahy snadno sesypou.

Zavalití chlapi s tlustými zátylky si štrngají holbami. To už jsme v mnichovské pivnici, dreimal hoch! Celé stoly si připíjejí, kančí štětky trčí z tabákové mlhy, rok 55. Dýmem se prodírá ženská v mužském kabátě, na hlavě vztekly kokrhel, asi někoho hledá.

Monte Cassino, rok 44 – dva mniši nalévají polévku dvěma rozpačitým Amíkům. Z šera kuchyně se na ně usmívají dvě neřestné štětky. Okatý mladíček s tváří jak jablíčko ukazuje čiperné zoubky a starý zkušený tchoř s obrovitou prdelí pod kutnou se šklíbí přes rameno od plotny.

Co dál. Echt indický fakír v trní. Japonští hippies. Tančící stoletý Gruzín. Kolize galaxií, trpaslík jedoucí na slepici, turínské plátno s otištěným lenochodem, kočičí srdce v prášku.

Co dál. Pohledná bruneta v černých rajtkách, v košili s vyhrnutými rukávy, tahá z korby náklad'áku kůží potažené kostry. Na dalším snímku hází ta krasavice napůl zetlelá těla pod dohledem zděšeného spojeneckého vojáka do jámy. *Annalese Kohlmann, členka dozorčího personálu, známá extrémní brutalitou, máj 1945, Bergen-Belsen*, praví popiska.

„Tyhle malý svině bejvaj nejhorší,“ šeptám. „Sériová vražedkyně Djurdičová, Bonnie Parker nebo ta zakrslice z Abu Ghraibu. Jenže Annalese je na rozdíl vod nich sympatická, má inteligentní tvář, uličnickej šmrnc. Zjevně jí nechybí smysl pro humor, tak mi to vysvětli.“

Tatík v bezvědomí svobodně, dlouze říhá.

„A Bope Mabinše, chacháj,“ hihňám se do dlaně. „Toho bych ti přál vidět! Krále Bakuby! Černýho monarchu naditýho do skafandru ze lvích zubů, drápů, peří, mincí, medailí, mušlí, náušnic, řetízků. Tři metráky brutto. Nemůže vstát, natož chodit. Na nohou i na rukou pozlacený nehty. V jedný ruce oštěp, ve druhý šavli. V očích nezemsky klidnej třpyt. Evidentně mu nedělá problém jíst někoho zaživa. Na další fotce jeho harém – pět stovek pyšnejch hádavejch ženskejch, každá na pupku tetování a na hlavě tykev. Foceno v roce 48 pro LIFE. Momentálně sjízdim čtyřicátý léta.“

„Co dál, letadla,“ šuškám do ucha gigantickému promodralému starci. „Div se, kdyžs to do mě hustil celý dětství. Já chtěl fotra, kterej by mě naučil házet sekerou, hrát čáru. A místo toho jsem poslouchal nekonečný epištoly vo tom, jestli byl obratnější Hawker Tempest, dlouhonosá Dora

nebo Mustang háčko. Neříkám to ve zlým, nikdo nemá, co by chtěl. A kdo má, ten to neocení, protože neví, že má něco, co by chtěl, kdyby to neměl, že jo. Takže letadel mám na disku mraky.“

9) MUDr. Puchvaldek bez oddechu obráží svoje oddělení.

Nese si hrnek, upíjí, obejde to, ztratí se v zákulisí, doplní nálev a je s hrnkem opět na scéně. Pomešší bukač neurčitého věku s bystrou tváří doplněnou patkou nepřičetného stříhu. Entuziasta, filantrop, teinista, sektář každým coulem.

Podobných bzučilů jako já bývá v loučírně víc. Příbuzní se bez ustání sklánějí nad svými ubožáky. Vodstěhovala se k němu a hošíček hned ztratil práci. Jak se tu vo tebe staraj? Dřív jsme chodili aspoň do kina, a teď? Zamávej na dědu, řekni: Dědo! Staraj se tu vo tebe? My to stavěli s úmyslem, že tam budeš bydlet s Nelinkou, tak teď nevíme... Bolí tě něco? Kdyby dali tři sta, tak si nechám dvě stě a vona dostane sto. Kam zase běžíš? Ššš! Pod' sem a řekni: Dědo!

Ti, kolem kterých celý ten brajgl rotuje, jsou tiší. Škrundá v nich, píská, bubří, bzdí.

Kolemjdoucí Puchvaldek hledí stranou jako svatý Alois a vyzývá nás i sebe k základní pokoře.

„Devět let jsem vo letectví ani nezavadil,“ šeptám uměle dýchajícímu tělu. „A letos bum – stahuju letouny jak vo život. Teď zrovna archivuju padesátý až sedumdesátý léta. Místo abych se postavil na nohy, vydělal prachy, dal do kupy byt a pokusil se na poslední chvíli vo vztah s dítětem, studuju vysloužilý Skyhawky odsunutý do pouště.“

Doktor z dálky příkyvuje. S uspokojením kvituje, jak se na té židli kymácím. Zdá se mu, že se vyznávám z čehosi hlubinného. Že pozdě, ale přece nacházím cestu ke svému stvořiteli.

„Vyhřezlý motory, pokroucený plechy, nejty vysypaný do písku,“ špitám do otcova odpojeného sluchovodu. „Trubky, hadice, odpadáný krytky, zkroucený žebra, všecko zarostlý krušinou, posraný vod racků, víš. Uplně cejtim ty zpuchřelý pneumatiky, vyteklej volej, ten do křidel zadřenej nebeskej prach. Tenhle tejdén se specializuju na vraky izraelskejch Kurnassů. V Berševě jich hnijou desítky, mezi nima eště předloni žárlivě utajovanej přízrak RF-4ES Peace Jack. Před čtrnácti dny mě zase braly MiGy-15 až 19, sprostý, křivě snejtovaný bachratý roury. S tou nesmlouvavou nasávací hubou vepředu, rozumíš.“

„Možná je divný, že se zabejvám takovejma kravinama,“ říkám. „Mě zkrátka fascinuje ten bezdůvodně prudkej optimizmus a traumata dvacátýho století, střídání jatek s rajskejma zahradama kvetoucích ekonomik. Plynulej přerod bezstarostnýho vejletu v pochod smrti. Zajímá

mě pravá podoba těch chvil. Sbíráám fotky, no. Jsem spotter. Vášěň můžeš vrazit, do čeho chceš. A nemusí to bejt nic vznešenýho. Naopak, čím stupidnější podnět, tím silnější rezonance.“

10) Puchvaldek náhle ohýbá kroky k našemu sarkofágu.

Vstávám. Staví se vedle mě. Kouří se mu z hrnku. Hledíme na otce. Sděluje mi, že jsme nuceni brát to ve světle faktů tak, že je to již otázka krátkého času. Tím nechce říct, že je moje přítomnost zbytečná. Pokud bych chtěl být u toho, až to přijde, on moje rozhodnutí uvítá. Je přesvědčen, že jde o zásadní moment.

Říkám, že ano.

Děkuje mi. Jsme dohodnuti. Je toho příznivcem. Nevylučuje ani přímý fyzický kontakt. Tomu on v žádném případě nebrání.

„Myslíte jako třeba držet za ruku?“ ptám se.

„Přesně tak,“ vystřelí, nechá doznít pomyslňý akord a spěchá zase dál.

Sedám si.

„K těm letadlům eště,“ drmolím flandřáckým šepotem. „Na fotce, která má pět mega, můžeš studovat trup, jako bys stál metr vod něj – všude nápisy NO STEP, DANGER, NO STEP, WARNING, BEWARE, NO STEP, DANGER, vůbec netušíš, kudy se do toho leze. A hele, přichází pilot, vyklápí z absolutně hladkýho potahu stupačku, madlo. Šup, a je v kokpitu, nasazuje si helmu. Na co asi myslí? Na nic, je to gumovej mozek. Ale má to atmosféru! Nebo ty veselí chlápkové v baseballkách na Tinianu, co před zavěšením do pumovnice pokřtěj každou bombu: *Irenka, Martička, Jana*. Za chvíli poletěj na Tokio. Typickej začátek poameričťování protivníka: *Posíláme pusu! Merry Xmas!*“

V předsíni se souká do pláště moje sestra s bleošedou tváří. Jde mě vystřídat. Vzdychá, utírá se ubrouskem, kramaří v tašce, kontroluje mobil.

Zdravím ji kývnutím.

„Nebo si vem tu známou fotku Mitchellu letícího nad zasněženejma Alpama,“ šeptám. „S nápisem přes celý křídlo: *FINITO BENITO, NEXT HIROHITO!* Takovýhle haiku by Rusa nebo Němce v životě nenapadlo. Humor není nálada, humor je světovej názor, napsal v osmačtyřicátým Ludvík Wittgenstein.“

Ségra si stahuje kozačky, heká, má zaseklý zip, nemůže k němu přes břicho. Mám ještě minutku.

„Taky je fantastický srovnávat jednotlivý konstrukční školy,“ říkám. „Britskou, ruskou, amíkovskou – máš jako na dlani, co kdo vod koho ukrad. V tomhle směru je nejzajímavější čínská. Bezlicenční splácaniny všech možnejch typů, spartánsky zjednodušený, křivý, rádoby vytuněný bohaprázdný příšery. Chlupatej laminát, hrubý rezavý kanóny bez

úst'ovejch brzd. Koukáš na to a nevíš, jestli se máš smát nebo bát. Nic, Iva je tady. Já jedu makat, je to zlý, kšefty nejdou. Tak se měj a v klidu spi, já zase přijdu.“

„Vobejmi mě, prosimtě,“ říká sestra.

Krátce ji obejmu.

„Víš vo sobě?“ ptá se.

„Ne.“

„Bhu, mně je slabo.“

„Nemám tu s tebou zůstat?“

„Radši běž.“

„Já teda du.“

„Běž.“

11) Úvodem následující návštěvy mi lékař oznamuje, že je čas připravit se.

Vědomí vykazuje nulovou činnost. Necítí, neuvědomuje si, neví. Tělo ještě existuje, ale *pan doktor* prakticky už ne. Přesto mi doporučuje, abych byl přítomen, až to nastane. Je přesvědčen, že to má smysl. Slibuje, že mi dájí včas vědět. Tři čtyři dny.

Hledím mu na límec a kývu.

Vracím se, sedám na své místo u lože.

„Poslední dobou беру na milost i ty nejprovařenější Foxhoundy, Tu-22 a F-14,“ říkám. „Jakmile je totiž začnou vyřazovat, stávají se z nich zase zpátky legendy. Objevují se třicet let starý fotky z testů, rozebraný draky, motory, konstrukční uzly. Najednou vidíš, jak tyhle surový tažný zvířata vznikaly. Všecko to nese stigmata věčnejch pokusů a omylů. Tý rachoty, než se podaří vychytat úniky paliva, pumpáž, třepetání ploch. Než to dostane tah a výdrž, aby to nezhaslo někde nad Damaškem. Drahá sranda, řízení po vlákně, vektorovatelný trysky, supercruising, inteligentní munice, všecko stealth a všecko málo.“

Tatík jemňounce pochrochtává. Držím ho za ruku. Někde tu visí cedule, že se návštěvy žádají, aby se nedotýkaly pacientů. Puchvaldek to naopak propaguje, tak se v tom vyznej.

„Možná si říkáš, že jsem se za těch padesát let nikam neposunul,“ šeptám. „Ale není to tak – vidím věci z úplně novýho, mnohem zajímavějšího úhlu. Přinejmenším se dozvídám, že tenhle svět není jedinej, že světů je spousta. Dokonce i na stejným místě ve stejným čase se jich vyskytuje několik. Fakt je, že praktickej výstup je nulovej, nikoho to nezajímá. Známy jsou plný svejch vlastních objevů. A muj synek, tvuj vnuk? Ten trajdá po Evropě a vydírá pomocí rozštěpenýho ega, který má

po mně, starší bohatý ženský. Stal se z něj euro-gigolo. Ozve se jednou za rok. Sere na mě, jako já sral na tebe.“

Puchvaldek z dálky příkyvuje. Podivuhodný ušatý filous, podle kastrolu ostříhaný vzdělaný vlkodlak. Lokální mandarín, zjevně závislý na něčem tady. S magnetickým polem to jistě bude dělat divy.

„Jedna věc je mi divná,“ šušká. „Každý Vánoce rozdám hafo dárků a sám dostanu jeden, dva. K narozeninám mi blahopřejou akorát dvě stalkerky, co mě pronásledují celoročně, a tím to hasne. Ségra si nevzpomene, já na ni taky ne. Ostatně ani nevím, kterej den ses narodil ty. A jsem si jistej, že ty můj datum taky neznáš.“

„Nelituju se, chápeš,“ šeptám. „Jenom v sobě nemám žádnou vstřícnost, jsem lineárně kámošovitej, kašovitej, unikavej. Ale nestěžuju si. Vždycky se najde někdo, kdo si se mnou dá pár drinků a poví mi, co ho trápí. Mařenka, Vláďa, Michal, Šumák, Žížala. Nikoho z nich neznáš, mí kámoši tě nikdy nezajímali.“

Nemocniční sestra mi přináší na tácu hrnek s čajem, aby mi nevyprahlo. Polykám Puchvaldkův nálev chutnající sacharinem, chlorem, nějakou chemií.

„A pak se vracím domu přes Jiřák,“ brumlám, „je půl druhý, Plečnik se tyčí proti Měsíci a mně je fajn. Nádobí meju, luxuju, třikrát do měsíce si zašukám, občas si koupím v H&M za dva litry džíny, akorát pak na denním světle zjistím, že tuhle barvu nosej výhradně ucouraný prdelatý čtyřicátnice.“

12) Kladu hrnek na podlahu, jinde není místo.

„Ale jsem volnej, rozumíš,“ drmolím. „Můžu si dát kdykoliv nohu za krk. Většina lidí kolem mě chce únavou, stresem, a já kolikrát ve všední den sedím a čtu si. Mám z tý svý volnosti úplnou hrůzu. Mám jí v sobě tolik, že nutně musí bejt něco špatně. Jsem plnej radosti, ajfru, síly, a zároveň totálně v hajzlu. Zvláštní je, jak jsou vobě ty polohy rovnocenný – jedna bez druhý by nefungovala. Nic, tati, budu muset běžet. Ničeho se neboj, buď v klidu a spi.“

Tatík otevírá oči. Napřed jedno, pak druhé. Jeví snahu dát si dohromady, co vidí, to jest strop, s pozorovatelem v sobě, to jest s nějakým člověkem.

Vstávám, abych byl v jeho zorném poli. Podle Puchvaldka je to na draka, nepozná mě. Poulí na mě bulvy. Cítím, jak mi po zádech jede vlna husí kůže. Jak se mi ježí vlasy.

„Proch mám prochimtě chpát?“ huhlá. „Dyť už chpim tchi neděle nebo jach dlouho?“

Nenacházím odpověď.

„Mách teď ňákou henchkou?“ ptá se.
„Cože?“
„Ptám che, jechtli mách ňákou henchkou,“ šišlá namáhavě do hadice.
„Teď ne,“ povídám.
„Tach si ňákou chežeň, ať nejchi chám.“
„Zkusim to.“
„A vemte mě pach k mohi.“
„K moři?“
„Jo.“
„Tak jo.“
„Chci vychypat do mohe. Jedno, do jachýho. Rozumích, cho ti hykám?“
„Rozumim,“ říkám.
„Tak ahoj, chmm,“ chrčí a zavírá víčka.
Čekám deset minut, hodinu, ale otec už je zase off.

13) Doma sedám k notebooku, otevírám poštu.

VČERA JSEM BYL NA RYBÁCH, MICHAL Š., píše Michal Š.

KDE? ptám se.

NA ORLÍKU, odpovídá obratem, taky u toho sedí dnem i nocí.
JEDNOU ZA ROK SE MUSIM VYPRAVIT NA OKOUNY, JINAK BY SE MI STEJSKALO. NECHCEŠ JÍT ZEJTRA NA PIVO? V PŮL 4 NA JIŘÁKU?

BUDU TAM, odpovídám, polykám piluli, odebírám se na lůžko, po probuzení zapínám mobil, žádný nepřijatý hovor.

14) Za deset čtyři se blížím ke kostelu.

Už z dálky vidím neposedného rozježeného mlcha pochodujícího kolem okrasné túje.

Vítáme se a míříme volným krokem k hřebeni, za kterým se poklidné Vinohrady lámou v Žižkov nejhrubšího zrna. Stojíme v Krásově ulici před restaurací U Vyndanejch. TĚSTOVINY, RIZOTO, BIFTEK, slibuje křída na tabuli, ale je to jen lokální přátelská lež. Mají než utopence, čepují bolehlav svijany a otevírají většinou o fous později, než je psáno.

Tak je i dnes. Průčelí je zataraseno mříží. Vracíme se do Kubelíkovy, zahybáme do Ježkovy, procházíme Bořivojovou, stoupáme Chvalovou. Přes chodník je nasázena série psích bobků přestříkaných zářivou metalízou. Michal vytahuje foťáček a cvaká. Entuziasmus je jeho stěžejní vlastnost. Nepřetržitá radostná soda, ber kde ber.

„Všichni známi teď v jednom kuse jezděj do New Yorku,“ říkám, abych něco řekl.

„Jaký známi?“

„Lidi z takový party, co se schází jednou za čas.“

„Já nikdy v žádný partě nebyl. Proč ti vadí, že jezděj do New Yorku?“

„Nevadí, akorát trnu, kdy je tam napadne hodit kotvu nafurt.“

„Co tam dělaj?“

„Jeden leží ve sklepě a čte Havlovy deníky, druhý chodí sám po městě a fotí mosty, třetí je molekulární biolog, má byt v dvaadvacátém patře, ženu, děti a vůbec se nezastaví.“

„Ze dvaadvacátýho už musí bejt výhled srovnatelný s Milešovkou.“

„Nevim. Na Milešovce jsem se byl před devíti lety mrknout na zatmění slunce, a co bys řek?“

„Byla mlha, žes neviděl vlastní nohy.“

„Jak to víš?“

„Byl jsem tam taky. Celý zatmění jsem proseděl v tom usmoleným bistru nahoře. Řídkej grog z trestí a chlupy z kocoura v polívce z prášku. S kym tam byl?“

„S Igorem, s Petrem a s Hanou,“ říkám.

„Já tam byl sám.“

„Máš to tak rád, ne?“

„Co mám rád?“

„Bejt sám.“

„Já? Já samotou nenávidim! Vod svejch šestnácti jsem furt sám!“

Kroky nás vedou Bořivojkou, zařatou v prudkém svahu. Činžáky vydechují pach myšiny a starých léků. Procházíme čarovným územím, kde vznikají a zanikají hostince, nálevny, kasina a jiné díry s rychlostí přímo závratnou.

„Znals Fandu?“ říkám.

„Kterýho?“

„Piroháčka, Paška, Tvarožka... Do háje, jak se menoval? František, Franta, sakryš... Točil pivo támhle v Jeskyňce.“

„Tam jsem nikdy nebyl.“

„Kyselý androšský hnízdo, vo nic jsi nepřišel.“

Nahlížíme do Krásovky, pořád nic. Opakujeme okruh.

„Parožek!“ křičím v Kubelíkově. „Vlasy do půl zad, padesátiletý chachar z Kladna. Jenže se do toho svýho Kladna nedostal třeba tři měsíce, přetahoval zavíračky do noci a nestálo mu za to honit autobus. A tak tam i spal, měl v chodbě vedle prázdných štěnat molitan. Jednou do Jeskyňky zabloudila jistá Saša a von si s ní celej večer pinkal přes pípu pouťovým balónkem, zatímco hosti kapali žízni. Jasně! Parožek! Poctivě zbořená duše! Jindy mu přišli skejtáci s holkama, Fanda je nalil kořalkou, svlík se do trenek a tančil těm holkám u tyče.“

„Kde vzal tyč?“

„Zapích kus trubky do stojanu vod vánočního stromku, zapnul magič a tančil, dokud ty holky neuhnanul. Zpruzený skejtáci vypadli a holky tam nechali. Byly v takovym tranzu, že si s nima moh dělat, co chtěl. A von dal každý pusu na tvář, zavolal jim tágo a poslal je domu.“

„Nejrozumnější, co se dá se ženskou udělat.“

Po kočičích hlavách drkotá stříbřitý vůz.

„Tuhle káru bych chtěl mít!“ křičí můj souputník, ztrácí krok, zakopne, brnkne o kámen, povyskočí. „Porsche! Eště ten den bych ho prodal! Mně stačí k veškerejm přesunům kolo! Což mi připomíná, že mě už dva roky lákáš na výlet k pramenům Rokytky.“

„Koncem příštího tejdne třeba?“ říkám to, co vždycky.

„Jsou tam kořeny?“

„Sem tam ňáký, proč?“

„Tak si vezmu přílbu, stejně bych si jí vzal. Já spíš přemejšlím eště vo ňákejch chráničích holení, vzhledem k mejm častejm pádům. Co mám to nový kolo horský, možná by bylo na místě jezdit v ňákejch komplexních chráničích.“

„No jo. Taky jsem zatoužil mít helmu, tak vlez do krámu a už vod dveří vidim takovou krásně holou skořepinu, takovej čuplík, žádný dračí žebra. Tak jsem jí koupil. Kdyby mi nebyla malá, byla by prima.“

„Zkusils vzadu to poštelovátka?“

„Jo. V krámě mi byla akorát, a jakmile jsem vylez ven, je malá.“

„Potom mi nezbejvá než zakroutit hlavou, jak to přijde, že si někdo dokáže koupit malou helmu.“

Obcházíme plechový přepravník. Zčistajasna se do něho vevalí rourou ze střechy dávka cihlové drti a prachu. Huch, buch. Ocitáme se uprostřed hustého mračna.

„Tak rychle, jak se bořej a stavěj zdi u nás,“ plive cement Michal, „se nebořej a nestavěj nikde! Zbořit a nechat bejt, prosim! Ale takovýhle stavařský pinožení, takovýhle mrdání, to neni než v Praze!“

„No,“ vytřepávám košili. „Jeden měsíc je naproti v baráku večerka, druhej T-mobile, třetí obchod lechtivym prádlem, pak je tam půl roku něco, co se menuje Šalamar, mezitim to pokaždý rozmlátěj sbíječkou, přestavěj, někdo do toho znova investuje. Ted' je tam vojenská literatura, ta se zatim drží, pitomců je dost.“

„Můžem tvrdit, že my k nim nepatříme?“

„Můžeme tvrdit, že máme jiný zájmy než bitvu vo Stalingrad. Ty třeba fakt chodíš na ryby?“

„Já to zbožňuju, stát poštípanej v bodláčí! Leze na mě chřipka, bolejš mě uzliny, mám žízeň, potim se, líčim rousnice, trhám vlasce a čekám, jestli si mě žoužel všimne.“

„Směj se v květnu lovit?“

„Okouni? Na to jim seru, já stejně skoro nikdy žádnýho nechytím! Minulej čtvrtek jsem si nahlásil dovolenou, že vyrazím na štičky. A kulébr, přšlo! Děšť mi letos pokazil i dlouho plánovanej výlet na kačenky.“

Zahýbáme do Bořivojky. Snažím se nemyslet na ten otcův život, co se tak příšerně podobá mému, respektive naopak. Na život chlapa, který skončí v garsonce, kam si nemůže pozvat živou duši, protože během posledních dvaceti let nestihl ani vysbírat víčka od zubní pasty a utřít prach. Člověka, jehož království taky nebylo z tohoto světa, čili všecko probendil, popil, rozházel, rozdal babám a o zbytek se nechal okrást.

Jenže co když se on teď pokouší myslet nějakým zadním, nouzovým způsobem na mě? Co když má Puchvaldek pravdu? Co když tam mám být? Jaké to je, vězet v troskách havarované mašiny? Když se rozum třese v chladnoucím kokpitu lebky a nechce se mu ven? Do mrazu, do nicoty?

Dlažební kostky vyhlížejí jako špalky hovězího. Žilnaté, lojovité. Ulice je plná neblahých znamení. Ubitý pes v popelnici, postřílení holubi. Proti nám jde muž s nádorem přes půl obličeje. Středem vozovky kulhá na zdřevnělých nohách sjetá školačka. Jektá děsem a prchá před čímsi, co vidí jen ona. Obrysy předmětů jsou oblity ohavně nažloutlou aurou. V mezerách dláždění raší černá tráva. Je mi, jako bych vážil dvacet tun.

„Okoun má na muj vkus moc kostí,“ říkám.

„Ten právě žádný kosti nemá,“ dí Michal, „to je čistý maso.“

„Tak byl možná kostnatej jenom ten muj.“

„Něco se děje?“

„Co by se dělo?“

„Vypadáš, jako by se něco dělo.“

„Nic,“ říkám, „dobrý, přechodná malátnost. Mluvils vo nákejch kačenkách?“

„Kačenka česká, výjimečně chutná jarní houba.“

„Kde roste?“

„Pod mezí u rybníka v Nadějkově, lokalita mezi Prčicí a Tábořem. Kolegyně z divadelního ústavu z nich dělá skvělej nákyp. Podusí je na smetaně a pak dává palačinku, houby, palačinku, houby, palačinku, sejra a zapeče to.“

„To nemusí bejt špatný.“

„A taky není! Druhá věc, která je na týhle ženský zajímavá, je, že dostane epileptickej záchvat pokaždý, když žehlí kostkovaný košile. Její muž přitom jiný nenosí, kupuje mu je jeho matka. Na facebooku má ten chlap profil jménem Záškodník, má tam fotku v kostkovaný košili.“

„Na facebooku někdo vede profil mym jménem,“ říkám. „Už se skoro bojím mezi lidi – jak někdo zmíní f-book, začnu koktat, zrudnu a všem je to jasný. Nevěřej, že to nejsem já.“

„S tím bych, bejt tebou, něco dělal.“

„Co asi.“

„Dementuj to.“

„To bych se tam musel přihlásit, což nechci.“

„Tak je to pak jako s tou helmou tvojí – s tím nehneš.“

Znovu míjíme roh Krásovky. Číšník či jak ho nazvat se zrovna hmoždí s otevíráním mříže. Železo skřípne a bouchne, je otevřeno. Co dělat. Jdeme tam, ač se nám do té jeho vykalené udírny najednou ani trochu nechce. Rádi bychom ještě kolovali, dva tři okruhy aspoň. Jdeme však. Ťukat sklem o sklo, vést furiantské řeči. Vzájemně si předvádět odrbané plechové slepičky svých životů. Natahovat klíč a přihlížet, jak zobou.

15) Probouzím se, sahám po mobilu.

Čtyři ztracená volání, neznámé číslo. Mezi druhou a půl třetí. Plus dva záznamy v hlasové schránce. První volající mlčí, další zavěšuje.

Doktor Puchvaldek přijímá můj telefonát v 8:06.

„Je mi líto,“ povídá, „ale musím vám oznámit, že váš pan otec dnes v noci zemřel. Nemohli jsme se vám dovolat.“

„Ano,“ říkám, „ano, přijedu. Ano.“

MUDr. se mě ujímá, vede mě ke dveřím. Stojím nad otcovou tělesnou schránkou. V mozkovně mi bublají nesmyslná slova. Oremus, helix, hoax, pax. Vítejte v Neru! Are you sure? One, two, check, kss, kss. Jestli mě vnímáš, ničeho se neboj. Běž klidně dál, pokračuj. *Realita je napětí mezi pozorujícím a pozorovaným*. Kdo to mohl napsat, nemám tušení. Ale je to tak. Nezlob se, že nic necejtim. Vono to se mnou sekne až tak pozejtří. Ničeho se neboj. Promiň, budu muset jít. Doktor čeká na chodbě, pošuk jeden. Tak se měj.

Jedu domů, zouvám se, vcházím do kuchyně, stavím vodu na kafe, sypu do džezvy tři lžičky, nechávám zpěnit. Držím džezvu nad plamenem přes utěrku za pahýlek držáku, držák se onehdy ulomil. Stačilo by, koukám, uříznout kus vařečky, kápnout vteřina, vrazit to tam a bylo by. Nemusel bych si pálit prsty.

Beru vařečku, multitool, prstolep a jdu na to.

Pyšně hledím na dokonané dílo.

Na polici leží diktafon. Sfouknu z něj prach, zapnu. Nic. Jdu do trafiky koupit tužkové baterie, narachtám je do přístroje a znovu tisknu tlačítko.

„Kdo teda hrál Schimanskýho?“ ptá se můj rozplácly hlas.

„Takovej film neznám,“ praví hlas mého otce.

„To je seriál, ne film,“ na to já. „Místo činu, kriminálka Duisburg, přístavní jeřáby, doky, hausbóty, dyť víš, Schimi v parkeru.“

„Harald Reinl?“

„Ne.“

„Už vim, to byl Götz. Akorát nevím, jestli to je jméno nebo příjmení.“
„Taky nevím,“ hňukám ze záznamu. „Tak mi ještě řekni, kdo hrál hlavní ženskou figuru v 8 ½?“
Chrastění, dlouhé chrastění.

16) Poprvé mi v té věci volal asi před půl rokem.

Poznal jsem ho podle zvonění. Ťuk, ťuk a dost. Stěžoval si, že mu odchází paměť. Žádal mě, jestli bych ji s ním občas nepochvilil. Pokud možno zábavnou formou. Definovat zábavnou formu nebylo snadné. Vylučovací metodou jsme dospěli ke směsce detektivek, animovaných seriálů a starých dojáků, Těžký život dobrodruha, Stará puška, Dva muži ve městě.

Hovory jsem si začal nahrávat. Proč, nevím. Z iracionálních pohnutek, z rozmaru. Z touhy zakonzervovat bezprostřední blbecké kouzlo dialogu. A tak teď ležím na koberci a poslouchám úmorně pomalé sentence, odmlky, vzdechy, naslouchám svému odpornému hňákání.

„Grace Kelly?“ říká otec.
„Ne,“ já na to a něco u toho polykám, srkám.
„Laura Elliott?“
„Teresa Wright. A kdo hrál toho strejčka, co jí šel po krku?“
„Ten se menoval Kutman nebo tak ňák. Žiješ pořád s Hankou?“
„Řek jsem ti už mockrát, že ne.“
„Vykopnula tě, vid’.“
„Vyplynulo to.“
„A máš ňákou?“
„Ne. Vodkud’ máš, mimochodem, všechny ty parádní kšandy?“
„Jaký kšandy?“
„Co jich máš plnou skříň.“
„Různě, vod lidí. Jak je dneska venku?“
„Já tam nebyl.“
„Jak to, ty nepracuješ?“
„Jo, ale z domova.“
„To jde?“
„Edituju, píšu sloupky, komentáře, no, voženil jsem se s klávesnicí.“
„Tak mi tam někde zjisti, kolik měří nejvyšší živá sekvoja vždyzelená.“
„Sto dvacet tři a půl metru.“
„To víš takhle rychle?“
„Jo.“
„Voni asi myslej tu, co roste v Holy Rocku na kraji Pickfordu, ne?“
„Tak proč se ptáš, když to víš?“

„Mě zajímalo, jestli to ví i ten internet. Tak mi pak, až budeš mít chvílku, zjisti, jakou chytili největší chobotnici. Jakej druh a kolik měla v rozpětí.“

17) Taky se mi zdá, že malinko žárlil.

On musel čtyřicet let pipetovat, šoupat sklíčkem pod mikroskopem a výsledky svých bádání vyťukávat na psacím stroji. A najednou se to tu hemží poznatky o prapodstatě prostoru. Ale hlavně v něm vybuchla, v chlapovi narozeném v polovině deštivého listopadu 1929, zvědavost. Začal se zajímat o novinky v paleontologii, o hmotnost galaktického jádra, o interakci neutrin, o detailní průběh boomu asijských ekonomik. Šlo to výhradně přese mě, web mít doma nechtěl. Nepřál si být v dosahu něčeho tak beztvarého.

„V letech 58 až 60 umřelo v důsledku politiky Komunistický strany Číny hladem a podvýživou dvacet až třicet milionů lidí,“ kváká z diktafonu můj hlas.

„To je hezký, ale mě spíš zajímá, jakou roli sehrál v druhý fázi revoluce konkrétně Liou Šao-čchi. Na tu chobotnici ses mi díval?“

„Jo, octopus giganteus, vyplavenej na Floridě.“

„Na pláži svatýho Augustýna, sedmačtyřicet metrů, ne? To je stará pohádka, vzorky tkáně sice zkoumali biochemici v Kanadě a tvrdili, že je to octopus, ale já jim nevěřim.“

„Tak už je tu potom jenom ňáká čudla z roku 93.“

„Jakej druh, jaký rozpětí a kolik vážila?“

„Pětadvacet feetů, sto liber, pacific octopus.“

„Moment, já si to musim napsat... A kde jí chytili?“

„To nevim.“

„A nepodival by ses teda eště, kde jí chytli, v jaký roční době a kdo jí popsal?“

„Musim něco dopsat, pak se mrknu.“

„Pracuješ, nepracuješ, vid'. Píšeš si pro sebe.“

„Víceméně.“

„Doufám, že ne zas vo mně.“

„Vo tobě už ne.“

„Jak se to bude menovat?“

„Nemám tušení.“

„Proč ty vlastně píšeš?“

„Forma úniku.“

„A baví to pak někoho po tobě číst?“

„Já vim jenom vo těch, co jsou nějakým způsobem svázaný s literárním provozem. Ty to bavit nemůže, poněvadž jsou smrtelně uštvaný

už jenom z toho, že to musej po tobě prolístat, čili jim próza připadá šmahem křečovitá, beztvářá, nepůvodní, zvláště ta naše, česká.“

„A je?“

„Je. Chybí v ní jakékoli příběh, posun, dynamika, je složená v podstatě jenom z citových emisí. Strčte si to svoje zasraný ego konečně za klobouk, naznačují pravidelně kritici autorům, a maj pravdu. Ale proč se toho teda tolik vydává a překládá? Jak to, že tolik lidí žije z nadací, z fondů, z naprosto podezřelejších zdrojů?“

„Tobě taky něco přeložili, ne?“

„Jenom pořád ty Rodiče a děti, no.“

„Tak z toho taky něco máš, ne?“

„Moc ne.“

Pauza.

„Kolik přibližně?“

„Sem tam něco.“

Pauza.

„Takys prej byl na nějakým plakátu.“

„To byla jenom taková legrácka.“

„Viset na Hlavním nádraží ti připadá jako legrace.“

„Vodkud' to víš?“

„Ivana tě viděla, držels prej nějaký demizón a tvářil ses, jako že jsi vožralej. Nepodíval by ses mi teda ještě aspoň, kde jí chytli a kdo jí popsal?“

„Dyt' už se dívám, chytli jí, chytli jí...“

18) Ležím na koberci, poslouchám záznam.

„Zdá se mi teď pořád stejnej sen,“ bečí první hlas.

„Jakej?“ mečí druhý.

„Sedim doma u televize a kolem mě rozebíraj panelák. Horní patra už neexistujou, koukám z vokna, tam se na velký hromadě postupně vršej vytrhaný panely, nábytek, vany, bojler, mrtví psi. Koukám na film, a najednou slyším pneumatický kladivo přímo za zdí. Zároveň mi dělníci vyrazej dveře, seberou televizi a vodnesou mi ji pryč.“

„Sny vo ztrátě bytu se mi zdaj denně,“ zní moje čvaňhavá glosa.

„Stran tý hromady za voknem – podobný vize má v knize, co teď čtu, Ferdinand Céline, ten to ale zažil v reálu, když prchal koncem války zničeným rajchem do Dánska.“

„Čim prchal?“

„Vlakem, co pořád stavěl, hrozil vykolejením nebo hořel v tunelu. Motali se na trase Rostock – Hannover – Hamburk. Prchal s manželkou a s kocourem. Ta ženská mluvila, jenom když šlo vo kocoura, jinak mlčela.“

„Pár takovejch jsem taky znal. A jakou vizi měl ten Selín?“

„Trmáceli se rozvalinama, viděli tucty měst v plamenech. Bylo to čím dál horší, až na jedný pláni vlak zastaví a voni koukaj – před nima se tyčí do nebe hora zmačkanejch traverz, rour, cihel, tramvají, mrtvol zaškvařenejch do asfaltu, zkroucenejch mostů. A na vrcholku tý hory trůní břichem nahoru parní lokomotiva. Popisuje to několikrát, pořád se k tomu vrací. Láme si hlavu, jaká síla to mohla všechno vyrvat ze země a ještě na to lípnout stotunovou mašinu. Špekuluje vo tajný zbrani, vo ňáký neznámý bombě. Nemůže se vzpomínky na tu lokomotivu nabažit. Nikdy neopomene zdůraznit, že měla dvanáct kol, jindy osm, pak zase dvanáct. Je tím posedlej. Žvaní, odbočuje, je útržkovitej, blbě se to čte.“

„Ty to čteš teď, když telefonujem?“

„Jenom tim listuju.“

„Vidiš, já taky často čtu u telefonu, v tuhle chvíli zrovna dočítám Tajemství čínskýho hřebíku.“

„Neni to trochu naivní četba?“

„Je, ale já to mám vzdor tomu rád.“

Pauza.

„Co mlčíš?“ říká.

„Ale nic, jenom se tady s jednou nánou vzájemně vydíráme, až krev stříká.“

„Jakym způsobem?“

„Po esemes.“

„To si neumim představit.“

„To bych ti musel přečíst.“

„Přečti, já už žádněj život nemám, tak mě zajímá, jak žiješ ty.“

„Píše: *Sedim s Talem v Huse a piju čtvrtěj manhattan, přijď mě vysvobodit!*

Já na to: *Nemůžu, mám práci.*

Přespat mě u sebe ale necháš? na to vona.

Promiň, dneska ne, píšu, poněvadž mám přísámbohu rachotu až do rána.

Potřebuju nocleh, kontruje.

Píšu: Nemám čas na dohady, respektuj to, prosimtě, potřebuju makat.

Potřebuju nocleh, vona na to. *Jdu buď k tobě nebo k Talovi do hotelu.“*

„Proč tebe vodjakživa zajímá tenhle typ ženskejch?“

„Neurotici se vzájemně přitahujou. Posílám teda dotaz: *Kdo je Tal?* Počkáme, za chvílku se dozvíme.“

„Čili ty to řešíš teď zrovna?“

„Teď zrovna. Než přijde odpověď, zkus si vzpomenout, kdo hrál zadního střelce wellingtonu v Nebeskejch jezdcích?“

„Ten, co se zabil v jednačtyřiceti, když lez za ženskou do hotelu po římse, von lez po vejškách vod mládí, měl to rád. Byl to von?“

„Ano. A máme to tady: *Tal je vtipnej chlapík z Amnesty International, tak si vyber, mám jít k tobě nebo k němu?*“

„Musíš mít na paměti, že příroda zná jenom úspěch a neúspěch.“

„Já jí sem stejně nemůžu vzít, mám tu svinec, nestih bych ani vyvětrat, čili píšu: *Běž s Talem do hotelu*. Na to vona: *Proč se musím tak ponižovat? Vem mě k sobě, potřebuju s tebou nutně mluvit!* – klasika, tak je to dycky, sakra. Neni hloupý, že ti to tady takhle čtu?“

„Třeba tě potřebuje a neví, jak to říct.“

„Vona potřebuje hlavně přijít, vyčíst mi kdeco včetně oblečení, pak sedět, dvě hodiny mlčet a tak jako drobounce se usmívat. Čiší z ní úzkost, destrukce, průser.“

„Kolik jí je?“

„Osumadvacet. Má dítě a muže, ten to dítě ted' nejspíš hlídá. Když se s ní zapletu, bude do roka provádět to samý mně.“

„Snad s ní nemusíš hned začít žít.“

„Jenže to vona právě chce, přitom se chová takhle. Dopad bych jako klasickej směšnej starej čurák.“

„Já sám sobě směšnej nepřipadal nikdy.“

„To vim.“

„Co víš?“

„Že tu směšnost nevnímáš. To přesně umí tenhle chlap – líčí do posledního detailu apokalypsy a k tomu si dělá ze všech příšernou srandu, nejvíc ze sebe.“

„Selín?“

„Jo.“

„Sám sobě se směje jenom šašek.“

„To je ňáká konfuciánská pravda z Tajemství čínskýho hřebíku, ne?“

„Uved' mi jeden jedinej příklad směšnosti.“

„Když má někdo na vizitce: doc. PhDr. Riki Muk, Csc., ředitel ÚJF AV ČR, v. v. i.“

„Já si nic podobnýho nikdy nikam nenapsal.“

„Netvrdim, že ty.“

„Tak proč se mnou často mluvíš, jako kdybys mě nenáviděl?“

Pauza.

„Cože?“

„Furt mě s někym srovnáváš a předhazuješ mi, že jsem horší než voni.“

„To je přece hovadina.“

„Ano. Typickej příklad, jak se mnou mluvíš.“

Pauza.

„No,“ pokračuje, „nechme to. Eště k tó směšnosti, jak bys charakterizoval směšný chování?“

„Jako snahu zachovat za každou cenu vážnost.“

„A musí ten směšnej něco říct, aby byl směšnej?“

„Právě že ani nemusí.“

„Tak já si jdu něco uvařit.“

„Co budeš vařit?“

„Rejži s hráškem a do toho mrkev, ahoj.“

19) Ležím na koberci a poslouchám.

Don Šajn: Jdu-li tady dobře?

Kašpar: Možná... Prozatím ti to nemohu říci.

Don Šajn: Jak to?

Kašpar: To bys musil jíti, abych věděl, jak jdeš. Poněvadž však stojíš, mohu ti říci jenom, že dobře stojíš.

Don Šajn: Ha, skrčku brabantská, zdá se, že si ze mne chceš vystřelovat!

(z loutkové

veselohry)

Typická verze zahájení je tato – on volá, já zvedám sluchátko, zapínám diktafon, on mlčí. Kde je chyba, nevíme. Nenaučili jsme se telefonovat. Buď. Nebo se možná dá do telefonu mlčet. Někdo zavolá, zamumlá ahoj a je zticha. Věc povahy. Já na to nervy nemám.

„Seš tam?“ povídám.

„Jo.“

„Co děláš?“

„Jsem starej.“

„To neznamená, že musíš bejt skleslej.“

„Kde mám brát radost?“

„Třeba jed' někoho navštívit.“

„Všichni známí, co mi zbyli, bydlej v Dejvicích, tam já se s těma svejma nohama nedostanu.“

„A proč nepřijede někdo z nich za tebou?“ funí můj akustický prelud, huhňavý zkurvysyn.

„Protože jsou na tom vesměs zdravotně hůř než já.“

„Tak já někdy vezmu flašku vína, přijedu k tobě a dáme si.“

„To mi slibuješ už moc let.“

„Jsem na tom blbě s časem, no. Ráno mám v hlavě klid a mír, a než si dočistím zuby, je to fuč, vod tó chvíle nestíhám.“

„To mi vopakuješ už čtrnáct let.“

„Jak to?“

„Nevím jak to. Vod roku devadesát čtyři nemáš čas. Co ti to tam tak řve?“

„Bigbít.“

„Jak se ten bigbít menuje?“

Syn cosi poslušně slabikuje.

„Co? Skoro ti nerozumím.“

„Tak si tam ztlum tu telku,“ kváká kašpar.

„To bych moh, moment.“

Praskání, vrzání. Akusticky žádná změna, naopak se mi zdá, že zvuk zesílil. Třicet šest vteřin se nic neděje.

„Kde seš?“ skřehotám.

„Tady,“ zní odpověď. „Držim sluchátko, čekám, co řekneš, a myslim při tom na svýho známýho Mirka Skořáčku. Von míval nóbl zvyk utírat si ruce ubrouskem napuštěným suchým džinem. Pak se jednou vožral na plese, řek do mikrofonu: *Bůh se mi jeví jako otáčející se šroubová hřídel*, za to ho vyrazili z fakulty, šel dělat do fabriky a tam se upil. Von se narodil v místech, kde dneska stojí obchodní dům Kotva. Tvrdil mi, že na místě, kde stál jejich dům, bejval královskej dvůr, což si podle mě vymyslel. Nemrk by ses?“

„Zadávám Náměstí Republiky.“

„Jo.“

„Mimochodem, jak je možný, že si čteš, a přitom ti tam burácí televize?“

„Ta hraje ze zvyku, já si jí nevšímám.“

„Na místě, kde je Kotva, stával románskej kostel.“

„Mě zajímá, co tam stálo po něm.“

„Stavěli tam opevnění. Jo... A pak se tam zničehonic nacházelo vopravdu královský sídlo.“

„Kdy?“

„Od konce čtrnáctýho. Sídlil tam Václav čtvrtěj, skonol Lád'a Pohrobek, vyšel vodtad' korunovační průvod Jiřího z Poděbrad, pak to šlo dolu zase po logický křivce, klášter, kasárna, kupa hnoje, obchoďák. Jestli tam mezitim stál dům, to tady není.“

„Politici jsou dneska úplná spodina,“ zní odpověď. „Před válkou byli všude profíci, v obchoďácích i v politice.“

„Jo, a jak to dopadlo.“

„Profíci dělaj profesionální chyby, ale tohle je banda zpěváků, kšeftáků, herců, defraudantů a kancelářskejch myší. Jak to může dopadnout, zase to praskne. Toho já se našťestí nedožiju.“

„Co by ne, to může rupnout už napřesrok.“

„Právě.“

„Di s tim, furt.“

„Nechceš, abych mluvil vo zdraví, tak nebudu.“

„Nikdo není úplně zdravěj, všechno to stojí na nerovnováze, na pohybu, na vrozený nestabilitě.“

„Naopak, přírodu ovládaj naprosto stabilní procesy, z našeho pohledu možná nevypočítatelný, ale z hlediska průběhu stabilní. Takže když se nemůžeš jít sedum dní vykadit, znamená to, že se něco děje. Až dneska jsem si tam musel strčit prst a vyndat to prstem.“

„Zácpa, no.“

„Jo, chch. Co píšou zajímavýho na internetu?“

„Muž probudil ženu z desetiletýho komatu kousáním do prstu u nohy.“

„To ty bys pro žádnou neudělal.“

„Bylo dost takovejch – Táňa Laboutková, Marie Bundová, Iveta Švihlíková, Jarka Semencová, pak buď Khalida nebo Šahida Júsúf, ta vokatější, to bylo na základce. Gymplem počínaje pro mě jména začaly ztrácet význam. Mnohem dřív, než jsem přišel vo panictví.“

„Já vo něj přišel, chch, s vlastní tetou.“

„Já až na vojně.“

„Nelži, dyť jsi už v prváku chodil s jistou Hafinou.“

„Jak to víš?“

„Vzali jste mě na večeri k Raráškům. Mě na ní znepokojovalo, že v tak mladym věku už umí pít.“

„To si nepamatuju,“ dí kašpar, chodě trhavými krůčky sem i tam. „Že bysme spolu byli na večeri.“

„Byli, nejmíň šestkrát. Poslyš, příští sobotu zase nastupuju do Thomayerky.“

„Zase s nohama?“

„To se dozvim až tam. Nepomoh bys mi tam s taškou?“

„V kolik?“

„V osum.“

„V osum ráno?“

„Nikdy jsem po tobě nic nechtěl, chch, až teď.“

„Dyť nic neřikám, v sobotu v osum.“

„Jo. Kdyžtak si to někam napiš.“

20) Ležím na koberci, poslouchám a pomalu přicházím na to, kdo byl můj otec.

Můj otec byl princátka v krejzlíku, bílé punčošky v lakovkách. Do sebe obrácený jedináček s nejistým, leč vytrvalým úsměvem. Uhrančivý nosatý mladík v obřím baretu s heligonkou uprostřed rozesmátých studentek. Šklebící se účastník promoci a svateb. Mikrobiolog v bílém plášti. Na

fotkách z laborky se kření imunoložky se špatně spravenými zuby, zatímco on pije s demonstrativně vyhrnutým obočím z kádinky jakýsi mok. Můj otec byl zřejmě původně veselý člověk. Obveselovač, světlá povaha. A já si toho nevšiml. Já znal až toho nedůvěřivého sardonického dědka.

„No, nerušim tě?“ říká.

„Co by.“

„Mám tady ředkvičky – v poledne jsem je koupil, teď je čtvrt na pět a jsou úplně scvrklý. Jak se můžou ředkvičky tak rychle scvrknout? No jak,“ odpovídá si sám, „protože je to hlavně voda.“

„Měls je k vobědu?“

„Povídám, že jsou scvrklý, ne snědený. K obědu jsem měl hrachovou kaši s párkem, ten párek smrděl.“

„Taks ho vyhodil.“

„Sněd jsem ho, nemůžu si to dovolit. Dávám z důchodu Ivaně, je bez práce, vyhodili jí zase kvůli dialýzám.“

„Mně se teď kšefty taky nehejbou, jinak bych samozřejmě tento.“

„Ty kup víno a přijed', to bude úplně stačit. Jaký kupuješ?“

„Španělskou rioju.“

„Řikals, že nepiješ.“

„Co máš dělat s návštěvama.“

„Chtěl jsem ti říct, že jsem se už zase pohádal s Ivanou.“

„Volala mi.“

„Co říkala?“

„Že jste se pohádali.“

V pozadí záznamu duní televize.

„Už zase válčej.“

„Kdo?“

„Židi. Židi s tebou nedokážou mluvit vo ničem jiným než vo Židech, a nepřestanou, dokud z tebe neudělaj buď Žida, nebo antisemitu, říkával muj bratranec Arno.“

„A dyť sám byl v náký tý Haganě a zařval v Šestidenní válce, ne?“

„Právě proto asi věděl, vo čem mluví. Moment, prosimtě, někdo tady na mě zvoní.“

Chrastění, dlouhé chrastění.

Rovnám na tepichu páteř, dolévám si moldavák. Komentátor v otcově televizi plísni extremisty za to, že někomu hodili do bytu zápalnou láhev. Popálená rodina bojuje o život. Dále referuje o sondě, která směřuje k setkání s kometou Churjumov-Gerasimenko v roce 2014. Důvodem, proč vědci věnují zájem kometám, je, že putují vesmírem v původním stavu, roznášejí organické molekuly a rozsévají tak po planetách život.

„Přišel mi sem chlap se ženskou,“ oznamuje otec, „ukázali mi papír s razítkem a řekli, že pokud si chci tenhle svůj byt koupit za čtyři a půl

miliónu, tak můžu. Jinak to prej někdo koupí i se mnou a vystěhuje mě. Myslíš, že by něco takovýho mohli udělat?“

„Snad ne, musej ti nabídnout náhradu.“

„Voni říkali, že mi žádnou nedaj. Bud' prej jim mám dát peníze, nebo pudu. Neznáš ňákýho právníka nebo někoho, kdo by mi poradil?“

„Jednoho znám, ale ten nemá čas brát jiný hovory než pracovní. Iva by nevěděla?“

„Ta se mnou nemluví.“

„Tak se na ni vykašli a nech jí, ať na to přijde sama, jestli jí nescházíš.“

„A co když přijde na to, že nescházím? Je jak malý dítě, nemůžu jí pustit z dohledu.“

„Je jí dvačtyřicet, ne?“

„Věk a samostatnost spolu nesouvisej.“

„Tak k nim teď nejezdíš, nebo jezdíš?“

„Musim, co by prosimtebe jedly, Iva umí upéct akorát kuře a buchtu. Přijedu, udělám rizoto, uvařim zelňačku a jedu.“

Pauza.

„Seš tam?“ rachotí můj padesátnický voice.

„Jo, mně se zamotala hlava. Mně se poslední dobou stává, že se mi zamotá hlava a je mi na vomdlení. Jednou jsem i narazil do skříně.“

„A nemám přijet?“

„Co bys tu dělal, ty hlavně přijed' v sobotu. Du se natáhnout, čau.“

„Čau.“

21) Ležím a upíjím moldavák.

Vlastně mi kdovíjak nechutná, o chut' ostatně nejde. Je to otázka dynamiky. Alkohol pomáhá rytmizovat a strukturovat jinak nesnesitelně lineární pohyb časem.

„No, nezapomněls na mě?“ ptá se diktafon.

„Zejtra ráno jsem u tebe,“ odpovídá stroj.

„Stihneš to na osmou?“

„Jo.“

„Máš divnej hlas.“

„Sotva lezu, zrovna jsem se vrátil ze Středohoří.“

„Co tam?“

„Lítal jsem kolem kopců na padáku.“

„Tak já si jdu lehnout a zejtra, čau.“

„Čau.“

22) Ležím a nechávám proudit vzpomínky.

Za jejich věrohodnost je podle webu zodpovědný hipokampus, část mozku, kde jsou archivovány. Jenže ouha, každá pátá až osmá vzpomínka je falešná. Falešné vzpomínky navíc ani neprodukuje hipokampus, ale centrum v oblasti temene. To se dává do chodu v momentu, kdy si nositel hlavy potřebuje vybavit detaily. Ty často nejsou k dispozici, a tak jsou automaticky dozdobeny z přejatých zdrojů.

Vidím, jak se v dolním koutě zahrady mezi borovicemi otevírá branka. Vchází otec v kabátě a v bekovce, pod čepicí nos, provinilé oči, v ruce oranžovou koženkovou aktovku. Podoben tichému šílenci, hrajícímu si na tajného atomového inženýra. Dobíhám k němu, беру ho za ruku. Jdeme pěšinou plnou jehličí k domu. V koruně borovice monotónně haraší nějaký pták. Cestou sebereme pár šišek. Těmi se trefujeme, ukrytí za rododendronem, do otcovy matky věšící prádlo. Ta neprotestuje, ani se nesměje, nevšímá si nás, přestože jí šišky dopadají na záda. Jedna jí visí vzadu v jásavě žlutých naondulovaných vlasech. Je věčně zasněná. Přibližný směr či téma jejího snění se nepodařilo rozkódovat ani jejímu muži, mému dědovi, během šedesáti let společného života.

Vidím, jak jdeme rovnou a dlouhou lesní pěšinou, vlevo od otce já, vpravo proplešatělý skřítek s brýlemi přes půl obličeje. Skřet důležitě dýmá z lulky, otec gestikuluje. Mluví spolu tajnou řečí: „Ivit fju? Ke? Kehor ma. Jášiš, jocholo, jocho. Kchaš! Tě brudem k něch! He, he!“ Rozčiluje mě to. Sbíráám ze země větve a šváchám s ní oba zezadu po zádech, po hlavách. Skřítek vydává rozpačité zvuky. Otec jde a drží. Náhle se otočí, vyrve mi větev, mrští ji do černé smrčiny a vybafne: „Bylo toho dost!“ Má zrůzněné obočí, kulaté lidoopí oči. „Nech hó, dyť je š nim šelkem legrašé,“ šušňá obrýlený mañas.

Za našimi zády se ozývá hromové troubení. Lesem projíždí nákladní vlak. Vede tudy trať. Nápravy duní, motor chrochtá, zaolejované přesličky se tetelí mezi pražci. Ruch, ruch, ruch. Trpaslík vypouští dým a zubí se. Má zlaté řezáky. Ty zlaté zuby jsou mi podezřelé, ty nebudou z hipokampu.

Vidím se, jak střílím z poplašňáku. Prásk, tatík padá do trávy a nehýbe se. Kácí se pod lískový keř. Mluvím na něj, dotýkám se ho, třesu s ním. Přivolávám, sevřen ledovým děsem, dědu. Otec leží. Bílý jako papír. Děda přibíhá. „Ivane, co blbneš?“ ptá se. „Odpočívám,“ odtuší otec a leží dál.

23) A to je všechno.

Přetáčím záznam sem i tam, víc tam toho není. Nic, co bych už neslyšel. Zvedám se z koberce, rovnám hřbet, házím na sebe košili, zamykám hlavní vchod a mířím do večerky v Sudoměřské. Z nitra bývalého obchodu s

vojenskou literaturou v protějším baráku rachotí dlouhé dávky. Chlap v montérkách bourá příčku. Od hrotu sbíječky srší vodopád jisker. V prašné mlze za ním stojí pár podobných, přihlížejí a pokuřují.

Na náměstí Jiřího z Poděbrad zpívají ptáci. Podvečerní nebe nad centrem osahávají prsty diskoték.

V Lucemburské přichází sms: *Před tejdnem jsem začala mluvit na pokojový kytky a od tý doby se maj k světu, nekecám. Jakej máš dneska program? Bych ráda viděla spřízněnou duši.*

Píšu: Prosimtě promiň, dneska nemám kapacitu.

Hádat se nehodlám, jen jsem myslela, že by nám udělalo dobře spočinout vedle sebe.

Jdu si pro moldavák a potřebuju bejt trochu sám.

Nu tak pověz, kdy mám dorazit, jsem taky s'atá a bez přístřeší k tomu.

To není v pořádku, říkám si, odmítat holku, která je vzdělaná, chytrá, přepjatá, hebká, mladá, voňavá, s'atá. Neměl bych ji odhánět. Bylo nám spolu dobře. Asi třikrát, zbytek je tohle třeštění.

Chci bejt sám, píšu.

Seš asociální pičus, tohle si nezaslouží nikdo. K nejhoršímu nepříteli by se člověk nechoval jako ty ke mně. Máš snad pocit, že se tě po tom všem snažim sbalit? Seš fakt chudák, di se vycpat!

Lucemburská je dlouhá. Začíná drobně mžít. Fajn počasí. Listí přilepené k chodníku má barvu čerstvě rozvinutého zeleného čaje. Cigošky na klandru hulí bez ohledu na déšť. Přihlazují si mokré sukně ke stehněm.

Přichází dodatek: *Ten tvůj nudnej, kluzkej, rádoby neortodoxní život bez hlubších citů, bez závazků, všecek zaměřenej na vystihování povrchnosti, tak přitažlivej a nezáživnej zároveň. Seš věčně neuspokojenej, rozesranej, vágní, nejde se k tobě přiblížit, nenecháš se nachytat, děláš ramena, zapijíš to, řehtáš se jako kuň, vevnitř se klepeš, pak to zaspíš se stilnoxem. Chceš tak umřít? Chceš, a eště na to budeš směšně hrdej.*

24) Prodavačka sedí na židli jako pytel brambor, opírá blond hlavičku o zed' a pravidelně oddechuje.

Jakmile bouchnou dveře, postaví se, nahmátne balený sýr, věku, trs banánů. Oči má zavřené, řasy se jí chvějí, usmívá se. Něco se jí zdá. Když dokončím civilizovanou část objednávky, vysloví spojku: „I?“

„I butylku maldávskovo kaňáku,“ říkám co možná po jejím, ať ji zbytečně nebudím.

„Čtery sto peděsať,“ utrousí, cinkne kasou, odhadem vrátí drobné.

Cestou zpět zkusmo prozvoním Vlád'u, bydlícího za rohem.

„Anó?“ houkne mluvítka.

Říkám větu vět, která zní: „Pod' vén!“

„Du.“

Vybíhá padesátník ve flísce, směje se jako netopýr.

„Chčije,“ povídám.

„To je jenom dobře,“ říká. „Kam pudem?“

„Kamkoliv.“

„Tak třeba k Vyndanejmu,“ máchne rukou k severozápadu.

„Skvělejší nápad,“ lžu, ač se mi zrovna do té kalírny, kde v jednom kuse řvou ZZ Top a Tři sestry, moc nechce. Jdu však, řehtám se, zvesela hovořím – co víc už dneska může udělat kamarád pro kamaráda.

Třetí část:

Hřbitov na pláži

*Nečekej, nečekej, že navrátím se zpátky,
vždyť život je tak krátký,
já musím bílou lodí plout.*

Josef Gruss

1) Noční vzduch svištěcí pootevřeným oknem nadouvá skořicovou záclonku.

Ležím na úzké palandě a zírám do tmy. Pode mnou probíhá tichý rozhovor.

„Některá ženská tě tak vydlabe, že seš jak po voperaci – musíš počkat, až to sroste.“

„Dyt' jsem v pohodě.“

„Nejseš.“

„Se mi před chvílí zdálo, že vařím guláš z žab.“

„To možná brzo zažijem.“

„Žral bys to?“

„Klidně.“

„Vezeme pepř?“

„Vezem. A co ten tvuj kámoš?“

„Musel na nákej firemní večírek, tak si šel koupit kvádru do takovýho toho lepšího butiku. A když zkoušel čtvrtý a furt mu nebylo, hodil na prodavačku vtípek: Will you marry me? A ta prej se okamžitě rozbřečela.“

Zbytek slov zaniká v skřípění. Souprava brzdí, zpomaluje, suně se krokem. Nebe zvolna bledne. Při trati bují pelyněk.

„Ahoj,“ říkám a spouštím nohy dolů.

Spolucestující mě zdraví, zívají, mžourají, sklápějí lůžka.

Do vlaku nastupují pohublí chlapíci v modrých uniformách. Procházejí vagónem. Na prsou jim visí kalašnikovovy s pažbami barvy ocucaných karamel. Každému cestujícímu zvlášť pohlédnou do tváře ostrým úředním pohledem.

Mašina vpředu zabírá. Sledujeme obrázky za oknem. Chlapi do půl těla si přihýbají z kolujícího demižonu, kolem kruh zubožených psů. V pomalejších úsecích, v zatáčkách u trati mávají stovky dětí: Daj, daj! Tu a tam z okna vyletí jen tak pro zábavu cigareta, žvýkačka, bonbón. Ti, co se nervou o kořist, protože jsou moc daleko, aspoň házejí po vlaku kamením.

Souprava se naklání hned vlevo, hned vpravo. Řítíme se šílenou rychlostí mezi strmými soutěskami karpatských hvozdů. Zběsilý rachot náprav, vlhký lesní vzduch, dravé vodopády. Vysoko v kopcích ční v deštěm nasáklé mlze holé špice skal. U trati se mihne bouda, vedle níž stojí v pozoru vykulený kníratý mulisák v čepici, flintu na řemenu, a salutuje.

Následují napůl zatopené listnaté lesy okolo Dunaje. Koňské potahy drkotají po mostech, nákladňáky se hrabou z louží. Domlácené domky se krčí kolem běloskvoucích kostelů, z jejichž průčelí zírání na kolemjdoucího černé Hospodinovo oko.

2) Před týdnem jsem dřepěl jako vždy u notebooku, když mě osvítil nápad.

Co se zvednout a někam jet? Navštívit Turecko, projít Novohradky, nebo aspoň zajet za Tomíkem do Děčína. Zavřít notebook. Pohnout se. Jít mezi lidi. Jet k moři rozptýlit tatíka, jak jsem slíbil. Úplně mě ta idea oslnila. Ulehl jsem na koberec, abych to promyslel. K tomu jsem si nalil zbytek moldavského koňaku. K tomu jsem si pustil Sonnyho Terryho, frajera, který se musel něco najezdit vlakem, než mu to houkání a drncání definitivně vlezlo na mozek: *Take this hammer, carry it to the captain, tell him I'm gone, tell him I'm gone*, broukal jsem si s ním. A neštěstí bylo na cestě.

Mělo podobu zazvonění pevné linky. Dvakrát a dost. Otcův trylek. Když to po desetiminutové pauze zacvrčelo znovu, vyskočil jsem a vzal to.

„Sorry, ééé, ňák to vypadlo, víš, kdo volá, tchachá! Nó!“ chechtalo se sluchátko. „Cháj, ty ve, tady je lidí... No já! Hehé, šoháj! Cóó?“

„Čau,“ řekl jsem, „jak se vede?“

„Jó, tchá, nó, chachá... Dějou se fůry věcí, nó, takžé...“

Musel jsem se dost soustředit, abych pochopil smysl zprávy. Šlo o to, že když jsme spolu mluvili ve Fraktálu, tvrdil jsem, že jsem jezdíval do dunajské delty. Vykládal jsem cosi v tom smyslu, ano. V nesprávnou chvíli se tenkrát ve mně probudil vstřícný kejhal. Blouznil jsem o štikách, co zabírají na třpytku jen tak, na holý vlasec. Nó, tchachá, a poněvadž mu

letos nevyšla Albánie, Albánie – skvělá destinace, tak ho napadlo, jestli bychom třeba nevyrazili do delty spolu.

„Tam ale není dobrý jezdit jenom ve dvou,“ namítl jsem.

„Jsme přece tři, né! Pojéd’!“

A tak se kymácíme ve společném kupé, Murgy, Rulpo a já. Otcova urna spočívá na dně batohu. Černé moře je, pravda, nejhnusnější ze všech. Existuje ale šance proplout Bosporem do Marmarského, Dardanelami do Egejského a nakonec domů, do Středozemního. Aspoň pár molekul by to mohlo dokázat.

3) Z rozpáleného perónu ve městě Konstantě vidíme moře.

Tam však nemíříme. Chodíme z jednoho konce nádraží na druhý. Bloudíme mezi křiklavě natřenými lokomotivami prskajícími olej, míváme početné rodiny pokojně tábořící v kolejišti. Hledáme přestup. Lezeme do vlaku o třech vagónech, nabouchaných až po střechu.

Supíme zuboženým krajem. Převažují rozvaliny, díry v zemi a chemičky. Široká mělká údolí jsou zaplněna suchými lesíky, kouřem a beznadějným pachtěním. Stojím přimáčknut k oknu v klubku suše páchnoucích mužů podávajících si dokola láhev. Mlčícím davem se protlačují pestře oděné šamanky. Potřásají náušnicemi jako čertice, nabízejí žvýkačky bez obalu rovnou z dlaně, karetní výklad, rychlou cestovní hypnózu, případně (soudě dle pohybů panenek) mazec s nějakou jinou šamankou, čekající na záchodku. Cikánka sklouzne pohledem k mému batohu. Aj, aj, aj, zalituje mě. Přikládá mi suchou dlaň na tvář. Líto, moc líto. Strkám jí bakšiš, hrst drobaků. Poté jsem nucen absolvovat hlt z láhve, již mi kdosi podává přes rameno. Kořalka chutná bramborovým lihem. Z druhého konce vozu vytrvale zní zvuk, jako by někdo hrál na fujaru.

Přes temena šátků a klobouků občas zahlédnu vytáhlého Rulpa. Pod levým okem má ohromný modrožlutý monokl, ten si veze už z Prahy. Nazrzlá zplihlá patka mu zakrývá půlku tváře. Je zahrabaný do sebe. Působí, jako by tu nebyl. Zkušený cestovatel.

4) Vítá nás město Tulcea, za nímž se Dunaj větví v nezbadatelnou síť kanálů, průplavů, jezer, mokřin a rákosových polí.

Koleje končí v hromadě hlíny u zdi rozpadlého depa. Od roku 1988 se nic nezměnilo. Stačí pár kroků a jsme na liduprázdném nábřeží, odkud lze pozorovat veletok. Hledíme na zátoku lemovanou z jedné strany betonovými hotely, ze druhé přístavem, ze třetí fabrikou chrlící siřičitý dým.

Ptáme se, zda je možno si tu někde zapůjčit veslici. Povznesený chlápek v nejbližším hotelu nás chce buď ubytovat a objednat jeseteří mísu se šampaňským, nebo nic. V dalších recepcích nám nabízejí banket, kaviár, varieté, jinak máme táhnout. Lodky nemají. No for foreigner. Zmoření žízni si chceme venku koupit od stánkaře koka-kolu. Nalévá nám do kelímků. Když chceme koupit tři dvoulitrovky, zuřivě se brání. Z povzdálí vidíme proč – má jenom dvě. Nápoj vyrábí tak, že nalije sodovku, přidá sirup, s citem protřepe a má to.

Na potápějícím se prámu taženém nakřivo motorovou lodicí se přepravujeme na druhý břeh. Tam, na písčině u vody, stavíme stany. Po křovinaté pláži pokryté odpadky k nám přichází muž v licousech a v čapce, na břicho odřenou zrcadlovku. Dává se s námi do řeči. Rusky, jako všichni tady. Zajímá ho, zda u sebe nemáme film. Barevný. Nebo černobílý.

Murgy zdatně láme azbuku: „U vás ve fotoaparátě fotomatériála něť?“ „Savsjom v Romanii fotomatériála něť,“ odpovídá muž.

Dále říká, že jestli chceme veslici, musíme k hotelu Lebada, možná tam. Rulpo tasí mapu. Muž do ní energicky píchá kloubem chybějícího ukazováku, ač zbylé prsty má. V zapadajícím slunci mu rudě svítí chlupaté boltce. Máme jet Raketou centrálním kanálem, tadyhle vystoupit a tam se ptát. Le-ba-da, opakuje mnohokrát, chce to slyšet i od nás: Le-ba-da. Jestli hotel funguje, neví. Loni fungoval. Ať tak či tak, tady nic neseženeme – řadí tu dražota, falešná policie, ptačí chřipka a cholera.

„Choléra zděš, panimáješ?“ klade nám na srdce. „Nu Tulča! Nu! Apásna! Nádo ně vadu, nádo tylko pivko piť!“

Ptáme se, kde ho vezmeme. Odpovídá, že nám ho prodá, načež odchází. V minutě je zpátky s taškou lahví.

Sedíme na kusu traverzy, popíjíme zteplalé lahváče. Přístav naproti nám vypadá, jako by prošel bombardováním. Z vody trčí kolmo vzhůru celá lodní příd, a ta loď nebyla malá. O kus dál je k molu připoutána jiná zámořská obluda, silně nahnutá k boku, v jejíchž útrobách se hrabou jeřáby podobné krácejícím strojům z Války světů.

Na hřbetu ruky mi přistává první komár. Proti světlu je vidět, jak se mu plní břicho krví. Je čas zalézt. Dopínám zip, balím se do spacáku. Zvenku sem doléhá mastné bubnování lodních motorů, směs opilého křiku, skřípotu a ptačího šílenství.

Ráno jdu vypustit moč do keříku. Sotva skončím, stojí vedle mě Rulpo. Sotva zapne příklopec, stojí vedle nás Murgy a mumlá letenským chraplákem: „Se mi, éhéh, zdálo, že čekám na Silvestra v Opavě na nádrhu na rychlík, sednu na lavičku a najednou vidím, že to není lavička, ale revizor v kabátě, a ten mi povídá: Pamatuj si, Leošu, že osud se arménsky řekne BACHT a láska SER!“

Balíme, kráčíme k přístavišti. U mola se houpe Raketa – futuristický loďařský výkřik v hrubém ruském provedení. Paluba se plní strýci a babkami, zvířectvem, překupníky s plnými taškami, dacany v teplácích.

5) Stojím na ochozu rozhledny u hotelu Lebada.

Opírám se dlaněmi o poctivý železobeton. Jsme v centru delty, kolkolem rákos, lužní lesy, dráty, sloupy. Zda hotel funguje, se nám nepodařilo zjistit; v recepci seděla skupina vkusně oděných dam, nereagovaly však na žádný z nabídnutých jazyků.

Pod rozhlednou Rulpo prokřupává prsty, dýchá si do dlaní, drbe se v pačesech, proklepává stehenní svalstvo, pak někam odbíhá. Murgy se zapírá zády o zed', olizuje papírek, kroutí si čvaňháka, zapaluje si a vyfukuje kouř s drajvem hejska zvyklého marnit čas v aréně rychlých slov.

Je ráno. Zamženým vzduchem se k nám blíží pravidelné hluboké hudrování. Hur, hur, hur. Oparem se cosi blíží. Bahnitá lučina se mlaskavě chvěje, burácení sílí. Čekáme, co se nám zjeví. Murgy posouvá kšilt.

Připlouvá cosi, co převyšuje mou pozorovatelnu o dobrých deset pater. Kolem se sune obrovitá železná stěna. Zbytky nátěru, ohnivá rez a zaschlé řasy pokrývají trup fantastickými figurálními výjevy. Vidím souboj boxera s kozou, svítání nad Atlantidou, tanec mrzáků na pláži. Široširá zád' nese nápis: YAN SHAN. Nahoře se drží zábradlí chlapíčkové v montérkách a pokuřují neviditelné cigaretky. Z komínu na zádi šlehají k nebesům kouřoví draci. Schází jen, aby zatroubil.

Netrub, tankere, modlím se. Sletím jak švestka, přísámbohu. Netrub. Jed'. Nech si hučení na jindy. A taky nezatroubí. Má co dělat, aby se v té strouze vůbec udržel. Potácí se pryč. Do kanálu se zvolna vrací šplouchání, lenost, smích racků.

Lezu dolů, stoupám si vedle parťáka. Než stačím otevřít pusu, Číňan v dálce zaryčí jako mamut. Nejspíš natrefil na hejno nafukovacích šalup, co se tudy plácalo před hodinou. Plavidla byla osazena ospalými blondřáky a statnými dívkami s holými cecíky. Křehcí pravoslavní staříci na pramicích měli co dělat, aby nezvrhli náklad melounů do vln.

6) Přichází Rulpo, následován silně kulhajícím pánem v růžové košili.

„Lóód“, volá na nás. „Máme lód'! Máte jít s ním, já to tu zatím pohlídám!“

Pán kýve, ať jdeme za ním. Nemá čas, ukazuje nám na zápěstí. Nemá ovšem ani hodinky. Otáčí se, pajdá pěšinou. Ukrutně rychle nám mizí v keřích. Máme co dělat, abychom ho dostihli mezi vrbinami, prkennými ploty. Spěcháme lučinou plnou výmolů, lejn a kostí k nízké haciendě.

Kulhavec otevírá vrátka. Vcházíme. Vede nás chodbou plnou podivně tichých dětí, procházíme halou naplněnou mlčícími masitými mužskými. V kuchyni u dřezu stará upíří samice, na vále dvě řady zkrvavených slepic.

Končíme v pokojíku, kde sedí nad haldou vařených raků, rajčat, paprik a vajec drahými kovy ověšený chlapák s pěti břichy nad sebou. Zlaté řetězy, náramky, prsteny, chronometry, plomby.

„Ptej se jich, proč mě přišli rušit,“ přikazuje průvodci. „Jaký mají důvod? Mají takový zvyk? Dělá se to u nich? Já se chci najíst, to je zase můj zvyk! Jestli něco chtějí, ať počkají! Jestli s tím nesouhlasí, klidně na ně pusť psy!“

Nám řekne: „Vizitare, musafir! Gospodin, gazda, paňálna?“

Sedíme v kuchyni. Hlídá nás postarší pandrhola v trenýrkách. Má lýtka jako vítěz v kung-fu z roku 1988. Cuká mu v nich. Neklidně v něm hrká. Pozoruje nás přes obroučky brýlí. Žena rozřezává nožem slepice na malé kousky. Po linoleu pobíhají brouci.

Ze dveří vyjde tlustý puberťák, celý táta, rychle točí rukou a volá: „Turišti, avanti!“

Stojíme před gazdou, přednášíme prosbu, pajdavec opět asistuje.

„Chtějí ode mě *lod'ku*?“ žasne Gospodin. „Nic pro mě nemají? Nic mi nenabízejí? Ruší mě v mém domě a chtějí po mně *lod'ku*? S tím mě přišli obtěžovat? Dobře, půjčíme jim *lod'*. Platí se hned a k tomu dostanu jejich pasporty do zástavy.“

„A zálohu na benzín,“ přisadí si pajda.

„A zálohu na benzín.“

Lepíme bankovky na stůl. Přidělují nám bachratou veslici s přívěsným motůrkem přidrátovaným k boku zádi. Nebudí dojem, že by chodil. Je obalen špinavým igelitem. Abychom neztratili tvář, vyhadáme si k němu kanystr benzínu.

Vlečeme hajtru blátem k vodě. Banda dědků se nám směje z verandy. Murgy se chápe vesel a koňskými tahy nás odváží pryč z té blechárny. Dostáváme se na hlavní průplav, kde nás strhává proud. Narážíme do balvanů, točíme se, *lod'* duní, prohýbá se, ale drží. Je to houževnatý bazmek z bolševického laminátu.

Po chvíli se nám nabízí odbočka vlevo. Využíváme ji a děláme dobře, neboť jsme v zátoce přímo pod hotelem. Přirážíme ke břehu, balíme, nakládáme, nasedáme a jedeme.

7) Střídáme se u vesel, odháníme hmyz, pliveme přes palubu.

Plujeme lužním lesem. Muří nohy kmenů svítí měděnkovým mechem. Z větví visí až do vody huňaté trásně. Vyhýbáme se obnaženým pařátům

kořenů. Voda je žlutozelená, hnědožlutá, šedohnědá, mléčně nazlátlá, kalně třpytivá. Nad hladinou chrastí šídla, pod hladinou vlají dlouhé šlahouny.

Murgymu v kaťatech cinkne zpráva.

„Pípá ti, ekologu,“ hekne Rulpo od vesel.

„Píše kámoška,“ konstatuje Murgy, „jestli neznám nějakýho starostu do 50 kiláků vod Prahy, schopnýho uskladnit hlínu ze stavby, velký množství, řádově tak na zaplnění Nuselskýho údolí.“

„To chce stavět jezero?“ diví se Rulpo.

Murgy vytřukává otázku.

„Píše, že ne,“ cituje: „Jak se stavěj v Praze ty tunely, není kam dávat hlínu, je jí 30 miliónů tun, starosta by dostal hned při podpisu smlouvy o uskladnění 10 kaček za tunu. Brali by třeba i uskladnění po částech a ten, kdo sežene takovýho starostu, může dostat 3 kačule za tunu. Letná se propadá, domy praskaj, statikové vod nás dávaj ruce pryč, je potřeba spěchat.“

„Kde dělá?“

„Na městským úřadě.“

„Svině.“

„To vona není, je jenom řachlá.“

„Nemyslim jí, myslim je. Jak je řachlá?“

„Typ, co jí u sebe necháš přespat, páč je na plech, a ráno zjistíš, že ti před vodchodem popsala zeď v koupelně tlustým fixem, aniž jí zajímá, jestli tam s někým náhodou nebydlíš.“

„Co psala?“

„Že by chtěla bejt samurajka, mít silný auto, že jsem její drak a tydle kecy.“

Vyměňujeme si s Rulpem místo.

Tahám za ohmataná dřeva, křupe mi v zádech a melu si v duchu to svoje. Nesedět v kuchyni, hejbat se. Zavřít notebook. Dát se do latě. Prolomit kruh. Cestovat. Turecko, Kalahari.

Předávám dřevce Murgymu. Ulehám břichem na příď, kde se nalézá k tomu příhodná dřevěná stříška, kapota, vlnolam, tak něco. Drže mobil nad malachitovým povlakem nazad plynoucího žabince, pročítám přišedší sms: *Jsem v prdeli, myslela jsem, že si tu odpočinu, a zatím se mi všechno sesypalo. Prosimtě zůstaň na příjmu. Brazilec mi prokous krk.*

Kde seš? ptám se.

Na Švihanově. Už je to dobrý. Jenom pár modřin a vohláčenin vod zdi. Eště že tam seš na 2. konci, to je nemalá posila pro mě.

Jsem tu, píšu, ale je mi dost protivný, co vyvádíš.

Vod tý doby, co nejsme spolu, se něco ve mně zlomilo. Něco si ve mně zničil, zní odpověď.

Já ničím akorát sebe, kdežto ty každýho, s kým přijdeš do styku, píšu.

Nakřápla jsem zatím jenom tebe, a to záměrně, tys to totiž potřeboval. Díky tomu sice spolu nemůžeme být, ale jsme navěky spojený a s další ženskou budeš po tomhle šťastnej.

Vypínám přístroj, přesouvám se k vařiči blafajícimu na dně lodi, беру kotlík a rozlívám do ešusů mátový nálev. Bez ustání vaříme čaj. Rveme z břehů divokou mátu, zaléváme říční vodou, stavíme na vařič. Jsme tím chlorofylem, tou peprnou šťávou úplně prosáklí. Pliveme broučky, polykáme červíky. Střevní flóra se seznamuje s vodou, která protékla územím deseti států. A tady na konci je najednou zase čistá. Ne všude. Jenom v úsecích, kde ji stihly pročistit hektary rákosu.

„Kam vlastně plujem?“ ptá se Rulpo.

„Přece k moři,“ odpovídá mu dvojčlenný voice band.

„Tak jo,“ říká a noří zrak do mapy.

8) K večeru je třeba najít k přenocování co nejméně podmáčený ostrůvek.

Kotvíme u přerostlého drnu, přivazujeme loď k torzu vrby. Tráva na ostrově je navlhlá, a tak rubeme pomocí krátké mačety suchý rákos. Mačeta tvoří spolu s tatíkovou urnou a hromadou pytlíků mletého kafe můj kontraband. Vztyčujeme plátěné budky podestlané rákosovými otepmi. Murgyho nohy trčí ze stanu s písčito-kamenným potiskem ve stylu Pouštní bouře.

Opodál se chvěje trojice pitvorně pokroucených bahenních dubů, omotaná spleť lián. Kmeny jsou jaksi rozostřené, obalené vrstvami pavučin nebo čeho. Jdu to obhlédnout. Nejde o pavučiny, jde o oblak tence pištících komárů. Rojí se kolem rozpukané kůry a čekají.

Dokud je Slunce na nebi, není proč zmatkovat. Vytahuji z batohu vlasec, vážu třpytku, lezu do lodi, stoupám na před, roztáčím trapec pestrých plíšků a vrhám. Návnada se odrazí od laminátu, háček se mi zaryje do nohy. Rulpo mi ho trpělivě dloube nožikem z lýtka, kaňhá na ránu jóď, přelepuje flastrem. Říkám, že jsem vůl. Rulpo huhlá, že ne, akorát to chce hodit švihem, ne roztáčet.

Mezitím zkouší štěstí Murgy. Nahazuje, táhne. Šup a šup, v trávě se mrskájí čtyři okouni.

Nedá mi to – vybírám jinou třpytku, vážu, házím. Ani ťuk. Když chci vlasec vytáhnout popatnácté, šňůra náhle ztěžkne. Zaseknu, trhnu a rovnou zpod lodi vyjede kolmo vzhůru překvapená štika. Rulpo skáče do vody, podebírá ji, háže na břeh, vyskakuje za ní. Zaráží jí švýcara do vazů. Ryba hlasitě zachrčí, což u němého tvora překvapí. Rozděláváme oheň, balíme úlovky do alobalu, pečeme v popelu. Poté každý vyhrábneme horký balík a

klidíme se do stanů. Bzučení od stromů sílí, začíná připomínat svist cirkulárky.

Obírám při baterce pečínku a posílám v duchu pozdrav Michalovi Š., který na tom svém Orlíku čeká na okouna celé dny.

9) **Ve snu vedu boj se záplavou potkanů, pronikajících do mé vinohradské kuchyně dírou ve zdi.**

Do toho se mě čísi ledová ruka pokouší chňapnout za koule. Skutečnost po probuzení navazuje na sen – po stehně mi tápavě leze vzhůru studená ruka. Vyletím ze spacáku, vyletím ze stanu.

Komáři žerou, kluci spí. Svítá. Opatrně nahlížím zpět do zapoceného přítmí. Sotva odhrnu cíp, trefí mě do obličeje studená živá věc. Odrazí se, plácne sebou na záda. Skokan jako bota. Házím na něj košili, odnáším ho k vodě. Příhoda končí dvojím žbluňknutím. První je žabákův happy end, druhé následuje poté, co se chci civilizovaně spustit do tůně z kluzkého pařezu, abych se opláchl.

Obeplovám záliv pomalými tempy. *Lhaní je jediná výsada člověka mezi všemi ostatními organismy, tane mi na mysli. Říkat svou vlastní nepravdu je přece mnohem lepší než říkat cizí pravdu. V prvním případě jsi člověk, ve druhém obyčejný papoušek. Obyčejný papoušek... Z čeho to je?*

Rozhrnuji před sebou oslizlé šlahouny, proplouvám jimi. Vršky křivolakých doubků hoří zlatým světlem, zbytek tone v pološeru.

Stany na břehu rozmlouvají.

„Ani chvíli klid, znáš to,“ stěžuje si jeden, „samá kontrola, sledovačka. V době, kdy mám bejt v Ádru, píše: Du k tobě, za pět minut zvoním. Nejsem doma, píšu. Vim že seš, vona na to, jsem už v tvý ulici.“

„A seš tam?“

„Jasně, že jsem.“

„Jak to ví?“

„To právě nevím. Vokna do dvora, žaluzie dole, barák zamčenej. Stejnak ale zhasínám, vypínám elektropřístroje, sedím potmě jak norek a poslouchám, jak dole drtí zvonek a zároveň mi volá na mobil. A je mi blbě, ty vado, žádný, že jsem tady šéf.“

„Proč jí nepošleš do kelu?“

„Vo co myslíš, že se už rok snažim.“

„To nechápu.“

„Já jo – nemá hobby, žádněj zájem vo nic. Jediná věc, která jí fakt tankuje, jsou vztahy.“

„Hele, víš, že se dá v Řecku skvěle vyžít z želv, co lezou v roští za městem?“

„Žrals je?“

„Nacpal jsem jich každý den dva kufry, šel jsem na pláž, zapojil kouzlo vosobnosti a Němci kupovali jak blázni. Zatkli mě až po sezóně, pokuta jak svině a zákaz vstupu do země.“

„Slyšels to šplouchnutí?“

„Švejk se koupe.“

10) Kluci hned po ránu propadají rybolovu.

Falešné rybky rotují tůní, blýskají v sinicích a lákají neopatrné duše. Do trávy pleskají okouni. Přihlazuju jim zježený ostnitý praporek, přeseknu páteř, ploutev schlípne. Ryby smažíme na pánvi na později, vaříme čaj, balíme, nakládáme a odrážíme.

Po chvíli veslování nás ústí průplavu vyplivne na nezměrnou vodní pláň. Její břehy se ztrácejí v tetelících se dálavách. Jezero je pokryto souvislým polem kvetoucích stulíků. Topíme se v žluti. Řítí se na nás ze všech stran jako kulometná palba. Hučí nám v hlavách, motají se nám šišky, mneme si oči.

„Merhei,“ konstatuje Rulpo s nosem v mapě. „Merhei nebo Matita, svinsky velký jezero, který musíme přejet. Naproti by měla bejt strouha, tou bude možný jet dál.“

Prodíráme se příhadinovou džunglí. Jde to, jako bychom veslovali kyselým zelím.

Občas se hladina kolem pekáče otevře. Civíme dolů. Po dně spěchají houfy raků, všichni stejným směrem. Prodírají se kadeřavými keříky, prosvícenými šikmými slunečními šípy. Pod kameny se hemží miliardy červíků. V bahenním kalu číhají dravé nymfy vážek a potápníků.

Murgy stahuje triko, jde do vody. Je tu mělko. Sledujeme, jak korýši před jeho rukama ustřelují, uhýbají, couvají, mizí. Jednoho lapí, vítězně ho vynese v dlani. Chceme ho pozdravit, tvrdý junák však mrskne zadečkem a je fuč.

Murgy natahuje triko, nasazuje si sluchátka a ujímá se vesel.

„*An unlimited suppláj*

and there is no reason uáj,“ zanotuje zničehonic žiletkovou dikcí Shnilého Honzy.

„*I tell you it was all a frrrrájm,*

they only did it 'cos a fájm... Who?“

„*Í em áj,*“ bručím na přídi, hledě na dno.

„*Í em áj,*“ říká Rulpo s očima v mapě.

Třicet let stará vzpoura ve sklenici vody, a jak pořád zabírá. Aspoň tady u nás, na východě. Budoucnost, ta nám chybí odjakživa. Zvláštní – to nebývalo, aby měli třicátník s padesátníkem v srdci stejnou odrhovačku. Ačkoliv co by, Rulpo to zná z Rádía 1, mě vrací hipokampus do let, kdy mi

bylo hej, a Murgy je nadčasový zběsilec, ten bude stejný ještě v sedmdesáti.

*„Unlimited edi-tion with an unlimited suppláj,
that was the only reaaa-son,
we all had to say gudbáj,“* frázuje, jako když nože brousí.
„An unlimited suppláj...“
„Í em áj!“
„And there is no reason uáj...“
„Í em áj!“
„I tell you it was all a frrrájm...“
„Í em áj!“
„Áááú! Ty vole, jáááú! U!“

Zíráme na Murgyho, který ze sebe znovu trhá triko, kraťasy, odhazuje trenky, čapku si nechá, skulí se přes okraj člunu, odráží se, udělá pár temp. Načež trčí mezi stulíky jako hastrman, třese se a zírá na nás provinilým zrakem.

„Sorry,“ říká přírodě a svou omluvu doplňuje mocným bubláním, „sss... sorry.“

„Za jak dlouho se může projevit cholera?“ stará se Rulpo z lodi.

„Tejden, dřív ne,“ drkotám, po bradu v hnjícím rostlinstvu, protože jsem mezitím rovněž zvolil ponor.

„Jo, hrrr,“ mekotá Murgy. „Hovno, kamaráde, sss, řřřádově hodiny až dny. Ááá, sss.“

„Vykul ty voči eště,“ žádáme ho.

Murgy v kvetoucích stulících poulí bulvy, křiví ret.

Rulpo se chechtá, až bárka drnčí.

Strhávám z ramene pijavici, další tři sají na břicho.

11) Veslujeme, polykáme tablety, potíme se.

Na stulíky navazuje matně lesklý koberec leknínů. Porost se za zádí ihned spojuje, což navozuje intenzivní dojem, že se vůbec nehýbeme. Břeh, k němuž chceme dospět, se nám jeví jako vlnivý pás v dálce. Přesto se nám podaří k němu po dlouhém hekání a šplouchání dorazit.

Přímo před námi zeje ústí zpustlého kanálu. Kotvíme u něj, padáme na mokrou louku a dopřáváme si luxus krátké mdloby.

„Todle bylo jezero Matita,“ medituje Rulpo zpod mapy. „Na Merhei se teprv, huu, dostanem.“

„Podle mě to byly ty melouny,“ hlásí Murgy k nebesům.

Melouny jsme dostali den předtím od místního rybáře výměnou za štika, paradoxně měl dva navíc a štika mu chyběla.

Rulpo se po jeho slovech zvedá, mizí v rákosinách, cestou odhazuje svršky.

Doprovázíme ho pohledem z polohy vleže, to jest vidíme zrzouna vzhůru nohama, jak vbíhá bos do močálu.

„Když mi bylo pět,“ vypráví Murgy tichým hlasem, „táta mi vyrobil ze dřeva velkou motorku, červeně lakovanou, s krásně stříbrným motorem. Měla chybu, že nejezdila, kola byly napevno, tak jsem na ní akorát sedával. Mamka se mě ptala z okna třicetkrát denně: Kam jedeš, Leošu? To mně tak vadilo, že jsem toho nechal. Fotr se nasral, že si tý jeho motorky nevážim, tak ji rozsekal a spálil.“

„Já měl harleje,“ říkám, „nechal ho u mě kámoš, než emigroval do Ameriky. Ten taky nejezdil a taky jsem na něm sedával, měl jsem ho v takovym arkýři s voknama do ulice. Seděl jsem a koukal, jak pode mnou jezděj autobusy. Byl to vlastně takovej velkej chlupskej houpací kůň.“

„Originál?“

„Hm.“

„Kde ho vzal ten kámoš?“

„Jeho otec ho v padesátejch vyšmelil za vepřový konzervy.“

„Tak to byla nějaká stará kraksna, co?“

„No jasně, starej rezavej krám.“

„Hovado!“ houká na mě Murgy.

„Au,“ říkám a rozmazávám nacucaného ováda po lýtku.

Pozorujeme sluneční balóny na sítnici. Nasloucháme, jak Rulpo vyje v mokřinách.

12) Po jeho návratu nasedáme a pokračujeme.

Prodíráme se nehybnou vrstvou vodního býlí, za zádí nám vybuchují miny bahenního plynu. Siřičitý puch nám sahá studenou rukou do střev. Kanál se zužuje a zužuje, až je ucpán neprostupnou zátkou z bahna, pařezů, kostí, šutrů a zpuchřelých vrší. Vykládáme loď, rveme ji dál po souši. Odměnou je nám pohled na přímý úsek neobyčejně tmavé vody, do něhož naše strouha ústí.

Veslujeme pomalu a tiše. Voda má barvu jodové tinktury. Z plovoucích lupenů nás udiveně pozorují tlusté žáby, žmoulající urputně bojující tiplice. Pod lodí se tu a tam zavlní dlouhé tělo – úhoř, mihule, had, kdoví. Obklopuje nás hutná směsice cvrkotu, bzukotu, chrastění, kvílení, pískání, skřehotání a kvákání. Vůně hniloby a zběsilý puch růstu. Třeštění atomů, rozpad molekul. Z břehů se k nám natahují kapradě. Hýbou se jako živé. V rákosinách se zamlžují a řídnu obrazy, vyvolávané prostou činností mozkovou.

Opojná moc máty násobí ticho. Aromatické silice nám zvolna lezou na rozum.

„Až pátek ti k nohám klekne, duše ti žalem lekne,“ dí Murgy.

„Nemám duši, mám jen uši,“ dím já.

„Uši patřej k duši,“ dí Rulpo.

Průrva ve vegetaci nám otevírá výhled na zamlženou pastvinu. Býk se zezadu sápe na krávu, ta uskočí, popoběhne, býk za ní. Zpod břicha mu trčí dlouhatánská, jasně červená mrkev. O kus dál za keřem dva chlapi znásilňují ženu. Stojící přidržuje tenké bílé nožky. Mohou to ovšem být i pytláci, co vyvrhují kozu.

„Znám chlapa, co má v hlavě psychickej penis,“ vykládá Rulpo nazad plynoucím kapradinám, „znáte ho taky, chodí po Vinohradech v krišňáckejch hadrech a v turbanu. Von si umí srolovat jazyk a ťuknout s nim přesně na místo v nosohlтанu, kde mu ten penis začíná. Kape mu z něj hormon nesmrtnosti, kterému říká amrit.“

„Co z toho má?“ ptají se kapradě Murgyho ústy.

„Vobčas mu někdo koupí večeri, aby už mlčel.“

„Proč večeri?“

„Poněvač nepije.“

„Tak to neni Fin,“ dí Murgy.

„Neni, je to inženýr Majer, bejvá vidět kolem Akračě.“

„Proč Fin?“ ptám se.

„Protože tam pijou všichni. Jejich národní pití uděláš tak, že naleješ do pet flašky finlandii, nastrkáš tam hafo pendreku, znáš pendrek? Flašku zavřeš, dáš do pračky, vypereš na třicet, pak vychladíš.“

„Vaj not,“ míní Rulpo.

„To ti poví hned první lok, vaj not,“ dí Murgy.

Naši kontemplaci narušuje rumplování motoru. Koukáme, odkud to přichází. Kanálem se v protisměru cosi blíží. Něco, co připomíná mračící se rytířskou helmu. Hrabajícího robota. Kráčejíci železnou tarantuli. Ramena se zdvíhají a klesají. Věc kráčí k nám. Zvětšuje se. Hlučí jako mlýnice. Skřípe, duní. Kouří se z ní. Protlačuje se průplavem, do něhož se sotva vejde. Stromy kolem ní se třesou a padají.

„Ven!“ velí Murgy.

Vyhazujeme bagáž, rveme bárku z vody.

Kolem nás se s lomozem dere bahenní bagr. Rozrývá strouhu a nádavkem k tomu stíná svištícími řetězovými pilami vše, co roste v dosahu. V přídí nepopsatelně bizarního mechanismu, v humpolácky svařené budce svírá páky zašmírovaný nosatý muž v podomácku pleteném kulichu. Druhý, naprosto stejný, bdí nad zbytkem stroje, posazen shora na budce. Přihýbá si z láhve, podává ji výřezem v plechu dovnitř. Zaolejovaná ruka přijme sklo. Vehikl za sebou táhne ponton, do něhož chlístá bláto z třesoucí

se roury. Ve vyrvaných vnitřnostech planety se lesknou vrbové lístky, rybí krev.

Před námi je kilometrové koryto s orvanými břehy, naplněné mrtvou hnědou kaší. Spouštíme do něj kocábku.

Zbytek dne mlčíme.

13) Takto se pár dní touláme po vodních plochách, jejichž názvy nám unikají.

Na mapu tady není spoleh, vše se plynule mění, zarůstá, odehnívá, něco pohltí rákos, něco bažina. Průplavy se ucpávají, posouvají, ostrovy putují.

Pod přídí se pohybují skupiny těžkých tučných ryb, křižovány hbitě manévrujícími hejny stříbřitých čudel. Na třpytku nám svorně kašlou ty i ony. Rozhodneme se tedy vybrat vrš, nastraženou při ústí řasami zamořeného meandru. Z kalné vody na nás vyjede zubatá štičí tlama. Je bílá jako hermelín. Je dávno po ní. Na opačném konci vrše sebou mrská pár línů. Zdají se být taky naplesnivělí, ale aspoň se hýbou.

V momentu, kdy je házíme do lodi, vynoří se zpoza rákosí chlap na pramici, mává dlouhým bidlem a ječí: „Vý mně vybráli pasúdku! Čort! Sariti! Pasúdku vybráli vy mně!“

Po krátkém dohovoru mu nabízíme jako výraz omluvy deset pytlíků kafe. Okamžitě je schovává do pytle. Rozčilením naprázdno žvýká, připraven je zpět nevydat. Ptá se, odkud jsme. Říká, že takovou zemi nezná. Ryby si však smíme nechat. Přeje nám, ať si na nich pochutnáme. Mává na nás, ať jedeme za ním, že nám předvede, jak se chytá sumec. Následujeme ho v očekávání dramatického spektaklu. Muž bere ocelové lano s několika strunami zakončenými hákem, uváže kolem paty vrby, hrábne do bedny, vytáhne pišticí kysu, narazí ji na hák, tahá další tři, třikrát to zopakuje, celek hodí do tůně.

„Do rána čas,“ říká a odplouvá.

Vařené líny přidáváme do rýže. Bez nadšení polykáme šlemovitý pokrm.

14) V noci mě budí t'ukání kapek na plátno.

Rozepínám zip, rozsvécím baterku. Zprostřed světelného koláče na mě špulí sinalou hubu příšera. Zajedu zpátky dovnitř. Tam mi rozum řekne, že to bude něco sice odporného, ale z naší dimenze. Zmýdelnatělý kůň, utopený tlust'och.

Pootevírám chlopeň. Široká lysá tvář na mě vyplazuje masitý jazyk. Rybář nám daroval sumce. Vylézám po čtyřech do plískanice, kladu ruku

na ploskou lebku. Hladím bělozeleně kropenatý mokrý hřbet. Opatrně podebírám prstem dlouhý tuhý vous.

Zvedám se, odcházím vyprázdnit měchýř. Vegetace hořce voní, listí se zmítá a syčí. Na protějším kraji louky mezi olšemi něco je. Něco živého. Vypadá to, jako by tam v dešti stála nahá Pygmejka. Kozatá trpaslice. Kanec, Vij. Chvíli se pozorujeme. Vzduch vytrvalému mrhnutí žerou komáři. Vracím se raději do spacáku. Slyším ještě, jak někdo rousá kolem stanů. Hmatám v batohu po mačetě, není tam. Únava je silnější, usínám.

Ráno je sumec fuč. Ve zmáčené trávě jsou vyplouháný souvislé blátivé ťápoty. Vydáváme se s Rulpem rozplést podivný hieroglyf. Stopa se táhne středem ležení k přivázané lodi, vrací se. Před mým vchodem je zvalenina, ta bude od sumce. Dál stopa vetřelce směřuje k Murgyho maskáčovému šapitó, přešlapuje, obrací se a vzdaluje přes písčitou oblinu ostrova. Vede nás ostřicí, kde téměř mizí, potom je zase k rozeznání v přesličkovém podrostu lesíka. Končí v rákosí. Polámaná stébla zřetelně ukazují, kudy tvor vstoupil do řeky.

„Rybář, duch, opilec, zloděj,“ říkám.

„Prase, koza, potápěč, vodník,“ soudí Rulpo a zamyšleně si škrábe vstřebávající se monokl, „proč zloděj?“

„Zmizela mačeta.“

„Je v lodi pod sedačkou.“

„Aha.“

Vracíme se. Zapařená země vypocuje zářící mlhu. Cítím, že se existence světa přímo odvíjí od tepu mého srdce, ale nejsem schopen z toho nic vyvodit. Leda fakt, že skutečnost bezprostředně souvisí s okysličením organismu. Že to není víc než zpětná vazba, kontrola chodu. Co z toho vyplývá, že není třeba se zaobírat identitou. Ta je dána už tím, že jedinec dýchá.

Kdybych byl Pygmej, zatančím si na fleku radostí. Ale že jsem obyčejný halbjude, v klidu kráčím olšinou a říkám si, že jsem asi správně zatloukl toho sumce. Nač kalit jitro planými dohady.

„Kdes přišel k tak parádnímu monclu?“ ptám se Rulpa konverzačně.

„Dostal jsem pěstí.“

To se mi na tom klukovi líbí – zbytečně nekecá.

Našemu kolegovi mezitím zabrala po mnoha výměnách návnady husarská štika. Murgy se s ní mazlí, potězkává ji, omlouvá se jí. Já ji kuchám, vytírám solí s česnekem, přidám pár lístků šťovíku. Rulpo láme klacky, větývky, škrta zapalovačem. Murgy si bryndá kysličník na dlaň rozřízlou vlasem.

Všichni tři se zájmem přihlížíme, jak drobné rybky ozobávají štíčí hlavu vhozenou do idylické mechové tůňky pod břehem. Skeletu chybí oči, ztrácí barvu, lítají z něj cucky.

15) Veslujeme a veslujeme.

Slunce hoří, kluci se loupou. Pozorně si strhávají tenké blány spálené kůže a postupně rezignují na svou image. Den ode dne na sobě mají míň náramků, opasků, mazáckých taštiček. Ta tam je jejich hýkavost, ta tam je moje huhňavá užvaněnost. Jsme usebrání, klidní.

16) Slunce hoří.

Míjíme násep zdobený balvany ztvrdlého cementu a rozpadlými pásovými dopravníky. Ženou se po něm rohaté krávy. Další skupina skotu se brodí kanálem proti nám. Supící hlava s širokánskými rohy míjí náš bort o pár decimetrů.

Na břehu se proti sobě vrhají dva zaschlými výkaly olepení býci, s třeskem se srážejí. Jeden sklouzne stranou, práskne ocasem, znovu se staví. Po prachem zašedlém krku se táhne čerstvý krvavý šrám. Provazce svalů se chvějí, pěna odšťikuje. Znovu se rozebíhají. Hovězí lebky duní.

17) Kluci se loupou.

Pobřežními písčinami putují bahenní želvy. Každá druhá má na krunýři nožíkem vyryté poselství: Žoržo jebe Mínu, Dejte mi napalm!, Cujka tot god chorošaja, AC/DC. Jiné nesou jen zběžně načrtnutou šibenici, kříž, umrlčí hlavu, iniciály, logo mercedesu.

„Ty! Musíme pít,“ leká se Rulpo.

„Proč pít?“

„Asi máme úžeh!“

„Co máš furt s úžehem?“ ohrazujeme se malátně. „Jakej zas úžeh?“

18) Tahám za vesla, pisklavě dýchám a oddávám se plytkým úvahám.

Jestli totiž skutečnost souvisí s okysličováním, musí se odvíjet cyklicky. V kvantech. V měřitelných jednotkách. Mysl tedy podle všeho funguje jako pulzní radar – přijímá odražené vlny a vytváří si z nich zjednodušený obraz. Jevy nemají obsah, jen frekvenci. Mozek je prachsprostý head-up displej.

„Úžasně fialový nebe nad náma,“ dí Rulpo.

„Vidim ho,“ dí Murgy, „je perfektní, jenže není fialový, je zelený.“

„Dyt' je růžový,“ namítám.

19) Jsme uprostřed jezera.

Po mechových ostrůvcích kráčí kolmo ke směru naší jízdy bílý čáp. Dáváme mu přednost. Blikne po nás okem a klidně kráčí po svých.

20) Tak to má být, říkám si.

Hejbat se. Hledat, kudy dál. Chce to dát si úkol, ten úkol splnit a dát si další. Nesnažit se tomu vnutit rámeček, formu, příběh. Příběh je fikce předjímající posluchače, diváka, zkrátka lež. Katodu strč do nádrže s nápisem: NENÁVIDÍM, anodu do: MÁM RÁD, naroubuj začátek, konec a servíruj. Příběh nepřekvapí. Překvapující je, že v normálním životě se příběhy takřka nedějí.

Přichází zpráva: Zlomíš někdy ten stereotyp v myšlení?

Rozhodně, odpovídám.

21) Vzduch prořízne hlasité zabručení.

Na dno kánoe dopadá vážka svíraná kusadly sršně. Ten ji neprodleně porcuje – uštípne křídla, nohy, hlavu, se zbytkem odlétá.

22) Tahám za vesla.

Zlomím, nezlomím, co já vím. Otázka, odpověď. Výdech, nádech. V každé živé buňce se od začátku do konce odehrává zuřivá vzpoura proti ztrátě smyslu. Vše živé prahne po vysvětlení, po pointě. A co je pointa? Sám základ stereotypu. Tak nač ho lámat.

23) Po leknínech bystře hopká velký pavouk.

Na jeho zádech se veze malá vosička. Jakmile noháč doleze na břeh, vosička sleze, štípne ho, pavouk se celý zcukne a zcepení. Vosička ho vši silou táhne pryč. Nejspíš do něj naklade vajíčka.

„Šjo, ve,“ komentují věc hoši.

„Hust'árnička.“

„Nářez.“

24) Rulpo pokuřuje, vybírá klacíkem mušky z čaje a vykládá o strýci.

Strýc to vzal v jednaosmdesátém s ukradeným nákladňákem přes čáru, prorazil závoru, pohraničníci stříleli, kabinou prošlo 69 střel, z toho 22 strýcem. Ten v tom stavu dokázal ujet ještě pět kilometrů, načež ho čekala hromada operací v Řezně, rok v krunýři a dva roky v křesle. Když se po převratu vrátil, zjistil, že mezi střelci byl i jeho bratr, Rulpův táta, kroučící toho času vojnu u pé es.

Murgy chce znát, jestli mu to strýc odpustil.

„Tak napůl,“ říká Rulpo, „von počítal s tím, že když tam bude otec, tak k té střelbě nedojde.“

„Třeba tvuj fotr prostě nezmák tý střelbě zabránit,“ míní Murgy.

„Zmák by, měli to vykoumaný, akorát si splet datum. Myslel, že strejce pude až za tejden.“

25) Po nebi plyne celý atlas ptáků.

Nad hlavou nám křížují letky pelikánů. Proti slunci je vidět, jak jeden nese v prokrveném vaku pod zobákem nespoknutou rybu.

Ve výšce nad nimi rýsují dva kolmo se míjející letouny bělostný kříž. Dvojité kondenzační sledy tryskají zpod ocasů těsně u sebe, čili to nejsou dopravníky. Kousek odtud je Ukrajina, takže to budou Su-24 nebo podobné střepy.

26) Občas narazíme na rybáře v křehkých černých gondolách.

Že jsme zdrchaní, upatlaní a celkově ztracení, chovají se k nám vlídně. Jejich předčasně zmačkané tváře svědčí o tom, na kolik způsobů dokáže osud s chudákem vyjebat. O tom, jaké je žít celoročně v největším rákosišti Evropy. Na nic se neptají, vyštrachají butylku cujky, domácí kořalky, zavdáme si s nimi a jedeme dál. V horších případech láhve obsahují všelijaké složitější likéry – na dně se komíhají zrosolovatělé bobule, kusy rebarbory, kořeny, kořínky, háďata, hmyzí larvy, jednou dokonce několik celých ještěrek.

27) Plujeme strohým přímým kanálem.

Břehy jsou lemovány sloupy vysokého napětí a prastarými vykotlanými vrbami. Voda má barvu železa. Kolem nás se protlačují nejrůznější typy

plavidel, vyhlížejících jako vyřazené autobusy, vysloužilé tlakové nádoby, stará kamna navařená na kus pontonu. Jejich jména jsou: GIURGIU, TELEGRAFUL, APICULA, STUFUL. Abraka dabra, broukají motory. Dobrodiní rovného úseku využívají, zdá se, výhradně domorodci. Je to svého druhu místní korzo.

Na oblé střeše jednoho z člunů sedí uhrančivá tmavovláska v jednodílných plavkách, lýtka způsobně bokem. V nitru kajuty svírají kormidelní kolo dvě nestvůrně silná chlupatá předloktí.

„Vypadá to, že jsme na Starým Dunaji,“ hlásí Rulpo. „Přitom bysme tady vůbec neměli bejt.“

Míjíme vesnici. Nad doškovými střechami se ježí les tyčí, vahadel, ráhen. Na plotech se suší ryby. Oslové se zavázanýma očima otáčejí žernovem. Ženy se odevzdaně hrabou v kopřivách. Za vsí ční do výše titánská troska kdovíčeho – traverzová základna, železná věž s ochozem, žebroví porcelánových izolátorů, zkamenělé páky převodů, vazelínou spečená soukolí. Celek připomíná obrovitého zrezivělého kozla stojícího na zadních.

Následuje vprostřed rákosí vyšlapané hřišťátko. Banda křivonohých starců v bekovkách po něm honí šišatou merunu.

„Vive la France!“ křikne jeden naším směrem.

„Radši dej gól,“ houká Murgy.

„De Gaulle! Da! Bravo, soldati!“ volají. „Vive de Gaulle!“

Tak tak se vyhýbáme nebezpečně dlouhému potopenému tělesu. Těsně pod hladinou vězí kovová oblina – příruby, poklopy, sváry.

„Máte tady U-Boot,“ ukazuje Murgy. „Submarine is here!“

„Submarin, da!“ jásají staříci. „Submarin nucléaire, fortele navale! Vive la France!“

28) Z černého kůlu trčícího z černé vody černého kanálu se zdvihá jako saze černý ibis a neslyšně odlétá.

Čepy vesel vržou. K moři se teda nejspíš nedostanem, hovořím v duchu k otci. Nevadí, zajedeme tam Raketou. Moře bude, za to ti ručím. Cestování je na draka. Máš recht, takhle to nejde, najdu si ženskou. Ať je klidně křečovitá, labilní, ne moc, svůj k svému. Hlavně ať nevydírá. Počkám, až půjde kolem nějaká řádně překombinovaná altruistka, složím se jí k nohám a bude. Když bude mít dítě, tím líp.

„Doleva!“ volá z přídě Rulpo.

Zabírám pravým.

„Doprava!“ volá.

Zabírám levým.

„Vokaž, já to vemu,“ povídá.

Předávám mu galeje.

Čtu přišedší sms: *Přemejšlela jsem vo tobě, ty seš postmoderní jak prase. Proto nemůžeš číst Dostojáka a milovat ženskou. Všecko jen přes filtr. Zprostředkovaně. Věci k tobě směj mluvit jen přes reflexivní křivky. Babel, Céline. Hlavně nic neprožívat bezprostředně. Nicméně bych u tebe dneska potřebovala přespat.*

Tady to vidíš, hovořím v duchu k otci, takovýhle mě přitahují. Obléhačky, stíhačky, samonaváděcí střely. Ženský s chlapskou duší. Takový, co z tý svý chlapský duše samy šílej. Takový, co nedojdou satisfakce, ani když kvůli nim hořej hromady mrtvol, pukaj zvony.

Proč zrovna Dostojáka? táži se.

Nejspíš proto, že ho čtu, odpovídá. Takže jak?

Jsem v Rumunsku, píšu.

Odpověď zní: *Ok. Zvaž sám, jestli se ti eště někdy podaří potkat ženskou s tělem dvacítky a životním nadhledem padesátnice.*

Věnuju se ti jako málokomu, namítám, jenom za textovky s tebou cvakám trojku měsíčně.

Máš dojem, že to stačí?

To netvrdim, jakkoliv mi dialog přijde mnohem víc sexy než šukačka.

Musíš vědět, že ti na to odpovím, že šukačka je taky dialog.

Je, ale šuká se z povinnosti, z nudy, z chlípnosti, z lítosti, ze všech možnejch důvodů, kdežto psát si kontinuálně s někým půl druhýho roku jako já s tebou, to se dá jedině z lásky.

Jenže ty miluješ ten dialog, ne mě. Dneska ale nepotřebuju lásku, stačí mi nocleh.

Jsem v Rumunsku, posílám znovu.

Div, že je tady signál.

„Ty krávo! A já na to veslování seru!“ vybuchuje Murgy a zahazuje ohmatané dřevce.

Jsme s ním zajedno. Je to na hlavu, dřít se po jezerech, žrát bahno a hledat, kudy dál.

„Hjo, a co ten motor?“ napadá Rulpa.

„Ten nefachčí.“

„Jak to víš?“

Koukáme na hroudu u zádi. Na špinavým plastem obalený jednoválec. Zahodit ho hned první den, mohli jsme skákat po jezerech jako znakoplavky. Murgy šíbuje ke břehu. Nedá mu to. Rozplétá drát, odmotává igelit. Vytahuje z kapsy multitool, snímá kryt a se zaujetím noří ukoptěné motorkářské prsty do stroje.

29) My dva vyskakujeme na kamenitý břeh.

Protahujeme se, odháníme ovády. Stojíme ve stínu čtyřmetrového křoviska s ohromnými listy.

„Křídlatka sachalinská,“ podotýká Rulpo, „momentálně zamořuje Evropu.“

Zalézáme do hlubin křídlatky, rozepínáme zipy. Jsme kousek od sebe, a přesto na sebe skrz houšti nevidíme.

„Žil jsem dva roky s holkou,“ vykládá Rulpo do změti stvolů a listoví. „Měla čtyřletou holčičku, s tou ti byla prdel. Vymysleli jsme si takovej svůj tanec, říkali jsme mu *když ty tak, já taky tak*. Nedávno takhle tancujem, ne, malá se řehtá, velká se válí smíchy po piáně, na který nám k tomu břínká, najednou se vtevřou dveře, vejde týpek a dá mi pěstí, až porazim knihovnu.“

„Otec?“ ptám se.

„Jo. Rozhod se k nim po třech letech vrátit.“

„Jak to dopadlo?“

„Vrátil se, jsou spolu.“

„To je zlý.“

„Ani ne, řeknu ti. Já bych stejně dál nevydržel valit tý malý do hlavy, že jsou některý věci dycky správně a jiný dycky špatně, víš, co myslím. Lhát, že existuje pravda. Mě nemrzí, že jsem vypad. Mě mrzí, že ta cácura bude vodteďka vnímat tenhle způsob návratu fotra k rodině jako pozitivní model.“

„To asi jo. Ty hloupější šamstřící nebudou vůbec tušit, co po nich chce, kdežto ty chytřejší rozmlátěj knihovnu a bude klid.“

„Klid nebude,“ dí Rulpo.

Zatahujeme zipy, vracíme se na světlo.

Murgy trhá špagátem. Čtyřtakt vykašle ošklivý kouř a naskočí. Hřídel s lodním šroubem je ve vodě. Neuvázaný koráb sebou trhne a zamíří k nejbližšímu balvanu. Zaduní, odrazí se. Čepičář chytá řídicí páku. Dostává loď na volnou vodu. Bravurně širokým obloukem se vrací k místu, kde stojíme a koukáme jako vejři. Mezitím totiž zjišťujeme, kde jsme. Nacházíme se na začátku naší pouti, za zadním traktem hotelu Lebada. Na místě, odkud jsme vyráželi. Pár metrů od mola, k němuž jsme zamýšleli s velkou slávou dorazit z opačné strany – od moře.

Těžká věc, bez motoru. Kdo mohl tušit, že funguje. Má to přece být tak, že místní boss pronajme člověku zadřenou krachnu, aby se ještě víc pobavil. A ona, mrcha, běží.

Rulpo s povzdechem rozkládá mapu.

„Tos dopad eště relativně dobře, hele,“ snažím se ho utěšit.

„Proč myslíš?“

„Když člověk ví, proč vypad, tolik se mu nestejská.“

„Jenže vono se mi stejská neskutečně,“ odvětlí klidným hlasem, zíraje do potrané plachty.

30) Závěr se odehrává v kanceláři břichatého Gospodina, jemuž vracíme loď.

Chlap se rýpe malíkem ve stoličce, ocucává si ho, rozšafně mlaská a sleduje v televizi balkánsky unylou estrádu. Když chceme zpátky pasy, tvrdí, aniž nám věnuje pohled, že žádné nemá. Kdyby měl, beze všeho nám je prodá, ovšem nemá.

Nezdržujeme to, vytahujeme kešeň a kupujeme od něj vlastní pasy. Ani nejsou drahé. Možná šejdíř svým způsobem ocenil náš příjezd. Díky Murgyho umu, probudivšímu motor na pár minut k životu, jsme totiž přifrčeli zátokou k jeho haciendě v oblaku spalin rychle jako námořní pěchota. Murgy využil přebytku rychlosti a vyjel přídíl z vody až na břeh. Pokud se dá nazvat břehem moře hoven, odřezků, rybích měchýřů a mrtvých myší obklopující Gospodinův palác.

31) Dřepíme na balvanech lemuujících centrální průplav.

Murgy loví z batohu své staré náramky, řemínky, řetězy, sluchátka. Navléká je, zkusmo s nimi pocinká, nasadí čapku, zvedá se a bez pozdravu odchází.

„V klidu,“ utěšuje mě na revanš Rulpo. „Von na nás počká v Tulče nebo v Konstantě, já ho znám. My pak pokračujem do Turecka, pojed' s náma.“

Říkám, že se spíš mrknu opačným směrem, do Suliny, čili naopak půjdu shánět přívoz na protější břeh.

Podáváme si veslováním zdřevěnělé ruce, ať se daří, ahoj, ahoj. Šourá se pryč, ranec šejdrem přes rameno jako Brueghelův tulák, věčný anarchista s děravým kolenem.

Po břehu korzují distingované Rumunky zavěšené do zasmušilých pomalých gentlemanů s kocouřími vousy. Honorace na dovolené. Límečky bílé, vlákno umělé, hotel tedy zřejmě funguje.

Mávám na neholeného muže, vezoucího v pramici pár kufrů a dvě turistky. Muž zavesluje k mému balvanu. Podávám mu batožinu, opatrně vstupuji na palubu. Okraj se zhoupne skoro k čáře ponoru. Sedám na zád', slečny jsou na přídíl. Klasický tandem, bodrá blondýna a empatická bruneta, obě modrooké. Evidentně z východního bloku. Nic je nepřekvapí, ničemu se nediví, všemu se smějí. Na dně pramice se povaluje vrstva uřezaných slepičích nožek.

Muž mechanicky vesluje a hledí před sebe, to jest skrz mou hrudní kost.

„Jak se vám daří?“ ptám se ho.

„Věřím v trojjediného Boha,“ říká, suše mlaskne, vytáhne láhev, zuby vytáhne špunt, napije se, zašpuntuje, schová.

Předjíždí nás obligátní zámořská loď. Vysoko, vysoko nad námi se zdvihá příď. Silně, silně z ní táhne mazut. Zvedá nás série tvrdých nárazových vln. Muž obratně vzdoruje, tu zabere jedním, tu druhým. Jsme jako na lochnesce. Holky se hihňají. Kus od přístaviště začíná muž smlouvat – eura, cigarety. Dávám mu zbytek pytlíků douwe egebts. Je spokojen.

Dřepím na trámu u stanoviště Raket a civím. Na haluzi unášené proudem se čepýří ptáček s lidským obličejíkem. Otáčí hlavou sem i tam o dobrých 200 stupňů; sovička asi. Dále plyne po vodě papírový obal od výrobku s názvem Genius.

32) K večeru se válím na svahu za osadou Sulina.

Krmím se chlebem a salámem, upíjím rybinou chutnající víno. Předě mnou je písčito-bahnitá planina plná drnů a kravského trusu. Obzoru dominuje torzo obchodní lodi zbavené nástaveb. Trčí na pláži, podepřeno ze všech stran trámovím, rezavé a temné. Za ním se převaluje olejnatě duhový pruh moře.

Pustinou se trousí k osadě strejda s kobyolkou, maníci s podběráky, skupina rozčileně povykujících ranařů v koženkových sakách, jednoruký skrček s písťalkou.

V klidu na ně hledím. S týdenním strništěm nejsem nijak nápadný. Ať mi nikdo neříká, že si za to nemůže sám, když dostane zničehonic po pysku. Při troše soudnosti není problém ze sebe udělat trotla. Nesmí se ovšem nic předstírat. Člověk musí sám sebou opravdově pohrdat, aby vyhověl. Což je ten nejmenší problém – stačí si uvědomit vlastní pohnutky.

Na Petřinách si důchodci postavili něco jako hřiště, akorát místo prolejšek jsou tam různé trenážery, třeba veslařskej, píše ještě ta známá.

Jo, odpovídám, to jsou takový pozitivní úkazy, lidi se začínaj hejbat.

Měl bys to taky zkusit, odepisuje.

Zkouším to.

Tak zvedni zadek a pod' si dát někam manhattan s třešní.

Jsem v Rumunsku.

Samota tě zničí!

Vim, odpovídám.

Šedožluté slunce klesá do šedožlutých vod. Lodní vrak tmavne, moře se leskne jako olovo.

Čtu odpověď: *Do deseti let budeš chcípat hrůzou, žes to propás. Přijde doba, kdy budeš vděčnej za každej náhodnej spam, protože ti bude hrbat ze samoty 100x hůř než teď mně.*

Přitom má dítě a muže, ten to dítě teď nejspíš hlídá.

Píšu: *Vykašli se na mě. Máš potřebu lidi střídavě pohlcovat a vodhazovat do kouta, není to k životu. Vracení klíčů, dárků, vracení klíčů, dárků.*

Odpovídá: *Seš na omylu, jestli si myslíš, že nevim, že se chovám jako magor. Taky mám představu o tvý reflexi: všechno se v tobě bouří proti tomu, aby ti někdo něco diktoval, manipuloval s tebou, abys snášel sprchy sarkazmu, fňukání a doprošování... Ale je to nezastavitelný. Něco se ve mně spustilo na protest proti tomu, žes mi toho tolik nasliboval a nic nesplnil.*

Zpráva je dlouhá, posílá to z počítače. Závěr zní: *Dále, mám-li těžkej propad, nemůžu od tebe absolutně čekat podporu. Maximum, čeho se dočkám, je fůra obecných keců o životě. Prostý objetí, jedinej účinněj prostředek proti bolesti, neuznáváš.*

Uznávám.

Neuznáváš.

Snažim se.

Nesnažíš, odepisuje. Ale v průseru seš ty, ne já – psaní ti totiž nahradilo živý lidi.

33) To je fakt, říkám si, to je fakt.

A nejen to, ono mi nahradilo i sebe samotného. Toho nedávno ještě vcelku spontánního, vytrvale se usmívajícího chlápka. Má recht, máš recht, oba máme recht. Až na toho Dostojáka. Tuhle jsem během ataku chřipky zhltнул Zločin a trest, ten pacholek předběhl expresionismus o půl století. Všechnu tu drnčivost, vytřeštěnost, nemožnost normální existence. Děsivou krásu vnitřní emigrace.

Cink, přichází dodatek: *Navíc seš schopen psát akorát vo sobě, což je v tvým případě nuda.*

A co mám dělat, mám se voddělat? píšu.

Bude stačit, když přestaneš psát a necháš mě u sebe přespat.

Vybitá baterie mě zbavuje možnosti odpovědět.

Vyprošťuji z báglu urnu s otcovým popelem. Tváří se jako bronzová, ale je to plast. Pomocí švýcaráku pižlám a páčím víko, otevírám ho, poté zase provizorně zavírám, vracím do batohu. Navlékám popruhy. Bágl je lehounký, jídlo snědené. Stan jsem půjčil Murgymu, šikula si ten svůj desert shield propálil.

Vstávám a jdu. Rychle se stmívá. Nevidím na krok. Občas nakopnu kastrol, občas drn. Kdesi blízko hučí elektrické vedení. V plné chůzi si vrážím pod žebro jakýsi ostrý bodec. Dřepím na bobku, ohmatávám se, nic ze mě neteče. Bolest pomalu odeznívá. Po delším zírání vidím před sebou litinový plot s kopinatými hroty. Za ním sotva zřetelné obrysy křížů. Jednoduchých, dvojitých, zastřešených i holých. Hřbitov na pláži. Spíš hřbitůvek, pozdrav zmizelým plavcům.

Planinou se blíží stádo skotu. Zem duní. Slyším, jak trhají vzteklá kopyta z bahna, jak dýchavičně nasávají vzduch, jak odfrkují. Ženou se sem.

34) Tisknu se k mříži.

Pach mého potu je k nerozeznání od otcova. Čehož si všímám už delší čas. Byl takhle cítit, kam moje paměť sahá. Ona nesahá dál než do doby, kdy mi bylo dvacet. Co jsem tenkrát dělal? Jak jsem žil? V jednom kuse jsem psal deník, to je jisté. V létě jsem chodil spát do Ledeburské zahrady, po ránu snídal přímo ze stromu zaprášené meruňky a koukal na bář svatého Mikuláše. Pak jsem šel přes Karlův most do práce. Někdy jsem spával i na Petříně. Co dál. Pár jmen, Mařenka Zemenová, Ivan Diringer, Smrček, Fáfa, Kvítek. Nějaká Ela Balwínová, se kterou jsem sdílel plesnivý podnájem, v němž jsem ji ovíjel pavučinami smyšlených historek a netušil, že jakmile vysmahnu na noční, přichází klátivým krokem Lemba, nemluvná ostravská mánička. Řízek, co bez varování vyhází návštěvu oknem, když se mu znelíbí. Zvýšené přízemí, ale i tak.

Dál se mi vybavuje jistý Pleticha, vzděláním filozof, povoláním řidič tramvaje. S nímž jsem jezdíval jen tak ze sportu noční šichty, opřen o plexisklo kukaně. On si cpal za jízdy do díry ve vousech chleby se sádlem a vzpomínal, jak makal, vyhozen z fakulty, v dolech. Jak se přetahoval s chlapem o pistoli, jak mu ustřelila prst. Ukázal ruku, chyběl prostředník. Já mu za to oplátkou vykládal o Heideggerovi. Líčil jsem, jak myslitel sedával před horskou chatou, hleděl do údolí a dozrávalo v něm přesvědčení, že není sám sebou, nýbrž je součástí pojmu *ono*. Drtil jsem tehdy I-t'ing, zajímal se o bytí v čase. Pleticha se ostře pochechtával, prskal drobky. Kdovíproč toleroval hýkavého šestnáctiletého idiota. Možná pro něj bylo cokoli lepší než být sám. Občas mě nechal řídit. Ve čtyři ráno, když byl prázdný vůz. Bílá Hora – Vypich – Drinopol – Malovanka. Řízení je brnkačka, jen je třeba dávat pozor na zoufalce a na podivíny. Jeden takový pravidelně nastupoval hodinu před svítáním na Malovance, stál ve voze, hrál na vozembouch, u Belvederu vystoupil.

35) **Supění krav doznívá v Sulíně.**

Odlepuji se od plotu, snažím se navázat na původní směr. Drny, větve, díry, armovací dráty.

Náhle mám pod nohama lenivý příboj. Pěnu, chaluhy. Jsem tu. Svlékám hadry, skládám je na batoh. Trenky si nechávám. Voda je studená, dno poseté slizkými předměty. Brodím se po lýtka, po kolena, po solar. Správně, správníčko. Otevírám a sypu. Ahoj a nezlob se. Tys měl aspoň mě, já nemám kromě dvou bláznivejších stalkerek nikoho. Kam s urnou. Šoupnu ji potom na hřbitov, k námořníkům. Nasazuji víko, opatrně ji kladu na hladinu. Pluje. Voda je nehybná, středně hustá, nijaká.

Nořím se do ní, potápím se, plavu pod hladinou. Otevírám oči. Dívám se sám sobě zblízka do ksichtu. Je to hrozný pohled, ale pořád mnohem lepší než nevidět nic.